

Wojewódzki Urząd Pracy
w Katowicach

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice
tel. +48 32 757 33 01, +48 32 757 33 60 fax +48 32 757 33 62
e-mail: wup@wup-katowice.pl, www.wup-katowice.pl

Rynek pracy w województwie śląskim w 2022 r.

Katowice, marzec 2023 r.

Województwo
Śląskie

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Śląskiego

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Pracujący	4
2.1	Aktywność zawodowa - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności	7
3.	Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego	9
3.1	Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie	9
3.2	Stopa bezrobocia rejestrowanego	11
3.3	Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.	11
4.	Struktura bezrobocia rejestrowanego	14
4.1	Bezrobotne kobiety	14
4.2	Bezrobotni zamieszkali na wsi	18
4.3	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	20
4.4	Bezrobotni według wieku	21
4.5	Bezrobotni według poziomu wykształcenia	22
4.6	Bezrobotni według stażu pracy	22
4.7	Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	23
4.8	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	23
4.9	Bezrobotni według grup zawodów i specjalności	26
5.	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	27
5.1	Bezrobotni poniżej 30 roku życia, w tym bezrobotni do 25 roku życia	28
5.2	Długotrwale bezrobotni	29
5.3	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	31
5.4	Bezrobotni niepełnosprawni	32
5.5	Pozostałe kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	33
6.	Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu. Aktywizacja bezrobotnych	34
6.1	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	34
6.2	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów	35
6.3	Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy	36
6.4	Programy stażowe oraz przygotowanie zawodowe dorosłych	38
6.5	Zatrudnienie subsydiowane	38
6.6	Prace społecznie użyteczne	41
6.7	Pozostałe formy aktywizacji zawodowej	41
6.8	Dodatki aktywizacyjne	42
7.	Pasywne działania urzędów pracy. Bezrobotni z prawem do zasiłku	43
8.	Wydatki z Funduszu Pracy	46
9.	Sytuacja w górnictwie	49
9.1	Pracujący w sekcji Górnictwo i wydobywanie – dane statystyczne GUS	49
9.2	Bezrobotni według zawodów związanych z górnictwem - dane statystyczne WUP w Katowicach	49
9.3	Sytuacja w górnictwie na podstawie opracowania Banku Światowego pn.: „W kierunku sprawiedliwej transformacji regionów węglowych. Wyzwania rynku pracy i perspektywy mieszkańców województwa śląskiego”	51
10.	Cudzoziemcy na śląskim rynku pracy	53

10.1	Bezrobotni i poszukujący pracy cudzoziemcy, ze szczególnym uwzględnieniem obywateli Ukrainy	53
10.2	Zatrudnienie cudzoziemców na śląskim rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem obywateli Ukrainy	56
10.3	Wyniki badań dotyczące sytuacji uchodźców z Ukrainy.....	62
11.	Podsumowanie	63
12.	Spis tabel.....	66
13.	Spis wykresów	67

1. Wstęp

Opracowanie „Rynek pracy w województwie śląskim w 2022 r.” zawiera roczne podsumowanie sytuacji na śląskim rynku pracy w odniesieniu do danych wojewódzkich i poszczególnych powiatów. Na sytuację gospodarczą w 2022 roku duży wpływ miała przede wszystkim inwazja Rosji na Ukrainę, co przełożyło się na zakłócenia w łańcuchu dostaw i kryzys energetyczny. Negatywnym zjawiskiem była także rosnąca inflacja oraz spowolnienie gospodarcze. Ponadto dla rynku pracy coraz większym wyzwaniem staje się niż demograficzny. W niektórych branżach zapotrzebowanie na pracowników pozostawało niezaspokojone, chociaż coraz więcej pracodawców decydowało się na zatrudnianie cudzoziemców. Ułatwiały to między innymi wprowadzone przepisy dotyczące uproszczonej procedury podjęcia pracy przez obywateli Ukrainy. Mimo niepewnych warunków społeczno-ekonomicznych sytuacja na śląskim rynku pracy w 2022 roku pozostawała dość stabilna, a liczba zarejestrowanych zmniejszyła się w ciągu roku o ponad 11 tys. osób. Niniejsza analiza opisuje charakterystykę najważniejszych wyników uzyskanych w oparciu o dane statystyczne dotyczące bezrobocia rejestrowanego oraz wskaźniki aktywności zawodowej ludności.

Opracowanie składa się z części opisowej oraz tabelarycznej. W części opisowej przedstawiono podstawowe informacje na temat osób pracujących oraz omówiono zjawisko bezrobocia, jego rozmiary, strukturę, a także scharakteryzowano wybrane kategorie osób zarejestrowanych. W kolejnej części zaprezentowano działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu obejmujące aktywizację bezrobotnych z zastosowaniem różnorodnych form wsparcia, jak również opisano jeden z instrumentów ekonomicznych służących łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy, czyli Fundusz Pracy. W informacji uwzględniono także opis sytuacji cudzoziemców ze szczególnym uwzględnieniem obywateli Ukrainy na śląskim rynku pracy oraz uwarunkowania występujące w górnictwie. Część tabelaryczna jest uzupełnieniem części opisowej analizy i składa się z aneksu statystycznego, prezentującego dane w układzie powiatów województwa śląskiego.

Przy sporządzaniu opracowania oparto się przede wszystkim na danych zawartych w obowiązkowej sprawozdawczości o rynku pracy, której podstawą prawną jest ustawa o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 955 i 1641 z późn. zm.). Ponadto korzystano z informacji i opracowań m.in. Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Urzędu Statystycznego w Katowicach oraz Grupy Banku Światowego.

2. Pracujący

Z najbardziej aktualnych danych (według stanu na 31 grudnia 2021 roku) wynika, iż w całym województwie śląskim pracowało 1 691 016 osób, co stanowiło 11,5% ogółu pracujących w kraju – było to o 5 181 osób więcej niż na koniec 2020 roku. W ujęciu rocznym liczba pracujących wzrosła w całej Polsce o 1,4%, w regionie o 0,3%.

Wykres 1 Pracujący (faktyczne miejsce pracy). Stan 31.12. (w tys. osób)

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG PKD, Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, połączonych sekcji i płci, Wymiary: Sekcje i sektory wg PKD 2007; Płeć; Lata - data pobrania 02 luty 2023 r.

Ponad połowa pracujących w 2021 roku w naszym województwie to mężczyźni (54,3%; 917,6 tys.). Kobiety w liczbie 773,4 tys. stanowiły 45,7% pracujących w regionie. Na przestrzeni ostatnich lat udział kobiet wśród wszystkich pracujących pozostaje na zbliżonym poziomie.

W województwie śląskim w 2021 r. struktura pracujących według sekcji PKD kształtowała się następująco: Przetwórstwo przemysłowe (22,2%); Handel hurtowy i detaliczny, Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (15,9%); Edukacja (8,1%); Transport i gospodarka

magazynowa (6,9%); Budownictwo oraz Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (po 6,7%), Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (4,9%). Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera tabela 1.

Tabela 1 Pracujący (faktyczne miejsce pracy) według sekcji. Stan 31.12.2021 r.

Sekcje PKD	Polska		Śląskie	
	Liczba	Udział w ogółem	Liczba	Udział w ogółem
Pracujący ogółem	14 658 050	100,0%	1 691 016	100,0%
w tym:				
A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 140 165	7,8%	38 156	2,3%
B – Górnictwo i wydobywanie	140 524	1,0%	77 927	4,6%
C – Przetwórstwo przemysłowe	2 820 333	19,2%	375 305	22,2%
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	106 894	0,7%	14 526	0,9%
E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	168 054	1,1%	23 759	1,4%
F – Budownictwo	1 023 657	7,0%	113 945	6,7%
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 349 290	16,0%	269 603	15,9%
H – Transport i gospodarka magazynowa	950 582	6,5%	117 020	6,9%
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	307 293	2,1%	32 330	1,9%
J – Informacja i komunikacja	446 121	3,0%	45 926	2,7%
K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	339 958	2,3%	31 813	1,9%
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	219 460	1,5%	26 984	1,6%
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	789 748	5,4%	83 501	4,9%
N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	571 303	3,9%	67 692	4,0%
O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	656 274	4,5%	65 211	3,9%
P – Edukacja	1 213 790	8,3%	137 651	8,1%
Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	924 881	6,3%	113 727	6,7%
R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	158 686	1,1%	19 619	1,2%
S – Pozostała działalność usługowa; T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	331 037	2,3%	36 321	2,1%

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Bank Danych Lokalnych. Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG PKD, Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, połączonych sekcji i płci, Wymiary: Sekcje i sektory wg PKD 2007; Płeć; Lata - data pobrania 02 luty 2023 r.

W województwie śląskim w 2021 roku największy wzrost liczby pracujących odnotowano w sekcjach: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 5 011 osób); Informacja i komunikacja (o 4 210 osób); a także Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (o 2 184 osoby). W opisywanym okresie, w sześciu sekcjach PKD odnotowano spadek liczby pracujących. Najbardziej liczba pracujących spadła w następujących sekcjach: Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (o 5 060 osób), Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 2 808 osób) oraz Górnictwo i wydobywanie (o 2 451 osób). W opisywanym okresie wzrosła liczba pracujących przypadających na 1000 mieszkańców. Analizując sytuację naszego regionu na tle pozostałych województw stwierdzamy, że w zdecydowanej większości jednostek terytorialnych notowana jest niższa liczba pracujących, przypadających na 1000 mieszkańców. Równocześnie, bez względu na rok sprawozdawczy, w naszym regionie omawiany wskaźnik jest każdorazowo wyższy od średniej krajowej. Dokładne dane dotyczące tej kwestii zawarto w tabeli 2.

Tabela 2 Liczba pracujących przypadających na 1000 mieszkańców, stan 31.12. (uszergowano malejąco, według 2021 r.)

Jednostka terytorialna	2020 r.	2021 r.
POLSKA	254	259
MAZOWIECKIE	308	318
WIELKOPOLSKIE	282	290
ŚLĄSKIE	280	282
DOLNOŚLĄSKIE	275	279
ŁÓDZKIE	254	258
MAŁOPOLSKIE	248	254
POMORSKIE	248	249
LUBUSKIE	232	239
KUJAWSKO-POMORSKIE	232	234
OPOLSKIE	224	229
PODKARPACKIE	219	224
ZACHODNIOPOMORSKIE	219	222
PODLASKIE	203	209
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	204	206
ŚWIĘTOKRZYSKIE	197	200
LUBELSKIE	192	197

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS, BDL: Kategoria: RYNEK PRACY, Grupa: PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD, Podgrupa: Pracujący na 1000 ludności, Wymiary: Pracujący; Lata, data pobrania 02.02.2023 r.

Z danych publikowanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach¹ wynika, iż przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie śląskim w grudniu 2022 r. wyniosło 780,1 tys. osób i było wyższe w porównaniu z grudniem 2021 r. o 2,4%.

W większości sekcji odnotowano wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych. Największy wystąpił w sekcjach: Zakwaterowanie i gastronomia o 8,4%, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna o 5,7%, a także Informacja i komunikacja o 4,4%. Natomiast spadek omawianego wskaźnika nastąpił w sekcjach: Obsługa rynku nieruchomości o 2,0% oraz Transport i gospodarka magazynowa o 0,6%.

Tabela 3 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2022 r.

Wyszczególnienie	XII 2022 r.		I – XII 2022 r.	
	w tys.	XII 2021 r. = 100%	w tys.	I – XII 2021 r. = 100%
OGÓLEM	780,1	102,4	781,8	101,3
w tym:				
Przemysł	437,0	102,9	439,8	101,1
górnictwo i wydobywanie	73,4	100,4	74,5	97,7
przetwórstwo przemysłowe	334,2	103,3	336,2	101,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	9,5	102,9	9,1	96,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	19,9	104,0	19,9	104,0
Budownictwo	52,3	102,1	53,1	102,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	113,2	100,7	111,1	100,4
Transport i gospodarka magazynowa	54,8	99,4	55,2	99,9
Zakwaterowanie i gastronomia	11,4	108,4	11,2	109,9
Informacja i komunikacja	22,0	104,4	22,0	107,4
Obsługa rynku nieruchomości	12,9	98,0	12,8	96,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	25,6	105,7	25,2	104,3
Administrowanie i działalność wspierająca	36,8	104,0	37,2	101,7

źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2022 r.”

¹ W tej części wykorzystano opracowanie Urzędu Statystycznego w Katowicach pt. „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2022 r.”

2.1 Aktywność zawodowa - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności²

Rozdział ten opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w cyklu kwartalnym, metodą obserwacji ciągłej. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych z wyjątkiem osób przebywających poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy i więcej. Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP 2011.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne. Od I kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany w stosunku do obowiązującej do końca 2020 roku metodologii dotyczą przede wszystkim:

- zakresu podmiotowego – zasadniczą częścią badania są objęte osoby w wieku 15-89 lat (do IV kw. 2020 r. były to osoby w wieku 15 lat i więcej), dla pozostałych członków gospodarstwa domowego, tj. osób w wieku poniżej 15 lat i powyżej 89 lat, zbierane są wyłącznie informacje dot. ogólnej charakterystyki gospodarstwa domowego,
- definicji pracujących,
- sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy - pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo (m.in. w zakresie brzmienia i kolejności zadawania pytań),
- zakresu przedmiotowego badania (częściowa wymiana zmiennych).

W związku z powyższym dane BAEL od I kw. 2021 r. nie mogą być porównywane z poprzednimi okresami.³

Tabela 4 Aktywność ekonomiczna ludności w III kwartale 2021 r. i 2022 r.

Wyszczególnienie	III kwartał	
	2021 r.	2022 r.
ludność w wieku 15-89 lat	3 543 tys.	3 519 tys.
aktywni zawodowo	1 978 tys.	1 926 tys.
pracujący	1 924 tys.	1 876 tys.
bezrobotni	54 tys.	50 tys.
bierni zawodowo	1 564 tys.	1 593 tys.
współczynnik aktywności zawodowej	55,8%	54,7%
wskaźnik zatrudnienia	54,3%	53,3%
stopa bezrobocia	2,7%	2,6%

źródło: Opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15-89 LAT (DANE KWARTALNE); Podgrupa: Aktywność ekonomiczna ludności wg miejsca zamieszkania.

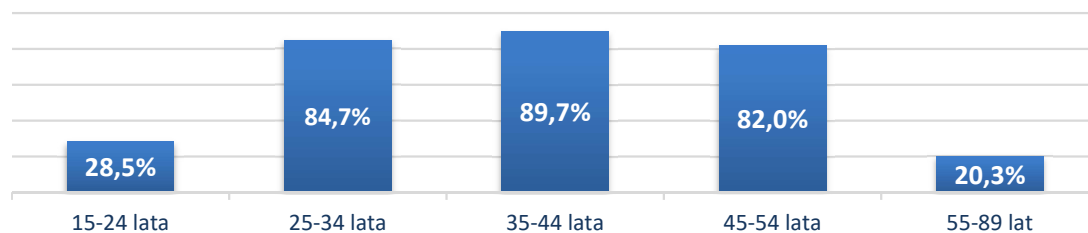
Z danych Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wynika, że w III kwartale 2022 r. w województwie śląskim liczba ludności w wieku 15 - 89 lat wynosiła 3 519 tys. osób i stanowiła 11,8% omawianej zbiorowości w kraju. Liczba osób aktywnych zawodowo wyniosła 1 926 tys. Wśród aktywnych zawodowo pracujący to 1 876 tys. osób (97,4%), a liczba bezrobotnych 50 tys. (zaledwie 2,6%).

Na koniec III kwartału 2022 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie śląskim osiągnął wartość 53,3% i był niższy o 1,0 p. proc. w stosunku do III kwartału roku poprzedniego. Czynnikiem bardzo silnie różnicującym aktywność zawodową jest wiek badanych osób. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia występuje w grupie wiekowej od 35 do 44 lat i wynosi 89,7%.

² Źródłem informacji dla tego rozdziału są: opracowanie GUS „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2022 r.” oraz dane opublikowane w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

³ Szczegółowe informacje odnośnie badania: plik BAEL – uwagi ogólne. Plik w formacie PDF dostępny na stronie internetowej GUS (https://katowice.stat.gov.pl/files/gfx/katowice/pl/defaultaktualnosci/744/2/39/1/bael_-_uwagi_ogolne.pdf).

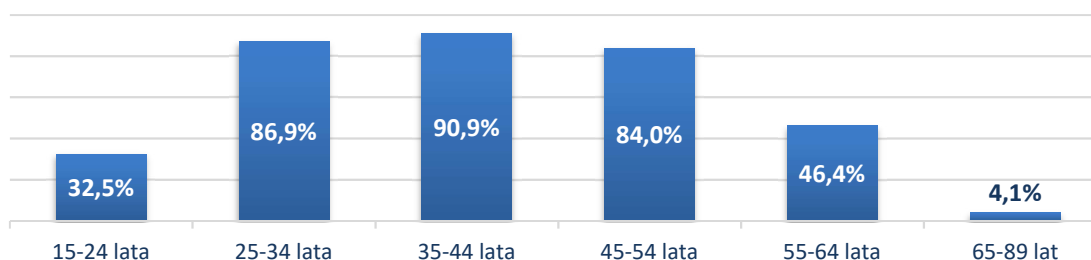
Wykres 2 Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku w III kwartale 2022 r.

źródło: Opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15-89 LAT (DANE KWARTALNE); Podgrupa: Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku i płci.

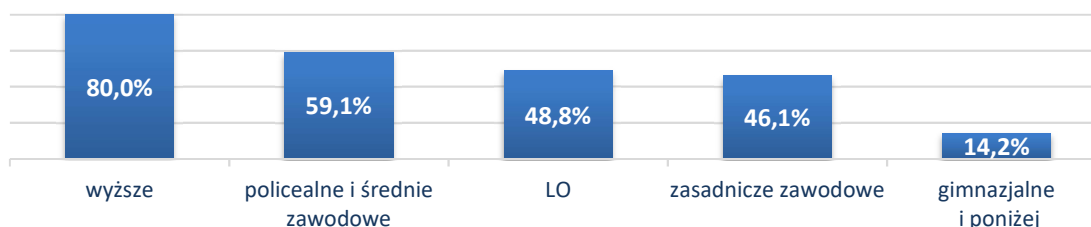
W województwie śląskim odnotowano niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej (o 3,1 p. proc). Wskaźnik ten osiągnął wartość 54,7%. Biorąc pod uwagę płeć, wyższy współczynnik zanotowano dla mężczyzn (62,0%), niż dla kobiet (48,1%). Na zróżnicowanie współczynnika aktywności zawodowej ma wpływ między innymi wiek oraz wykształcenie.

Wykres 3 Wysokość współczynnika aktywności zawodowej według grup wieku w III kwartale 2022 r.

źródło: Opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15-89 LAT (DANE KWARTALNE); Podgrupa: Współczynnik aktywności zawodowej według płci i wieku.

Wykres 4 Wysokość współczynnika aktywności zawodowej w grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia w III kwartale 2022 r.

źródło: Opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS: Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15-89 LAT (DANE KWARTALNE); Podgrupa: Współczynnik aktywności zawodowej według poziomu wykształcenia.

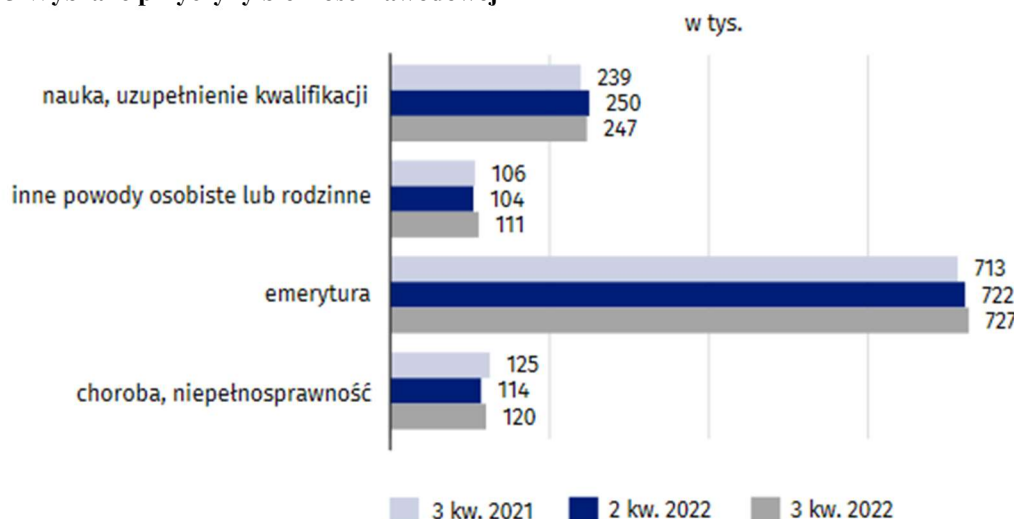
W III kwartale 2022 r. zbiorowość pracujących w województwie liczyła 1 876 tys. osób. Mężczyźni stanowili 54,3% ogółu pracujących. Większość zatrudnionych pracowała w miastach, tj. 75,8% ogólnej liczby pracujących. Najliczniejszą grupą zawodową wśród pracujących byli specjaliści (21,6%), natomiast rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy stanowili grupę o najniższej liczbie osób pracujących (1,7%).

Według wyników BAEL w III kwartale 2022 r. zbiorowość bezrobotnych w wieku 15-74 lata w województwie śląskim liczyła 50 tys. osób, w tym 21 tys. mężczyzn oraz 29 tys. kobiet. Bezrobotni mieszkający w miastach stanowili 78,0% ogółu.

Zgodnie z wynikami badania na 1000 pracujących przypadało 876 osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

Osoby bierne zawodowo w III kwartale 2022 r. to 1 593 tys. co stanowiło 45,3% ludności w wieku 15-89 lat. Liczba biernych zawodowo w wieku 15-74 lata nieposzukujących pracy ukształtowała się na poziomie 1 306 tys. osób. Głównymi przyczynami bierności podawanymi przez osoby nieposzukujące pracy były: emerytura (55,7%); nauka, uzupełnienie kwalifikacji (18,9%); choroba, niepełnosprawność (9,2%).

Wykres 5 Wybrane przyczyny bierności zawodowej

źródło: publikacja GUS Katowice „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2022 r.”

Według metodologii BAEL, w III kwartale 2022 r. stopa bezrobocia w województwie śląskim wyniosła 2,6% i była jedną z niższych w kraju. Szczegółowe dane w podziale na płeć i miejsce zamieszkania przedstawia tabela 5.

Tabela 5 Stopa bezrobocia w poszczególnych kwartałach 2022 r.

Wyszczególnienie	I kwartał	II kwartał	III kwartał
ogółem	1,8%	2,4%	2,6%
mężczyźni	1,8%	2,1%	2,0%
kobiety	1,9%	2,7%	3,3%
miasto	2,2%	2,6%	2,7%
wieś	-	1,9%	2,6%

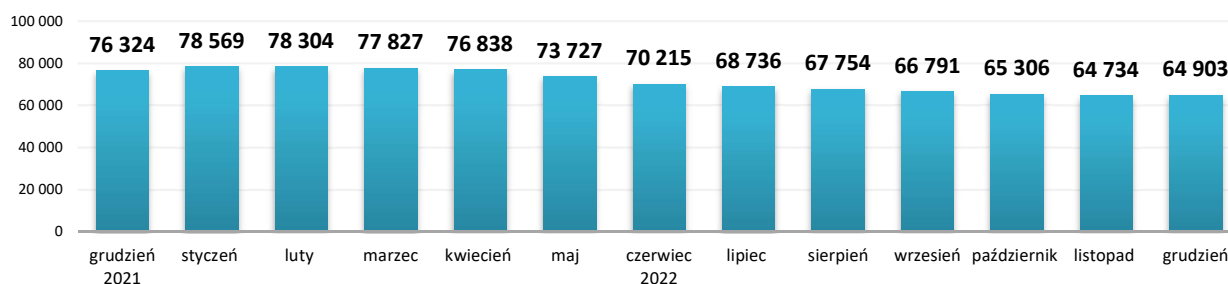
źródło: Opracowanie własne, na podstawie publikacji GUS Katowice Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w I, II oraz III kwartale 2022 r.

3. Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego⁴

3.1 Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 64 903 osoby. W ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się o 11 421 osób (dynamika spadku 15,0%). Między styczniem a grudniem 2022 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 13 666 osób, tj. o 17,4% (31.01.2022 r. – 78 569 osób). Należy zwrócić uwagę, iż w końcu 2022 roku liczba zarejestrowanych była najniższa od czasu powstania województwa śląskiego.

Wykres 6 Liczba bezrobotnych w województwie śląskim – stan na koniec miesiąca

⁴ Dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego przedstawione w opracowaniu pochodzą ze sprawozdań o rynku pracy MRiPS-01 wraz z wybranymi załącznikami oraz ze sprawozdania MRiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy.

W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Na koniec 2022 roku najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Bytomiu i Sosnowcu (po 3,6 tys. osób) oraz w Częstochowie (3,3 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lędziński (414 osób), Świętochłowice (532 osoby) oraz Żory (754 osoby).

W ujęciu rocznym spadek liczby bezrobotnych miał miejsce niemal we wszystkich powiatach (34 jednostki) z wyjątkiem powiatu lublinieckiego (wzrost o 28 osób) oraz zawierciańskiego (wzrost o 1 osobę). Najbardziej liczba zarejestrowanych obniżyła się w: Gliwicach (o 838 osób), Katowicach (o 827 osób) oraz w powiecie tarnogórskim (o 807 osób). Zaś najwyższa dynamika spadku była w Jastrzębiu Zdroju (o 33,3%), powiecie mikołowskim (o 29,5%) i powiecie gliwickim (o 28,3%).

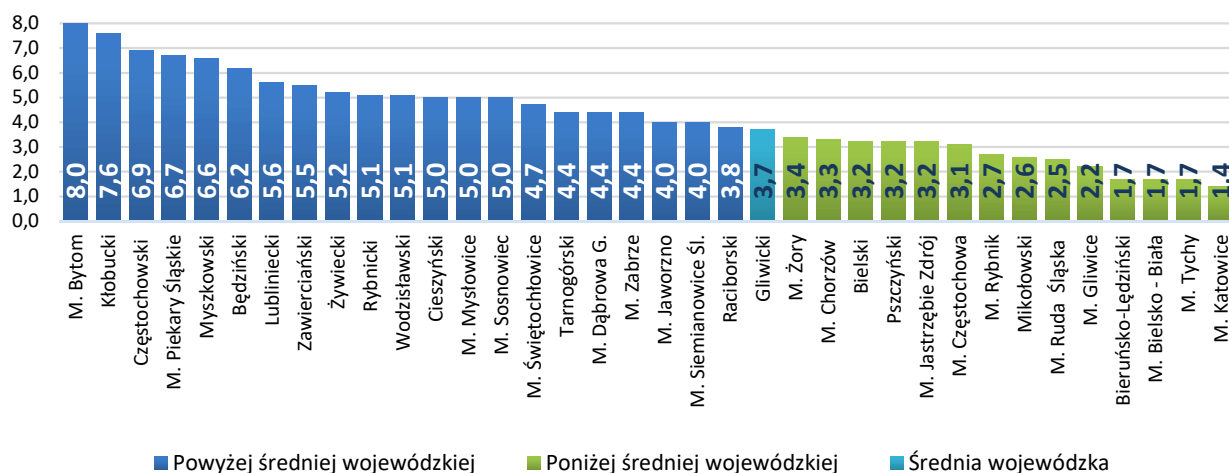
Tabela 6 Dynamika spadku liczby bezrobotnych w powiatach (2021 r. – 2022 r.)

Województwo/powiaty	Bezrobotni stan 31.12.		Spadek/wzrost (w osobach)	Dynamika 31.12.2021 r. = 100%
	2021 r.	2022 r.		
Województwo śląskie razem	76 324	64 903	-11 421	-15,0%
w tym:				
Jastrzębie Zdrój	1 561	1 041	-520	-33,3%
Mikołowski	1 463	1 032	-431	-29,5%
Gliwicki	1 817	1 303	-514	-28,3%
Tarnogórski	3 128	2 321	-807	-25,8%
Gliwice	3 255	2 417	-838	-25,7%
Bielsko-Biała	2 320	1 760	-560	-24,1%
Raciborski	1 936	1 509	-427	-22,1%
Żywiecki	3 039	2 380	-659	-21,7%
Katowice	3 898	3 071	-827	-21,2%
Tychy	1 321	1 059	-262	-19,8%
Częstochowski	3 045	2 515	-530	-17,4%
Sosnowiec	4 307	3 560	-747	-17,3%
Bielski	2 151	1 782	-369	-17,2%
Mysłowice	1 514	1 263	-251	-16,6%
Zabrze	2 694	2 297	-397	-14,7%
Częstochowa	3 883	3 331	-552	-14,2%
Rybnicki	936	804	-132	-14,1%
Bieruńsko-Lędziński	479	414	-65	-13,6%
Będziński	3 124	2 711	-413	-13,2%
Rybnik	1 698	1 475	-223	-13,1%
Wodzisławski	2 545	2 236	-309	-12,1%
Jaworzno	1 423	1 265	-158	-11,1%
Kłobucki	2 412	2 158	-254	-10,5%
Świętochłowice	594	532	-62	-10,4%
Cieszyński	3 446	3 138	-308	-8,9%
Dąbrowa G.	2 655	2 442	-213	-8,0%
Żory	810	754	-56	-6,9%
Siemianowice Śl.	923	860	-63	-6,8%
Pszczynski	1 464	1 365	-99	-6,8%
Bytom	3 806	3 600	-206	-5,4%
Myszkowski	1 670	1 582	-88	-5,3%
Ruda Śl.	1 098	1 044	-54	-4,9%
Piekary Śl.	1 053	1 025	-28	-2,7%
Chorzów	1 387	1 359	-28	-2,0%
Zawierciański	1 996	1 997	1	0,1%
Lubliniecki	1 473	1 501	28	1,9%

3.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego

W stosunku do sytuacji sprzed roku wysokość stopy bezrobocia rejestrowanego wyraźnie spadła. Według stanu na 31.12.2022 r. wskaźnik ten w Śląskiem wynosił 3,7% (kraj 5,2%). W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika zmniejszyła się o 0,6 p. proc. Warto podkreślić, iż bez względu na rok sprawozdawczy poziom bezrobocia rejestrowanego w naszym regionie należy do najniższych w kraju. W końcu roku województwo śląskie nadal znajdowało się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości stopy bezrobocia, tuż za Wielkopolską (2,9%). W naszym regionie utrzymuje się także duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia. W końcu grudnia 2022 r. najniższą stopę bezrobocia odnotowano w Katowicach i wynosiła ona 1,4% (31.12.2021 r. - 1,8%⁵). Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 8,0% (31.12.2021 r. – 8,6%). Powiaty o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu 2022 r. różnica aż 6,6 p. proc. Najbardziej wysokość stopy bezrobocia zmniejszyła się w powiecie tarnogórskim (o 1,6 p. proc.), Jastrzębiu Zdroju, powiecie żywieckim i powiecie częstochowskim (po 1,5 p. proc.). Powiat lubliniecki był jedynym powiatem w województwie, gdzie stopa bezrobocia nie uległa zmianie (5,6%).

Wykres 7 Stopa bezrobocia w powiatach województwa śląskiego wg stanu na koniec grudnia 2022 r.

3.3 Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2022 r

W 2022 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowały się 126 502 osoby, czyli o 14 535 więcej niż rok wcześniej, tj. o 13,0%. Najwięcej rejestracji odnotowano we wrześniu 2022 r. (12 523), natomiast najmniej w lutym (8 772).

Wśród napływających do bezrobocia w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. panie stanowiły ponad połowę rejestrujących się w urzędach pracy (55,2%) i było to o 2,3 p. proc. więcej niż rok wcześniej. Zdecydowana większość osób, które zarejestrowały się w ciągu roku w PUP legitymowała się stażem pracy, było to aż 83,5%. Osoby rejestrujące się bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 32,6% napływających do bezrobocia, a osoby bez doświadczenia zawodowego 23,9%.

Widoczny gwałtowny wzrost udziału cudzoziemców (o ponad 2 500%) w stosunku do 2021 r. spowodowany jest możliwością rejestracji w urzędach pracy obywateli Ukrainy m.in. jako osoby bezrobotne (Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa).

Tabela 7 Liczba osób rejestrujących się w śląskich urzędach pracy w latach 2021 i 2022

Wyszczególnienie	2021 r.	Udział	2022 r.	Udział	Wzrost liczby i udziału
Ogółem	111 967	100,0%	126 502	100,0%	14 535 13,0%
w tym poprzednio pracujące	99 190	88,6%	105 587	83,5%	6 397 6,4%
Zamieszkali na wsi	24 212	21,6%	26 626	21,0%	2 414 10,0%

⁵ Stopa bezrobocia rejestrowanego po korekcie Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 25.10.2022 r.

Wyszczególnienie	2021 r.	Udział	2022 r.	Udział	Wzrost liczby i udziału
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	8 196	7,3%	9 153	7,2%	957 11,7%
Cudzoziemcy	398	0,4%	10 362	8,2%	9 964 2 503,5%
Bez kwalifikacji zawodowych	34 552	30,9%	41 279	32,6%	6 727 19,5%
Bez doświadczenia zawodowego	20 915	18,7%	30 202	23,9%	9 287 44,4%

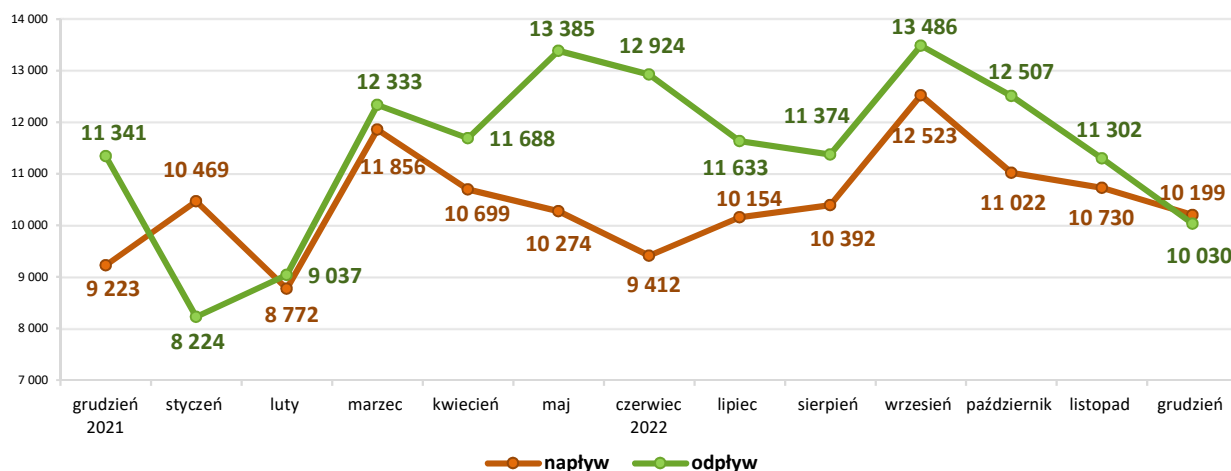
Biorąc pod uwagę nowo zarejestrowanych w 2022 r. według wieku ponad połowę stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 25 do 49 lat (78 665 osób, tj. 62,2%; w stosunku do 2021 r. wzrost o 1,0 p. proc.). Najmłodsze osoby w wieku od 18 do 24 lat to 19,2% napływu (24 268 osób; spadek o 0,5 p. proc.), a osoby powyżej 50 roku życia 18,6% (23 569 osób; spadek o 0,6 p. proc.).

Od stycznia do grudnia 2022 r. z rejestrów wyłączono 137 923 bezrobotnych, tj. o 11 248 osób więcej niż rok wcześniej (2021 r. – 126 675 osób). Kobiety stanowiły 55,2% odpływu (76 089 osób).

W 2021 r. udział pań kształtował się na nieco niższym poziomie, tj. 53,1%.

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych w całym 2022 roku ze śląskich urzędów pracy wyrejestrowano o 11 421 osób więcej niż zarejestrowano.

Wykres 8 Wykres napływ i odpływ bezrobotnych od grudnia 2021 do grudnia 2022 - ogółem

Od lutego do listopada 2022 r. obserwowano przewagę osób, które wyrejestrowały się z powiatowych urzędów pracy w stosunku do nowo rejestrujących się bezrobotnych, co bezpośrednio przełożyło się na systematyczny spadek poziomu bezrobocia w regionie. Jedynie w styczniu oraz grudniu 2022 r. widoczna była sytuacja odwrotna, gdzie „napływ” był większy niż „odpływ”.

W 2022 r. najwięcej bezrobotnych wyrejestrowano z tytułu podjęcia zatrudnienia, tj. 66 482 osoby, co stanowiło 48,2% całego odpływu, w tym z tytułu podjęcia pracy niesubsydiowanej wyłączono 55 273 osoby. W ramach podjęć pracy subsydiowanej wyłączono z rejestrów urzędów pracy 11 209 bezrobotnych, czyli o 1 084 osoby więcej niż w 2021 r.

Pozytywnym aspektem jest zauważalny wzrost liczby osób aktywizowanych przez powiatowe urzędy pracy. W 2022 r. liczba bezrobotnych wyłączonych z rejestrów z powodu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wyniosła 25 615 osób⁶, czyli o 4 466 osób więcej niż w roku poprzednim. Bezrobotni w ramach aktywnych form najczęściej korzystali ze: stażu (8 908 osób), szkoleń (4 175 osób) oraz subsydiowanego podjęcia działalności gospodarczej (4 081 osób). W 2022 r. liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 29 936 osób (tj. 21,7% odpływu). Rok wcześniej liczba osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy i utraciły z tego tytułu status bezrobotnego była niższa i wynosiła 18 170 osób, tj. 14,3% odpływu.

Szczegółowe dane dotyczące przyczyn wyłączeń z rejestrów bezrobotnych w 2021 i 2022 roku przedstawia tabela 8.

⁶ Dane całoroczne za 2022 r. ze sprawozdania MRiPS – 01, suma wybranych kategorii wyłączeń, tj.: podjęcia pracy subsydiowanej, podjęcia stażu, podjęcia szkolenia, rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych oraz rozpoczęcia prac społecznie użytecznych.

Tabela 8 Główne przyczyny odpływu z bezrobocia – bezrobotni ogółem oraz bezrobotne kobiety

Przyczyny odpływu	Bezrobotni ogółem				Bezrobotne kobiety			
	2021 r.	2022 r.	Spadek/ Wzrost osoby	Dynamika 2021 r.=100%	2021 r.	2022 r.	Spadek/ Wzrost osoby	Dynamika 2021 r.=100%
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku sprawozdawczym	126 675	137 923	11 248	8,9	67 265	76 089	8 824	13,1
podjęcia pracy - cały rok	73 630	66 482	-7 148	-9,7	39 881	37 813	-2 068	-5,2
z tego								
niesubsydiowanej	63 505	55 273	-8 232	-13,0	34 821	31 631	-3 190	-9,2
subsydiowanej	10 125	11 209	1 084	10,7	5 060	6 182	1 122	22,2
z tego								
prac interwencyjnych	2 412	2 878	466	19,3	1 423	1 868	445	31,3
robót publicznych	937	1366	429	45,8	566	971	405	71,6
podjęcia działalności gospodarczej	3 864	4 081	217	5,6	1 719	1 920	201	11,7
w tym bonu na zasiedlenie	7	14	7	100,0	5	9	4	80,0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 879	1 833	-46	-2,4	824	830	6	0,7
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	280	324	44	15,7	159	180	21	13,2
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	293	236	-57	-19,5	155	141	-14	-9,0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	215	192	-23	-10,7	101	89	-12	-11,9
inne	245	299	54	22,0	113	183	70	61,9
rozpoczęcia szkolenia	2 086	4 175	2 089	100,1	852	2 359	1 507	176,9
w tym w ramach bonu szkoleniowego	194	260	66	34,0	77	92	15	19,5
rozpoczęcia stażu	7 555	8 908	1 353	17,9	5 707	6 912	1 205	21,1
w tym w ramach bonu stażowego	42	20	-22	-52,4	26	13	-13	-50,0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	3	5	2	66,7	2	2	0	0
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	1 380	1 318	-62	-4,5	662	621	-41	-6,2
w tym w ramach PAI	49	59	10	20,4	26	28	2	7,7
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	2 018	2 809	791	39,2	975	1 435	460	47,2
niepotwierdzenia gotowości do pracy	18 170	29 936	11 766	64,8	7 456	13 036	5 580	74,8
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	6 515	9 165	2 650	40,7	4 396	6 479	2 083	47,4
podjęcia nauki	342	223	-119	-34,8	194	136	-58	-29,9
osiągnięcia wieku emerytalnego	2 188	1 980	-208	-9,5	1 126	944	-182	-16,2
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	742	681	-61	-8,2	319	298	-21	-6,6
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	1 446	1 176	-270	-18,7	939	786	-153	-16,3
innych	10 600	11 065	465	4,4	4 813	5 268	455	9,5

4. Struktura bezrobocia rejestrowanego

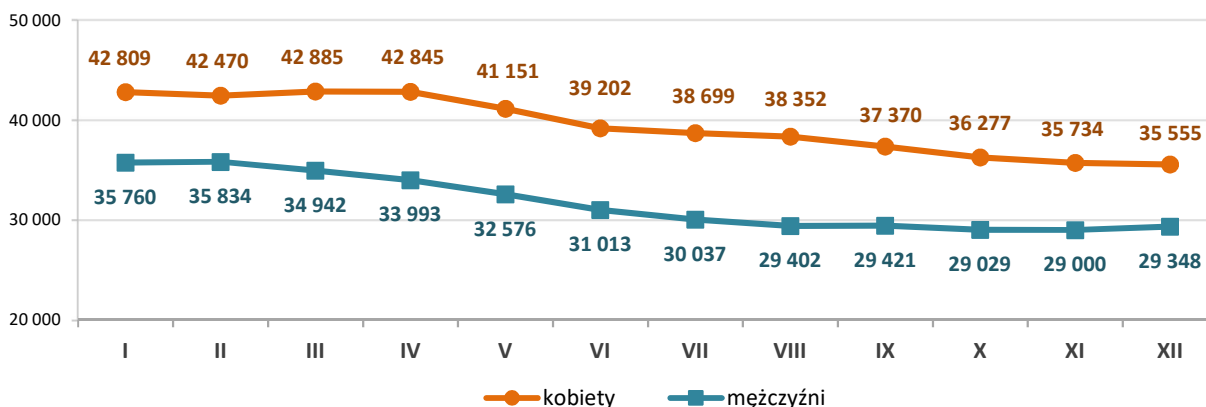
Głównymi cechami różnicującymi bezrobotnych są: płeć, miejsce zamieszkania (miasto, wieś), wiek, poziom wykształcenia oraz rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy.

4.1 Bezrobotne kobiety

Liczba zarejestrowanych kobiet w 2022 r. zarówno w Polsce jak i w naszym regionie malała. Według stanu na 31.12.2022 r. w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 35 555 kobiet, co stanowiło 54,8% ogółu bezrobotnych (w kraju udział ten był niższy i wynosił 53,7%).

W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych pań zmniejszyła się o 6 227 osób, tj. o 14,9%. Uwzględniając ujęcie miesięczne w 2022 r. najniższy poziom bezrobocia wśród kobiet odnotowano w grudniu, a najwyższy w marcu.

Wykres 9 Bezrobotni według płci w województwie śląskim, stan na koniec danego miesiąca 2022 r.

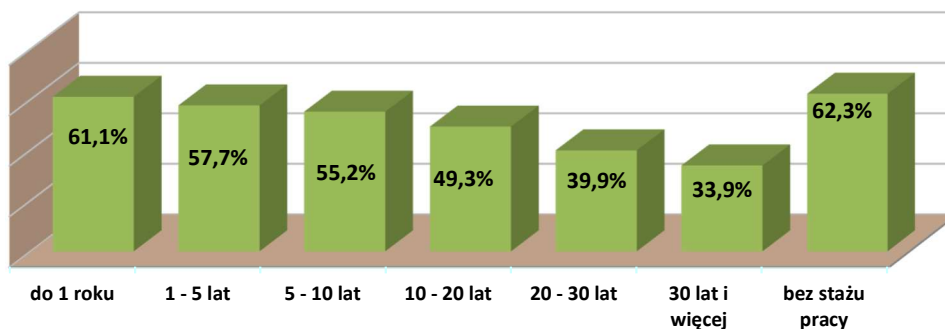
Na koniec 2022 r. w subpopulacji bezrobotnych kobiet, większość stanowiły panie, które dotychczas pracowały - 30 803, tj. 86,6% wszystkich zarejestrowanych pań. W stosunku do poprzedniego roku zmalała liczba i udział bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących (odpowiednio o 6,1 tys., tj. o 1,7 p. proc.).

W ciągu roku spadła również liczba kobiet, które rejestrowały się w urzędach pracy, a dotychczas nie pracowały, ich liczba zmniejszyła się o 149 osób, tj. o 3,0%. Na koniec 2022 roku liczba pań w tej kategorii wyniosła 4 752, tj. 13,4% wszystkich zarejestrowanych kobiet.

Udział bezrobotnych kobiet w ogóle zarejestrowanych

Panie bez stażu pracy stanowiły ponad 62% ogółu zarejestrowanych tej kategorii. Wysoki udział kobiet występował też pośród ogółu zaewidencjonowanych z najkrótszym stażem pracy, tj. do 1 roku.

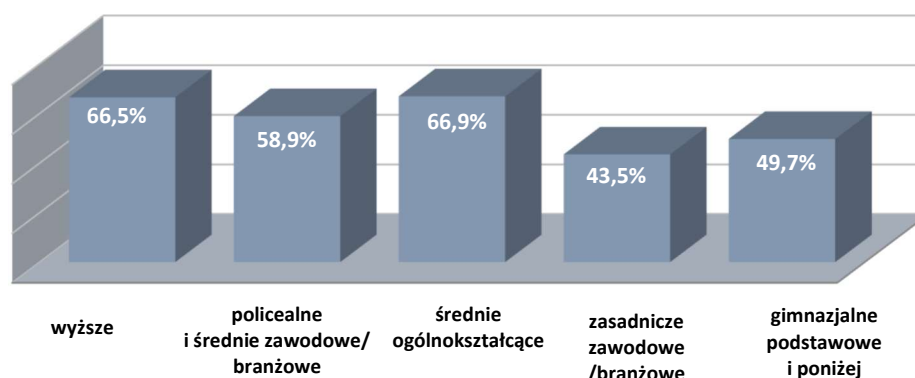
Wykres 10 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim, w grupach wyodrębnionych ze względu na staż pracy, stan 31.12.2022 r.

Biorąc pod uwagę udział bezrobotnych kobiet wśród wszystkich zarejestrowanych w danej kategorii wiekowej to na koniec grudnia 2022 r. najwyższy odsetek kobiet notowano w wieku 25 – 34 lata (67,8%), z kolei najniższy (z wyłączeniem najstarszej grupy bezrobotnych) występował wśród zarejestrowanych pań pomiędzy 45 a 54 rokiem życia (51,4%).

Odnosząc się do poziomów wykształcenia, najniższy udział kobiet do ogółu bezrobotnych wystąpił wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym. Szczegółowe informacje na wykresie 11.

Wykres 11 Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim, w grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia, stan 31.12.2022 r.

Na koniec grudnia 2022 r. kobiety zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy na Śląsku stanowiły ponad połowę wszystkich grup bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Wyjątkiem są bezrobotne kobiety pozostające w rejestrach krócej niż jeden miesiąc, w tej grupie odsetek pań wynosił 47,9%. Należy także zauważyć, że im dłuższy czas pozostawania bez pracy tym wyższy odsetek kobiet pośród wszystkich zaewidencjonowanych. Najwyższy udział kobiet notowano w kategoriach osób powyżej 24 miesięcy (57,6%) oraz od 12 do 24 miesięcy (57,1%).

Struktura bezrobotnych kobiet według wieku

W końcu 2022 r. wśród zaewidencjonowanych pań najwięcej było w wieku 35 – 44 lata (29,5%), prawie co czwarta w wieku 25 – 34 lata, a zaledwie co dziesiąta w wieku 18 - 24 lata oraz powyżej 55 roku życia. W ciągu roku prawie we wszystkich kategoriach wiekowych nastąpił spadek liczby bezrobotnych kobiet, przy czym największy wśród kobiet w wieku 25 – 34 lata (o 2 463), w tej samej grupie wiekowej zaobserwowano również największą dynamikę spadku (-19,7%).

Tabela 9 Struktura bezrobotnych kobiet według wieku, stan na koniec grudnia

Wiek	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2021r. =100%
18 – 24 lata	4 261	10,2	3 959	11,1	-302	-7,1
25 – 34 lata	12 486	29,9	10 023	28,2	-2 463	-19,7
35 – 44 lata	12 386	29,6	10 469	29,5	-1 917	-15,5
45 – 54 lata	8 194	19,6	7 196	20,2	-998	-12,2
55 – 59 lat	4 455	10,7	3 850	10,8	-605	-13,6
60 lat i więcej	X	X	58	0,2	58*	X
Ogółem	41 782	100,0	35 555	100,0	-6 227	-14,9

* Są to obywatelki Ukrainy, które na mocy ustawy specjalnej miały możliwość rejestracji w urzędach pracy bez ograniczeń wiekowych.

według poziomu wykształcenia

Według stanu na koniec 2022 r. wśród zarejestrowanych pań co czwarta legitymowała się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym oraz gimnazjalnym/podstawowym i poniżej, a co piąta wykształceniem wyższym. Najmniejszą grupę stanowiły panie z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, tj. 13,0%. W 2022 roku we wszystkich kategoriach nastąpił spadek liczby bezrobotnych kobiet, przy czym najwyższy w grupie z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (o 1 862 osoby), w tej samej zbiorowości odnotowano także największą dynamikę spadku (o 18,2%).

Tabela 10 Struktura bezrobotnych kobiet według poziomu wykształcenia, stan na koniec grudnia

Poziom wykształcenia	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2021 r = 100%
wyższe	7 387	17,7	6 806	19,1	-581	-7,9
policealne i średnie zawodowe/branżowe	10 313	24,7	8 842	24,9	-1 471	-14,3
średnie ogólnokształcące	5 487	13,1	4 602	13,0	-885	-16,1
zasadnicze zawodowe/branżowe	8 340	20,0	6 912	19,4	-1 428	-17,1
gimnazjalne/podstawowe i poniżej	10 255	24,5	8 393	23,6	-1 862	-18,2
Ogółem	41 782	100,0	35 555	100,0	-6 227	-14,9

według czasu pozostawania bez pracy

Najliczniejszą grupę bezrobotnych pań według czasu pozostawania bez pracy stanowiły kobiety zarejestrowane powyżej 24 miesięcy.

W ciągu roku wśród bezrobotnych kobiet w czterech kategoriach według czasu pozostawania bez pracy odnotowano spadek ich liczby, największy miał miejsce wśród pań pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy oraz powyżej 2 lat. Szczegółowe dane opisuje tabela 11.

Tabela 11 Struktura bezrobotnych kobiet według czasu pozostawania bez pracy, stan na koniec grudnia

Czas pozostawania bez pracy	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2021 r. = 100%
do 1 m-ca	3 331	8,0	3 646	10,3	315	9,5
1 – 3 m-cy	6 751	16,2	7 694	21,6	943	14,0
3 – 6 m-cy	5 834	14,0	5 778	16,3	-56	-1,0
6 – 12 m-cy	6 530	15,6	5 425	15,3	-1 105	-16,9
12 – 24 m-cy	9 115	21,8	4 653	13,1	-4 462	-49,0
pow. 24 m-cy	10 221	24,5	8 359	23,5	-1 862	-18,2
Ogółem	41 782	100,0	35 555	100,0	-6 227	-14,9

według stażu pracy

Na koniec 2022 r. niemal połowę zarejestrowanych kobiet stanowiły panie legitymujące się krótkim stażem pracy, do 5 lat (tj. 48,0%), a bezrobotne ze stażem pracy 30 lat i więcej to zaledwie 2,2% bezrobotnych kobiet. Wśród zarejestrowanych niemal co ósma nie posiada żadnego stażu pracy. W analizowanym roku wśród bezrobotnych kobiet we wszystkich kategoriach odnotowano spadek zarówno ich liczby jak i dynamiki poziomu bezrobocia. Największy spadek liczby zarejestrowanych pań notowano w grupie ze stażem pracy od 1 do 5 lat, a największa dynamika spadku nastąpiła w grupie ze stażem 20 - 30 lat.

Tabela 12 Struktura bezrobotnych kobiet według stażu pracy, stan na koniec grudnia

Staż pracy	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2021 r. = 100%
Do 1 roku	9 813	23,5	8 410	23,7	-1 403	-14,3
1 – 5 lat	10 468	25,1	8 650	24,3	-1 818	-17,4
5 – 10 lat	6 633	15,9	5 537	15,6	-1 096	-16,5
10 – 20 lat	6 127	14,7	5 060	14,2	-1 067	-17,4
20 – 30 lat	2 899	6,9	2 360	6,6	-539	-18,6
30 lat i więcej	941	2,3	786	2,2	-155	-16,5

Staż pracy	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.	
	Kobiety	% wśród kobiet	Kobiety	% wśród kobiet	w osobach	Dynamika 31.12.2021 r. = 100%.
bez stażu	4 901	11,7	4 752	13,4	-149	-3,0
Ogółem	41 782	100,0	35 555	100,0	-6 227	-14,9

Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na wojewódzkim rynku pracy

Analizując grupę bezrobotnych kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w roku 2022, mimo ogólnego spadku bezrobocia, w jednej kategorii odnotowano niewielki wzrost liczby bezrobotnych pań, tj. wśród posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (o 15 osób). Również dynamika wzrostu wystąpiła tylko wśród kobiet z wymienionej grupy (o 15,2%). W pozostałych kategoriach odnotowano spadek liczby bezrobotnych oraz ujemną dynamikę w stosunku do poprzedniego roku, przy czym najwyższe spadki odnotowano wśród pań długotrwale bezrobotnych. Szczegółowe dane zawarto w tabeli 13.

Tabela 13 Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na śląskim rynku pracy, stan na koniec grudnia

Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.	
	liczba	udział w ogółem	liczba	udział w ogółem	osoby	Dynamika
						2021 r. = 100%
Kobiety do 30 roku życia	10 032	29,1%	8 591	30,1%	-1 441	-14,4%
w tym: kobiety do 25 roku życia	4 261	12,4%	3 959	13,9%	-302	-7,1%
Kobiety długotrwale bezrobotne	22 283	64,7%	16 873	59,2%	-5 410	-24,3%
Kobiety powyżej 50 roku życia	8 364	24,3%	7 239	25,4%	-1 125	-13,5%
Kobiety korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	717	2,1%	693	2,4%	-24	-3,3%
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	10 821	31,4%	8 596	30,1%	-2 225	-20,6%
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	99	0,3%	114	0,4%	15	15,2%
Kobiety niepełnosprawne	2 691	7,8%	2 524	8,9%	-167	-6,2%
Kobiety w szczególnej sytuacji ogółem	34 460		28 519		-5 941	-17,2

* Dane liczbowe oraz odsetki nie sumują się, gdyż jedna bezrobotna kobieta może kwalifikować się do kilku kategorii jednocześnie

Przestrzenne zróżnicowanie poziomu bezrobocia wśród zarejestrowanych kobiet

W województwie śląskim w końcu roku we wszystkich powiatach odnotowano spadek poziomu bezrobocia wśród kobiet, najwyższy w powiecie tarnogórskim (o 427 pań), a najniższy w powiecie lublinieckim (o 14 pań).

W porównaniu z rokiem 2021 w połowie powiatów wystąpiło zmniejszenie udziału kobiet w całej populacji bezrobotnych. Największy spadek odnotowano w Siemianowicach Śląskich (o 4,3 p. proc.), Świętochłowicach (o 3,3 p. proc.) oraz w powiecie bielskim (o 3,0 p. proc.). Największy wzrost wystąpił w: Jaworznie (o 4,2 p. proc.), powiecie rybnickim (o 3,5 p. proc.) oraz w Katowicach (o 2,3 p. proc.).

W całym województwie udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych nieznacznie wzrósł z 54,7% w 2021 r. do poziomu 54,8%. Tylko w powiecie będzińskim odnotowano nadreprezentację mężczyzn wśród ogółu zarejestrowanych.

Tabela 14 Płynność bezrobocia w 2022 r. – napływ i odpływ kobiet w województwie śląskim oraz liczba wyłączeń z tytułu podjęcia pracy

Miesiące	napływ kobiet	odpływ kobiet	w tym: podjęcia pracy	
			liczba kobiet	% odpływu
Styczeń	5 394	4 367	2 515	57,6
Luty	4 489	4 828	2 736	56,7
Marzec	7 033	6 618	3 355	50,7
Kwiecień	6 420	6 460	3 246	50,2
Maj	5 731	7 425	3 337	44,9
Czerwiec	5 174	7 123	3 038	42,7

Miesiące	napływ kobiet	odpływ kobiet	w tym: podjęcia pracy	
			liczba kobiet	% odpływu
Lipiec	5 729	6 232	2 660	42,7
Sierpień	5 901	6 248	2 742	43,9
Wrzesień	7 003	7 985	4 369	54,7
Październik	6 007	7 100	3 556	50,1
Listopad	5 732	6 275	3 228	51,4
Grudzień	5 249	5 428	3 031	55,8

W ciągu całego roku najwyższa liczba bezrobotnych kobiet, które podjęły pracę odnotowana została w dużych miastach, tj. w: Częstochowie (1 951 pań), Katowicach (1 773 panie) i Sosnowcu (1 684 panie). Z kolei najwyższy udział odnotowano w Dąbrowie Górniczej (58,8%) oraz w powiatach: lublińskim (58,3%) i cieszyńskim (57,8%).

4.2 Bezrobotni zamieszkali na wsi

W końcu grudnia 2022 r., jedynie co czwarty bezrobotny zarejestrowany w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego był mieszkańcem terenów wiejskich – 15 702 osoby (2021 r. – 18 277 osób tj. 23,9%).

Przestrzenne zróżnicowanie poziomu bezrobocia wśród zarejestrowanych mieszkańców wsi

Wśród siedemnastu powiatów ziemskich najwyższa liczba zarejestrowanych na koniec 2022 roku występowała w powiecie częstochowskim (2 083 osoby), żywieckim (2 013) i kłobuckim (1 700). W porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych mieszkańców wsi w czternastu powiatach ziemskich województwa śląskiego, przy czym najwyższy w powiatach: częstochowskim (o 536 osób), żywieckim (o 493 osoby), bielskim (o 288 osób), tarnogórskim (o 247 osób) i gliwickim (o 213 osób), a w trzech powiatach ziemskich wzrost: lublińskim (o 21 osób), zawierciańskim (o 18 osób) i myszkowskim (o 2 osoby).

Udział bezrobotnych mieszkańców wsi wśród ogółu zarejestrowanych wynoszący co najmniej 50% odnotowano w ośmiu powiatach: żywieckim (84,6%), częstochowskim (82,8%), kłobuckim (78,8%), pszczyńskim (68,1%), bielskim (64,9%), lublińskim (62,6%), cieszyńskim (53,9%) oraz rybnickim (52,2%). W ciągu roku spadek udziału wystąpił w pięciu powiatach, największy w powiecie częstochowskim (o 3,2 p. proc.), a najmniejszy w powiecie tarnogórskim (o 0,7 p. proc.). Z kolei w jedenastu powiatach ich udział zwiększył się, a największy wzrost odnotowano w powiatach: myszkowskim (o 2,7 p. proc.) oraz żywieckim (o 2,1 p. proc.). W porównaniu do 2021 r. w powiecie wodzisławskim udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w populacji zarejestrowanych utrzymał się na tym samym poziomie.

Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi w województwie śląskim

według poziomu wykształcenia

Na koniec grudnia 2022 r. co trzeci zarejestrowany mieszkaniec wsi legitymował się wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, a zaledwie co dziesiąty wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Z analizy danych wynika, że struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według poziomu wykształcenia jest niemal taka sama jak w roku poprzednim. W porównaniu do końca 2021 r. wśród bezrobotnych mieszkańców wsi odnotowano spadek poziomu bezrobocia, przy czym największy wśród bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (o 788 osób, tj. o 18,2%).

Tabela 15 Bezrobotni zamieszkali na terenach wiejskich według poziomu wykształcenia, stan 31.12.

Poziom wykształcenia	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.		Udział ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2021 r.	2022 r.	w osobach	w %	2021 r.	2022 r.
wyższe	2 452	2 156	-296	-12,1%	13,4%	13,7%
policealne i średnie zawodowe/branżowe	4 395	3 800	-595	-13,5%	24,0%	24,2%
średnie ogólnokształcące	1 752	1 541	-211	-12,0%	9,6%	9,8%
zasadnicze zawodowe/branżowe	5 338	4 653	-685	-12,8%	29,2%	29,6%

gimnazjalne/podstawowe i poniżej	4 340	3 552	-788	-18,2%	23,7%	22,6%
Ogółem	18 277	15 702	- 2 575	-14,1%	100,0%	100,0%

według wieku

Bezrobotni mieszkańcy terenów wiejskich to głównie osoby w tzw. wieku mobilnym, to jest w przedziale wiekowym od 18 do 44 lat (62,3%). W stosunku do 2021 r. ten udział zmniejszył się o 0,4 p. proc. Tak jak rok wcześniej, co piąty bezrobotny był w wieku od 45 do 54 lat. Wśród bezrobotnych mieszkańców wsi we wszystkich kategoriach według wieku na koniec 2022 r. odnotowano spadek ich liczebności. W ujęciu rocznym najwyższy spadek liczby bezrobotnych obserwowano wśród zarejestrowanych w wieku 25 – 34 lata.

Tabela 16 Bezrobotni zamieszkali na wsi według wieku, stan 31.12.

Wiek	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.		Udział do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2021 r.	2022 r.	w osobach	w %	2021 r.	2022 r.
18 – 24 lata	2 288	2 231	-57	-2,5%	12,5%	14,2%
25 – 34 lata	4 745	3 833	-912	-19,2%	26,0%	24,4%
35 – 44 lata	4 425	3 724	-701	-15,8%	24,2%	23,7%
45 – 54 lata	3 631	3 129	-502	-13,8%	19,9%	19,9%
55 – 59 lat	2 025	1 774	-251	-12,4%	11,1%	11,3%
60 lat i więcej	1 163	1 011	-152	-13,1%	6,4%	6,4%
Ogółem	18 277	15 702	-2 575	-14,1%	100,0%	100,0%

według stażu pracy

Zdecydowana większość bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadała doświadczenie związane z pracą zawodową (88,9%; niewielki spadek w stosunku do 2021 r. o 0,8 p. proc.). Wśród poprzednio pracujących najliczniej reprezentowani (podobnie jak w 2021 r.) byli bezrobotni legitymujący się krótkim okresem zatrudnienia, od 1 roku do 5 lat (24,6%). W końcu 2022 r., co dziewiąty bezrobotny zamieszkujący tereny wiejskie nie posiadał stażu pracy. W ujęciu rocznym dynamika spadku zarejestrowanych w tej kategorii wyniosła 7,7%.

Tabela 17 Bezrobotni zamieszkali na wsi według stażu pracy, stan 31.12.

Staż pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.		Udział do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2021 r.	2022 r.	w osobach	w %	2021 r.	2022 r.
do 1 roku	3 234	2 794	-440	-13,6%	17,7%	17,8%
1 - 5 lat	4 618	3 864	-754	-16,3%	25,3%	24,6%
5 - 10 lat	2 972	2 593	-379	-12,8%	16,3%	16,5%
10 - 20 lat	3 050	2 573	-477	-15,6%	16,7%	16,4%
20 - 30 lat	1 773	1 498	-275	-15,5%	9,7%	9,5%
30 lat i więcej	739	635	-104	-14,1%	4,0%	4,0%
bez stażu pracy	1 891	1 745	-146	-7,7%	10,3%	11,1%
Ogółem	18 277	15 702	-2 575	-14,1%	100,0%	100,0%

według czasu pozostawania bez pracy

W gronie bezrobotnych zamieszkałych na wsi w dwóch kategoriach według czasu pozostawania bez pracy, tj. wśród osób pozostających w rejestrach urzędów pracy do 1 miesiąca oraz od 1 do 3 miesięcy odnotowano dodatnią dynamikę bezrobocia (odpowiednio: o 11,2%; o 6,5%).

W pozostałych notowano spadek poziomu bezrobocia.

Największą grupę w tej subpopulacji stanowili bezrobotni pozostających bez pracy co najmniej 12 miesięcy (5 856 osób, tj. 37,3%). Odsetek bezrobotnych w tej grupie spadł o 8,1 p. proc. w stosunku do 2021 r.

Tabela 18 Bezrobotni zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy, stan 31.12.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Wzrost/spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2021 r.		Udział do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2021 r.	2022 r.	w osobach	w %	2021 r.	2022 r.
do 1 m-ca	1 495	1 662	167	11,2%	8,2%	10,6%
1 – 3 m-cy	3 130	3 335	205	6,5%	17,1%	21,2%
3 – 6 m-cy	2 494	2 487	-7	-0,3%	13,6%	15,8%
6 – 12 m-cy	2 857	2 362	-495	-17,3%	15,6%	15,0%
12 – 24 m-cy	3 751	1 960	-1 791	-47,7%	20,5%	12,5%
pow. 24 m-cy	4 550	3 896	-654	-14,4%	24,9%	24,8%
Ogółem	18 277	15 702	-2 575	-14,1%	100,0%	100,0%

4.3 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy

W końcu 2022 r. zbiorowość bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy liczyła 2 886 osób, co stanowiło 5,0% bezrobotnych poprzednio pracujących (31.12.2021 r.: 3 543 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, tj. 5,2% poprzednio pracujących). W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 657 osób, tj. o 18,5%.

W końcu analizowanego okresu wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy 58,2% stanowiły kobiety. W ujęciu rocznym zarówno liczba, jak i udział pań w opisywanej kategorii zmniejszył się odpowiednio: o 496 osób i o 3,2 p. proc.

Analizując wielkość „napływu” i „odpływu” w ciągu całego roku należy zauważyć, że liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy rejestrujących się w urzędach, niestety zdecydowanie przewyższała liczbę osób wyrejestrowanych z tytułu podjęcia zatrudnienia. W 2022 r. zarejestrowało się w województwie śląskim 4 581 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 3,6% całego napływu. W tym samym czasie z powodu podjęcia pracy wyłączono z ewidencji 3 041 osób tej kategorii, tj. 4,6% ogółu podjęć pracy.

Od stycznia do listopada 2022 roku notowano stopniowy spadek liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy. Udział omawianej grupy bezrobotnych utrzymywał się na zbliżonym poziomie, tylko w 3 miesiącach ubiegłego roku odnotowano niewielki wzrost tego wskaźnika. Te wyniki mogą wskazywać, że inflacja i trwająca cały czas wojna w Ukrainie nie wpłynęła znacząco na sytuację zatrudnieniową firm na Śląsku (zob. tabela 19).

Tabela 19 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2022 r.

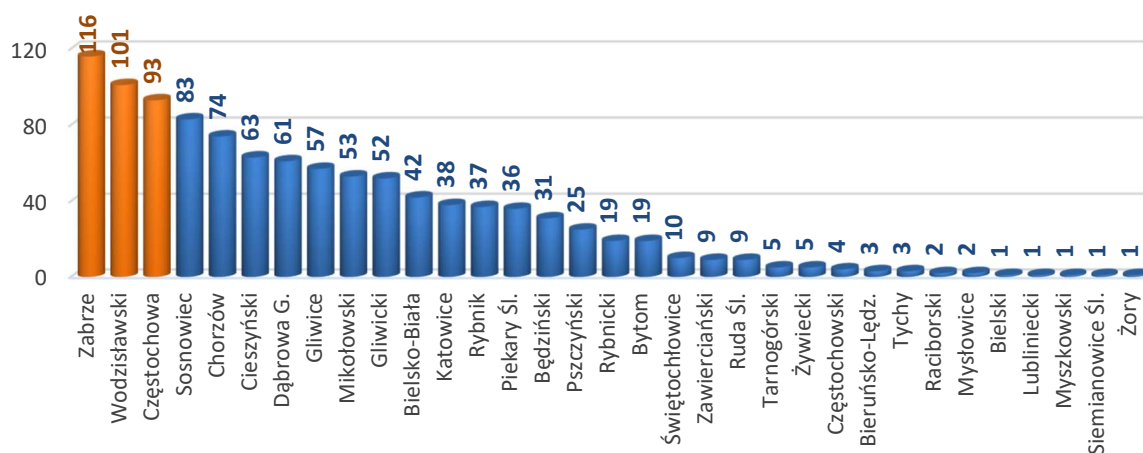
Okresy	Napływ w okresie sprawozdawczym			Odpływ z tytułu podjęcia pracy			Stan w końcu okresu				
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	poprzedni miesiąc = 100%	% wśród ogółu bezrobotnych
2021 ¹ r.	5 004	3 070	1 934	4 138	2 425	1 713	X	X	X	X	X
Grudzień 2021 r.							3 543	2 175	1 368	98,5	4,6
2022 ¹ r.	4 581	2 669	1 912	3 041	1 810	1 231	X	X	X	X	X
Styczeń	489	288	201	229	140	89	3 636	2 228	1 408	102,6%	4,6%
Luty	322	200	122	283	191	92	3 509	2 140	1 369	96,5%	4,5%
Marzec	396	244	152	296	181	115	3 409	2 063	1 346	97,2%	4,4%
Kwiecień	422	263	159	265	151	114	3 393	2 067	1 326	99,5%	4,4%
Maj	324	187	137	267	153	114	3 248	1 977	1 271	95,7%	4,4%
Czerwiec	348	206	142	247	149	98	3 148	1 916	1 232	96,9%	4,5%
Lipiec	333	188	145	236	121	115	3 055	1 867	1 188	97,0%	4,4%
Sierpień	324	205	119	206	114	92	2 994	1 840	1 154	98,0%	4,4%
Wrzesień	387	224	163	291	191	100	2 905	1 768	1 137	97,0%	4,3%
Październik	405	222	183	234	143	91	2 842	1 700	1 142	97,8%	4,4%
Listopad	392	211	181	258	144	114	2 813	1 667	1 146	99,0%	4,3%
Grudzień	439	231	208	229	132	97	2 886	1 679	1 207	102,6%	4,4%

¹⁾ Dane za 12 miesięcy

Szczególną formą zwolnień z przyczyn zakładu pracy są zwolnienia grupowe. W 2022 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim przedsiębiorcy zgłosili zamiar zwolnienia w trybie tak zwanych „grupówek” 1 481 pracowników (2021 r. – 2 339 osób). W tym samym czasie w województwie w ramach zwolnień grupowych pracę straciło 1 057 osób. W ujęciu rocznym liczba zwolnionych w tym trybie spadła o 809 osób, tj. o 43,4%.

W 2022 roku tylko w 3 powiatach nie odnotowano zwolnień grupowych, tj. w Jastrzębiu Zdroju, Jaworznie i powiecie kłobuckim. Miejscowości o największej liczbie osób zwolnionych w ramach „grupówek” to: Zabrze, powiat wodzisławski i Częstochowa.

Wykres 12 Zwolnienia grupowe dokonane w 2022 r. według powiatów (w osobach)

W województwie śląskim najwięcej osób zwolnionych pochodziło z zakładów pracy działających w sekcjach:

- Przetwórstwo przemysłowe – 640,
- Transport i gospodarka magazynowa – 202,
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 74,
- Górnictwo i wydobywanie – 42,
- Budownictwo – 27.

4.4 Bezrobotni według wieku

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy pod względem struktury wieku, w ujęciu rocznym uległa pewnym zmianom. W 2022 r. odnotowano spadek liczby zarejestrowanych we wszystkich przedziałach wyodrębnionych ze względu na wiek. W grupie wiekowej 25 – 34 lata odnotowano największy spadek poziomu bezrobocia, a ich udział wynosił 22,8%. Największy odsetek bezrobotnych notowano w grupie wiekowej 35 – 44 lata (26,7%).

Tabela 20 Liczba bezrobotnych według wieku, stan 31.12.

Wiek	Liczba bezrobotnych				Spadek w stosunku do 31.12.2021 r.	
	2021 r.		2022 r.		osoby	Dynamika 31.12.2021 r. = 100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem	76 324	100,0%	64 903	100,0%	-11 421	-15,0%
18 – 24 lata	7 288	9,5%	6 943	10,7%	-345	-4,7%
25 – 34 lata	18 443	24,2%	14 781	22,8%	-3 662	-19,9%
35 – 44 lata	20 753	27,2%	17 354	26,7%	-3 399	-16,4%
45 – 54 lata	15 955	20,9%	14 001	21,6%	-1 954	-12,2%
55 – 59 lat	8 757	11,5%	7 393	11,4%	-1 364	-15,6%
60 lat i więcej	5 128	6,7%	4 431	6,8%	-697	-13,6%

Najwyższy udział bezrobotnych w wieku pomiędzy 35, a 44 lata wystąpił w: Żorach (33,4%), Dąbrowie Górniczej (32,1 %) oraz w Mysłowicach (30,4%) i w Siemianowicach Śląskich (30,4%), a najniższy w Jastrzębiu Zdroju (21,7%) i w powiecie żywieckim (21,1%).

Według stanu na 31.12.2022 r. największą liczbę bezrobotnych w wieku od 35-44 lat odnotowano w: Sosnowcu (981 osób), Bytomiu (957 osób), Częstochowie (906 osób) i Katowicach (904 osoby), a najmniejszą w powiecie bieruńsko-lędzińskim (101 osób) oraz w Świętochłowicach (148 osób) i powiecie rybnickim (198 osób).

4.5 Bezrobotni według poziomu wykształcenia

W analizowanym okresie struktura wykształcenia bezrobotnych nie uległa znaczącym zmianom. Mimo zmniejszającego się udziału bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym lub niższym, nadal w województwie śląskim ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem poniżej średniego (50,5%).

W 2022 r. nastąpił spadek liczby bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia. Największy spadek liczebności poziomu bezrobocia odnotowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej, a najmniejszy wśród osób z wykształceniem wyższym.

Tabela 21 Liczba bezrobotnych według wykształcenia, stan 31.12.

Poziom wykształcenia	Liczba bezrobotnych				Spadek w stosunku do 31.12.2021 r.	
	2021 r.		2022 r.		osoby	Dynamika 31.12.2021r. = 100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem bezrobotni	76 324	100,0%	64 903	100,0%	-11 421	-15,0%
wyższe	11 085	14,5%	10 239	15,8%	-846	-7,6%
policealne i średnie zawodowe/branżowe	17 208	22,5%	15 019	23,1%	-2 189	-12,7%
średnie ogólnokształcące	8 160	10,7%	6 880	10,6%	-1 280	-15,7%
zasadnicze zawodowe/branżowe	19 029	24,9%	15 894	24,5%	-3 135	-16,5%
gimnazjalne /podstawowe i poniżej	20 842	27,3%	16 871	26,0%	-3 971	-19,1%

Jak wynika z powyższych danych obecnie posiadanie wyższego wykształcenia nie pomaga bezrobotnym w szybszym znalezieniu zatrudnienia. Na koniec ubiegłego roku najwyższy udział osób z wyższym wykształceniem wśród bezrobotnych wystąpił w: Katowicach (25,2%), Gliwicach (23,4%), Częstochowie (22,5%), Tychach (21,2%) oraz w powiecie bieruńsko-łędzkim (20,8%). Z kolei w Bytomiu tylko 9,3% zarejestrowanych legitymowało się wykształceniem wyższym. Równie niskie udziały obserwowano w: Świętochłowicach (10,2%), Piekarach Śląskich (11,0%), Chorzowie (11,3%), Zabrze (11,4%) i Rudzie Śląskiej (11,5%).

4.6 Bezrobotni według stażu pracy

Zdecydowana większość śląskich bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2022 r. – 57 278 osób, tj. 88,3% ogółu zarejestrowanych), a tylko co dziewiąty nie posiadał doświadczenia zawodowego. W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 10 861 osób, tj. o 15,9%, podobnie jak ich procentowy udział wśród ogółu zarejestrowanych (o 1,0 p. proc.). Równocześnie odnotowano spadek liczby bezrobotnych bez stażu pracy. W ujęciu rocznym ich liczba spadła o 560 osób, tj. o 6,8%.

Tabela 22 Struktura bezrobotnych według stażu pracy, stan 31.12.

Staż pracy	Liczba bezrobotnych				Spadek w stosunku do 31.12.2021 r.	
	2021 r.		2022 r.		osoby	Dynamika 31.12.2021r. =100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem bezrobotni	76 324	100,0%	64 903	100,0%	-11 421	-15,0%
do 1 roku	16 223	21,3%	13 758	21,2%	-2 465	-15,2%
1 – 5 lat	17 904	23,5%	14 995	23,1%	-2 909	-16,2%
5 – 10 lat	11 881	15,6%	10 033	15,5%	-1 848	-15,6%
10 – 20 lat	12 247	16,0%	10 268	15,8%	-1 979	-16,2%
20 – 30 lat	7 123	9,3%	5 908	9,1%	-1 215	-17,1%
30 i więcej	2 761	3,6%	2 316	3,6%	-445	-16,1%
bez stażu	8 185	10,7%	7 625	11,7%	-560	-6,8%

Od kilku lat wśród bezrobotnych najwięcej osób legitymuje się stażem pracy od jednego do pięciu lat. Jednocześnie należy zauważyć, iż w analizowanym okresie ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych uległ niewielkiemu zmniejszeniu (o 0,4 p. proc.). Wzrost udziału odnotowano tylko

w grupie bezrobotnych bez stażu pracy (o 1,0 p. proc.), a udział bezrobotnych ze stażem pracy 30 lat i więcej pozostał na poziomie z roku 2021.

4.7 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Szczególnym aspektem bezrobocia interesantów powiatowych urzędów pracy jest czas pozostawania bez zatrudnienia. Według stanu na 31.12.2022 r. w województwie śląskim tylko co dziewiąty zaewidencjonowany pozostawał w rejestrach w okresie krótszym niż jeden miesiąc. Z kolei bezrobotni pozostający bez pracy również niezbyt długo, tj. od 1 do 3 miesięcy byli najliczniejszą grupą zarejestrowanych.

W ujęciu rocznym tylko w tych dwóch grupach notowano wzrost liczby zarejestrowanych: w grupie osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy (o 1 351 osób) oraz wśród bezrobotnych zaewidencjonowanych do 1 miesiąca (o 631 osób). Szczegółowe dane zamieszczono w tabeli 23.

Tabela 23 Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy, stan 31.12.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych				Spadek/wzrost w stosunku do 31.12.2021 r.	
	2021 r.		2022 r.		osoby	Dynamika 31.12.2021 r. = 100%
	osoby	udział	osoby	udział		
Ogółem bezrobotni	76 324	100,0%	64 903	100,0%	-11 421	-15,0%
do 1 m - ca	6 975	9,1%	7 606	11,7%	631	9,0%
1 – 3 m-cy.	13 198	17,3%	14 549	22,4%	1 351	10,2%
3 – 6 m-cy	10 745	14,1%	10 496	16,2%	-249	-2,3%
6 – 12 m-cy	12 004	15,7%	9 610	14,8%	-2 394	-19,9%
12 – 24 m-cy ⁷	16 419	21,5%	8 142	12,5%	-8 277	-50,4%
pow. 24 m-cy	16 983	22,3%	14 500	22,3%	-2 483	-14,6%

Długookresowe bezrobocie sprawia, że dezaktualizują się kwalifikacje i umiejętności zawodowe osób pozostających bez pracy, biorąc pod uwagę np. ciągły rozwój technologii lub automatyzację pracy. Jednym z najważniejszych elementów przeciwdziałania długoterminowemu bezrobociu jest jak najszybsza aktywizacja zawodowa osób pozostających w rejestrach urzędów pracy.

W końcu grudnia 2022 r. do kategorii tej kwalifikowały się w województwie śląskim 22 642 osoby (w tym 8 142 osoby pozostawały w rejestrach nieprzerwanie przez okres od 12 do 24 miesięcy, a 14 500 osób nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy). Pozytywnym zjawiskiem jest, iż w ciągu roku najwyższy spadek liczby bezrobotnych odnotowano właśnie w grupie osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy o 8 277 osób, tj. aż o 50,4%.

4.8 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Bezrobotni absolwenci (czyli bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki) to według stanu na koniec 2022 roku 2 494 osoby, tj. 3,8% ogółu zarejestrowanych. W stosunku do 2021 r. liczebność tej kategorii wzrosła o 615 osób, tj. o 32,7%. Wśród bezrobotnych absolwentów, tak jak do tej pory, dominowały kobiety – 51,2%. Należy zauważyć, iż bezrobocie absolwentów cechuje sezonowość. Liczba zarejestrowanych znacząco spada w miesiącach wiosenno – letnich, gdyż część zaewidencjonowanych traci wtedy status absolwenta.

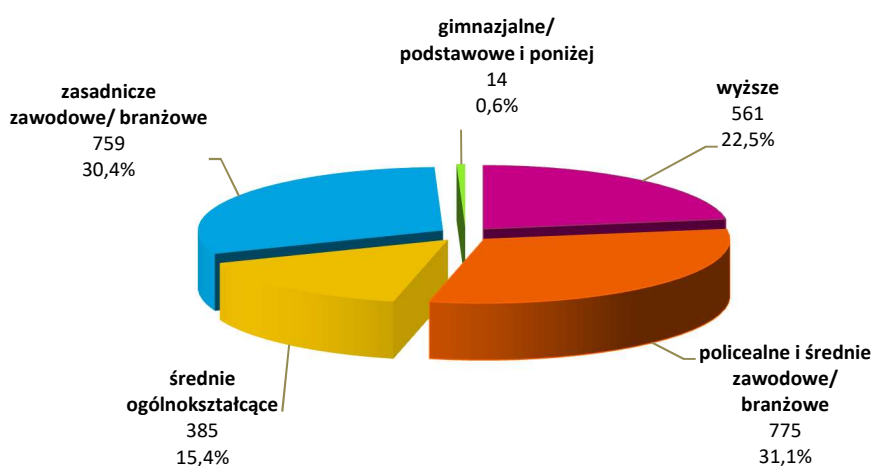
⁷Osoby pozostające bez zatrudnienia nieprzerwanie ponad 12 miesięcy klasyfikowane są jako długookresowo (długoterminowo) bezrobotne. Statystyka bezrobocia rejestrowanego identyfikuje także osoby, które pozostają bez pracy przez 12 miesięcy na przestrzeni ostatnich 24 miesięcy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nazywane są osobami długotrwale bezrobotnymi, i należą do osób „będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”. W praktyce „długotrwale bezrobotny” może przeplatać okresy krótkotrwałej pracy zawodowej oraz bezrobocia. Zbiorowość długotrwale bezrobotnych opisana została w dalszej części analizy.

Tabela 24 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, stan 31.12.

miesiąc/rok	2021 r.		2022 r.	
	Osoby	Udział wśród ogółu	Osoby	Udział wśród ogółu
styczeń	3 059	3,2%	2 045	2,6%
luty	3 150	3,3%	2 063	2,6%
marzec	3 027	3,2%	1 953	2,5%
kwiecień	1 486	1,6%	1 816	2,4%
maj	1 634	1,8%	1 188	1,6%
czerwiec	1 197	1,3%	915	1,3%
lipiec	1 141	1,3%	973	1,4%
sierpień	1 328	1,5%	1 356	2,0%
wrzesień	1 863	2,2%	2 390	3,6%
październik	2 154	2,7%	2 663	4,1%
listopad	2 106	2,7%	2 593	4,0%
grudzień	1 879	2,5%	2 494	3,8%

Według stanu na 31.12.2022 r. najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w powiecie cieszyńskim (154 osoby, co stanowiło 4,9% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie), kłobuckim (151 osób, tj. 7,0%), wodzisławskim (120 osób, tj. 5,4%), częstochowskim (117 osób, tj. 4,7%), żywieckim (115 osób, tj. 4,8%), lublinieckim (105 osób, tj. 7,0%) oraz tarnogórskim (101 osób, tj. 4,4%). Najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było w powiecie: gliwickim (11 osób, 0,8%) oraz w Świętochłowicach (14 osób, tj. 2,6%) i w Gliwicach (15 osób, tj. 0,6%). Statystyka bezrobocia rejestrowanego umożliwia szczegółową analizę danych dotyczących struktury wykształcenia zarejestrowanych absolwentów. Zdecydowana większość bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki legitymuje się wykształceniem zawodowym/branżowym (61,5%), przy czym na poziomie policealnym i średnim – 31,1%, a na poziomie zasadniczym – 30,4%. Tylko sporadycznie w rejestrach pozostają absolwenci gimnazjów lub szkół podstawowych, co wynika przede wszystkim z obowiązku kontynuowania nauki szkolnej do 18 roku życia (zob. wykres 13).

Wykres 13 Bezrobotni absolwenci szkół według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2022 r.

W końcu grudnia 2022 r. bezrobotni absolwenci zarejestrowani w śląskich powiatowych urzędach pracy najczęściej posiadali następujące zawody: *fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca i kucharz* (zob. tabela 25).

Tabela 25 Ranking zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było, co najmniej 20 absolwentów według stanu na 31.12.2022 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu/specjalności	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (absolwenci)					
		Napływ absolwentów od stycznia do grudnia		Wzrost/spadek w stosunku do 2021 r.	Liczba absolwentów wg stanu na 31.12.		Wzrost/spadek liczby absolwentów w stosunku do 31.12.2021 r.
		2021 r.	2022 r.		2021 r.	2022 r.	
Ogółem		8 196	9 153	957	1 879	2 494	615
z tego zawody, w których na koniec grudnia 2022 r. było zarejestrowanych co najmniej 20 absolwentów							
514101	Fryzjer	300	501	201	76	158	82
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	115	224	109	40	95	55
522301	Sprzedawca	224	269	45	67	92	25
512001	Kucharz	112	171	59	32	80	48
751201	Cukiernik	60	124	64	20	59	39
351203	Technik informatyk	214	234	20	55	51	-4
333107	Technik logistyk	151	166	15	32	47	15
343404	Technik żywienia i usług gastronomicznych	126	130	4	33	43	10
712905	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	30	79	49	12	40	28
422402	Technik hotelarstwa	89	93	4	28	26	-2
331403	Technik ekonomista	170	162	-8	24	26	2
311943	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	-	46	46	-	22	22
333906	Technik organizacji reklamy	92	81	-11	18	21	3
311204	Technik budownictwa	60	57	-3	21	20	-1

Ponad połowa absolwentów to osoby ze stażem pracy (50,2%; w 2021 r. – 47,0%), przy czym co czwarty posiadał krótki staż pracy - do 1 roku. Największą grupę absolwentów stanowiły osoby pozostające bez pracy do 3 miesięcy, tj. 69,4%, a ich udział zwiększył się o 2,2 p. proc. w stosunku do 2021 r. (67,2%).

Tabela 26 Struktura bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Wyszczególnienie		Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki ogółem			
		osoby		udział	
		31.12.2021 r.		31.12.2022 r.	
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1 miesiąca	365	19,4%	498	20,0%
	1 – 3 miesięcy	899	47,8%	1 231	49,4%
	3 – 6 miesięcy	492	26,2%	657	26,3%
	6 – 12 miesięcy	123	6,5%	108	4,3%
wiek	18 - 24 lat	1 563	83,2%	2 128	85,3%
	25 - 34 lat	255	13,6%	296	11,9%
	35 - 44 lat	42	2,2%	51	2,0%
	45 - 54 lat	19	1,0%	17	0,7%
	55 - 59 lat	0	0,0%	2	0,1%
	60 lat i więcej	0	0,0%	0	0,0%
wykształcenie	wyższe	462	24,6%	561	22,5%
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	693	36,9%	775	31,1%
	średnie ogólnokształcące	388	20,6%	385	15,4%
	zasadnicze zawodowe/branżowe	325	17,3%	759	30,4%
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	11	0,6%	14	0,6%
staż pracy ogółem	do 1 roku	517	27,5%	582	23,3%
	1 do 5 lat	312	16,6%	615	24,7%
	5 do 10 lat	26	1,4%	34	1,4%

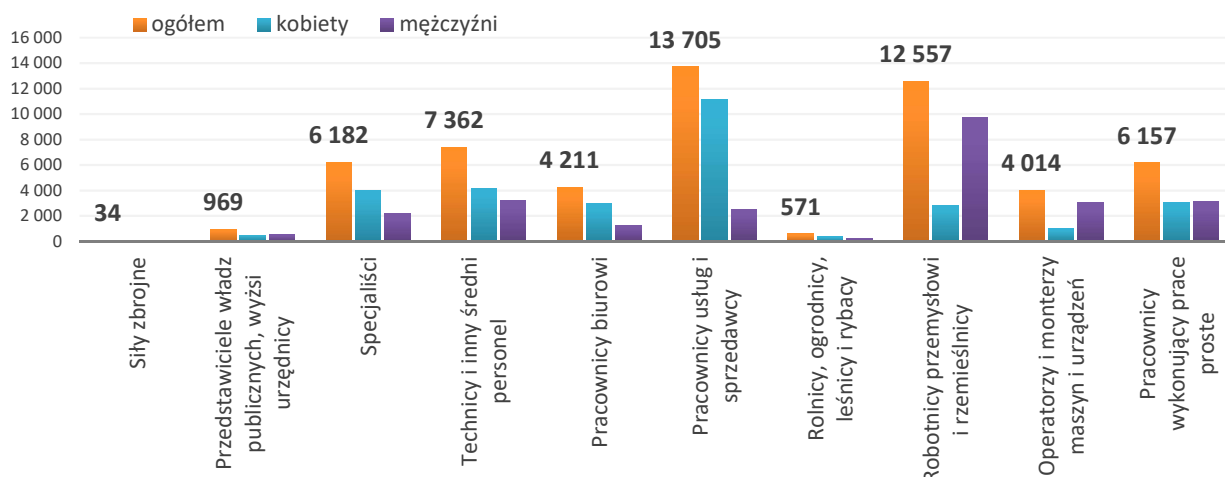
Wyszczególnienie		Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki ogółem			
		osoby		udział	
		31.12.2021 r.		31.12.2022 r.	
10 do 20 lat	21	1,1%	15	0,6%	
20 do 30 lat	7	0,4%	6	0,2%	
30 lat i więcej	0	0,0%	0	0,0%	
bez stażu	996	53,0%	1 242	49,8%	
Ogółem województwo śląskie	1 879	100,0%	2 494	100,0%	

4.9 Bezrobotni według grup zawodów i specjalności

Wszyscy bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy przyporządkowywani są do odpowiedniej grupy zawodowej, zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS). Według stanu na koniec grudnia 2022 r. zdecydowana większość zarejestrowanych posiadała określony zawód/specjalność – 55 762 osoby, tj. 85,9% (2021 r. – 65 639 osób, tj. 86,0%). Z kolei 9,1 tys. osób bezrobotnych, tj. 14,1% zostało zakwalifikowanych do grupy bezrobotnych *bez zawodu*.

Według KZiS najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich. Natężenie bezrobocia w województwie śląskim na dzień 31.12.2022 r. na poziomie grup wielkich prezentuje wykres 14⁸.

Wykres 14 Bezrobotni według wielkich grup zawodów, stan 31.12.2022 r.

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, iż w populacji bezrobotnych najczęściej reprezentowane są osoby posiadające zawody z grupy wielkiej „5”, tj. *Pracownicy usług i sprzedawcy* – 21,1% ogółu zarejestrowanych (2021 r. - 21,5%) oraz osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy wielkiej „7”, tj. *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, stanowiące 19,3% ogółu (2021 r. – 19,2%). Osoby bezrobotne należące do tych dwóch grup zawodowych w końcu grudnia 2022 r. stanowiły łącznie niemal połowę zarejestrowanych posiadających zawód (47,1%).

W grupie *Pracownicy usług i sprzedawcy* w końcu roku zarejestrowanych było 13 705 bezrobotnych, z czego 81,6% stanowiły kobiety. Większość bezrobotnych z tej kategorii to osoby między 30 a 50 rokiem życia (7 836 osób, tj. 57,2%). Tak jak przed rokiem, wśród osób pozostających bez pracy w omawianej grupie najwięcej bezrobotnych posiadało zawód sprzedawcy, kucharza, fryzjera oraz robotnika gospodarczego.

Bezrobotni sklasyfikowani w grupie *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* to w większości mężczyźni (9 705 osób, 77,3%). Prawie połowa zarejestrowanych w omawianej kategorii to osoby

⁸ W Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na poziomie najbardziej zagregowanym wyróżniamy 10 wielkich grup zawodowych. Na kolejnym, drugim szczeblu wyróżniamy duże grupy zawodowe. Bardziej szczegółowo dzielimy zawody na grupy średnie (poziom III) oraz grupy elementarne (poziom IV). Dla potrzeb analitycznych najczęściej korzystamy z zawodów zagregowanych na poziomie grup elementarnych. Możliwa jest też analiza na poziomie zawodów i specjalności (poziom V – kod sześciocyfrowy).

długotrwale bezrobotne (47,0%). Młodzi bezrobotni stanowili stosunkowo niski udział pozostających bez pracy w tejże grupie. Jak wynika z danych statystycznych zarejestrowanych *robotników* poniżej 30 roku życia odnotowano jedynie 1 465 osób, tj. 11,7%. Najliczniejsze zawody i specjalności w tej zróżnicowanej grupie to: ślusarze, krawcy, murarze i cukiernicy.

Wciąż najmniej bezrobotnych należało do wielkiej grupy zawodów *Siły zbrojne*, gdzie w końcu grudnia 2022 roku zarejestrowanych było jedynie 34 bezrobotnych mężczyzn.

Poniżej przedstawiono tabelę prezentującą zawody i specjalności, w których zarejestrowanych było co najmniej 500 bezrobotnych. Na czele rankingu według liczby bezrobotnych w końcu 2022 r. (podobnie jak w latach poprzednich) znalazły się osoby pracujące w zawodach handlowo-usługowych, robotniczych, rzemieślniczych, biurowych oraz pomocniczych.

Tabela 27 Ranking zawodów i specjalności o największej liczbie bezrobotnych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba bezrobotnych -stan 31.12.2022 r.	Udział w liczbie bezrobotnych N=64 903
1	522301	Sprzedawca	6 062	9,3%
2	512001	Kucharz	1 472	2,3%
3	931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 239	1,9%
4	722204	Ślusarz	1 219	1,9%
5	514101	Fryzjer	1 169	1,8%
6	432103	Magazynier	942	1,5%
7	515303	Robotnik gospodarczy	863	1,3%
8	753105	Krawiec	739	1,1%
9	911207	Pracownik utrzymania czystości	703	1,1%
10	331403	Technik ekonomista	702	1,1%
11	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	676	1,0%
12	711202	Murarz	655	1,0%
13	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	641	1,0%
14	751201	Cukiernik	635	1,0%
15	411004	Technik prac biurowych	573	0,9%
16	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	549	0,8%
Razem			18 839	29,0%

Łącznie bezrobotni posiadający zawody i specjalności wymienione w powyższej tabeli, tj. 18 839 osób stanowiło niemal jedną trzecią ogółu zarejestrowanych oraz 33,8% posiadających zawód/specjalność. Warto zwrócić uwagę na fakt, że prawie jedna czwarta bezrobotnych zarejestrowanych w województwie śląskim posiada zawód mieszczący się na pierwszych dziesięciu pozycjach rankingu (15 110 bezrobotnych, tj. 23,3% ogółu).

W zestawieniu osób bezrobotnych niezmiennie od kilku lat pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmuje zawód sprzedawcy ich udział w całej populacji bezrobotnych wynosi 9,3%.

5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy:

- bezrobotnych do 30 roku życia;
- bezrobotnych długotrwale;
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- bezrobotnych niepełnosprawnych.

Według stanu na koniec grudnia 2022 r. w rejestrach pozostawało 51 359 osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, było to 79,1% wszystkich bezrobotnych w województwie śląskim. Większość zarejestrowanych z omawianej grupy stanowiły kobiety (28 519 osób, tj. 55,5%).

Tabela 28 Liczba zarejestrowanych osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stan w końcu miesiąca

miesiąc/rok	2021 r.	2022 r.
styczeń	72 889	63 140
luty	74 188	62 766
marzec	73 522	61 726
kwiecień	72 944	60 620
maj	71 880	58 319
czerwiec	70 263	55 682
lipiec	69 120	54 366
sierpień	67 905	53 447
wrzesień	66 331	52 942
październik	64 743	51 781
listopad	63 179	51 212
grudzień	61 630	51 359

W końcu grudnia 2022 r. najwięcej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowanych było w: Bytomiu (2,9 tys. osób), Sosnowcu (2,8 tys. osób) oraz powiecie cieszyńskim (2,7 tys. osób). Natomiast najmniej zaewidencjonowanych było w powiecie bieruńsko - lędzińskim (317 osób), Świętochłowicach (399 osób) oraz Żorach (536 osób).

Udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród ogółu bezrobotnych wahał się od 71,1% w Żorach do 85,6% w powiecie raciborskim.

5.1 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, w tym bezrobotni do 25 roku życia

Do bezrobotnych w wieku poniżej 30 lat (od 18 do 29) zaliczane są osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 30 roku życia. Z danych statystycznych wynika, że według stanu na 31.12.2022 r. zbiorowość bezrobotnych poniżej 30 roku życia liczyła w województwie śląskim 13,8 tys. osób, co stanowiło 21,2% wszystkich osób zarejestrowanych. W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych w wieku od 18 do 29 lat spadła o 1 994 osoby (tj. o 12,7%). Dokładne dane zawarto w tabeli 29.

Tabela 29 Bezrobotni poniżej 30 roku życia, stan w końcu miesiąca

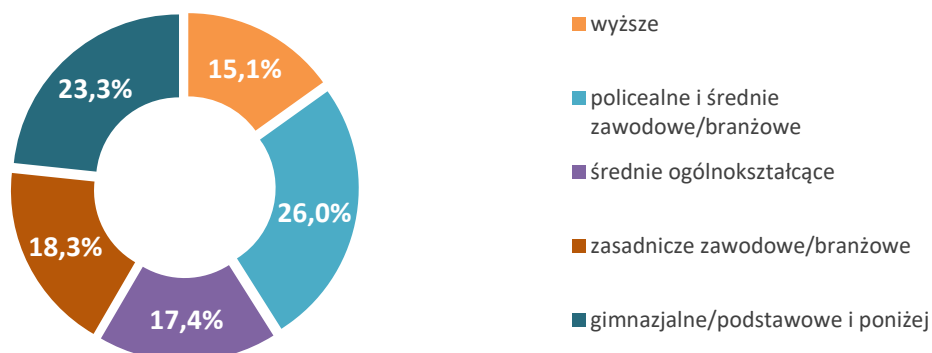
Rok/miesiąc	2021 r.		2022 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	22 469	23,7%	16 574	21,1%
luty	22 979	23,9%	16 435	21,0%
marzec	22 376	23,5%	16 112	20,7%
kwiecień	21 697	23,1%	15 672	20,4%
maj	20 874	22,7%	15 107	20,5%
czerwiec	19 805	22,2%	14 086	20,1%
lipiec	19 157	21,9%	13 705	19,9%
sierpień	18 673	21,8%	13 849	20,4%
wrzesień	18 315	22,1%	14 526	21,7%
październik	17 639	21,9%	14 245	21,8%
listopad	16 997	21,7%	14 059	21,7%
grudzień	15 768	20,7%	13 774	21,2%

Według stanu na koniec 2022 roku w subpopulacji bezrobotnych poniżej 30 roku życia znalazło się 8 591 kobiet (62,4% ogółu bezrobotnych z tego przedziału wiekowego; rok wcześniej odpowiednio 10 032 osoby, tj. 63,6%).

W końcu grudnia 2022 r. wśród ogółu zarejestrowanych, najwięcej bezrobotnych z opisywanej kategorii zaewidencjonowanych było w powiecie cieszyńskim (781 osób), Bytomiu (712 osób) oraz powiecie kłobuckim (617 osób). Z kolei najmniej osób tej kategorii pochodziło z: powiatu bieruńsko - lędzińskiego (92 osoby), Świętochłowic (105 osób) oraz Żor (178 osób).

Czas poszukiwania pracy ma istotny wpływ na możliwość podjęcia zatrudnienia przy dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Wśród bezrobotnych poniżej 30 roku życia stosunkowo niski był odsetek chronicznie bezrobotnych. Osoby pozostające bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące stanowiły tylko 9,7% (1 333 osoby). W opisywanej subpopulacji większość pozostawała w rejestrach urzędów pracy krótko, w okresie do 6 miesięcy (68,3%, tj. 9 413 osób). W grupie młodych bezrobotnych co czwarty legitymował się wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym/branżowym. Szczegółowe dane przedstawia wykres 15.

Wykres 15 Bezrobotni poniżej 30 roku życia według poziomu wykształcenia, stan 31.12.2022 r.

Wśród bezrobotnych poniżej 30 roku życia możemy wyróżnić podkategorię osób w wieku do 25 lat. Według stanu na 31.12.2022 r. liczebność tej zbiorowości wynosiła w województwie śląskim 6 943 osoby, co stanowiło 10,7% ogółu zarejestrowanych (rok wcześniej ten udział był niższy i wynosił 9,5%).

Tabela 30 Bezrobotni poniżej 25 roku życia, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2021 r.		2022 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	10 590	11,2%	7 669	9,8%
luty	10 869	11,3%	7 515	9,6%
marzec	10 524	11,1%	7 323	9,4%
kwiecień	10 102	10,8%	7 115	9,3%
maj	9 736	10,6%	6 933	9,4%
czerwiec	9 182	10,3%	6 399	9,1%
lipiec	8 852	10,1%	6 282	9,1%
sierpień	8 585	10,0%	6 489	9,6%
wrzesień	8 740	10,5%	7 427	11,1%
październik	8 458	10,5%	7 356	11,3%
listopad	8 069	10,3%	7 088	10,9%
grudzień	7 288	9,5%	6 943	10,7%

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia dominowały kobiety, które stanowiły 57,0% omawianej kategorii (3 959 osób; 2021 r. – 4 261 osób, tj. 58,5%).

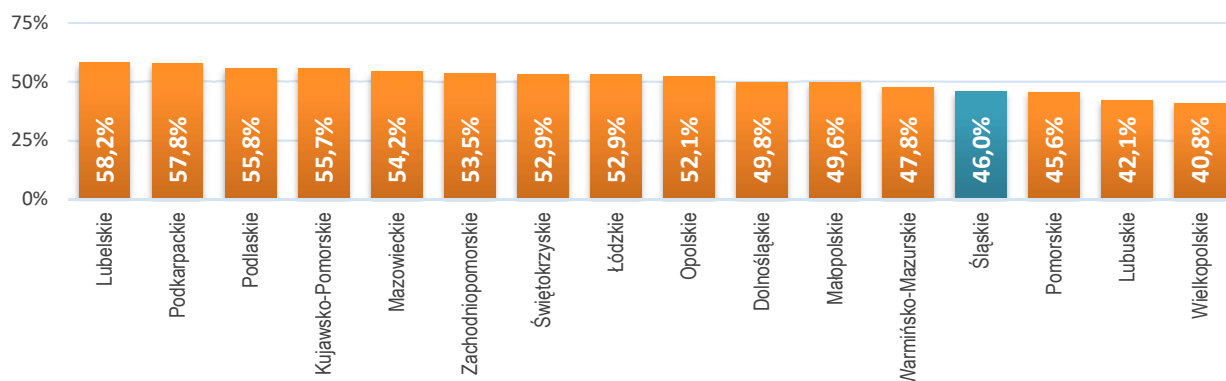
Natężenie bezrobocia młodzieży poniżej 25 roku życia w poszczególnych powiatach jest zróżnicowane. Ich udział wśród ogółu bezrobotnych wahał się od 15,2% w powiecie kłobuckim do 6,2% w Katowicach.

5.2 Długotrwale bezrobotni

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem czasu odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Śląskie to jedno z województw o najniższym udziale osób długotrwale bezrobotnych. W końcu 2022 roku bezrobotni tej kategorii stanowili mniej niż połowę zarejestrowanych. W stosunku do roku poprzedniego udział ten zmniejszył się o 5,2 p. proc.

Wykres 16 Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w podziale na województwa, stan 31.12.2022 r.

W ciągu roku liczebność tej zbiorowości zmniejszyła się o 9,2 tys., z 39,1 tys. w grudniu 2021 r. do poziomu 29,9 tys. w końcu grudnia 2022 r.

Tabela 31 Długotrwale bezrobotni, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2021 r.		2022 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	39 908	42,1%	39 330	50,1%
luty	41 034	42,7%	38 867	49,6%
marzec	41 168	43,3%	37 837	48,6%
kwiecień	41 782	44,5%	36 927	48,1%
maj	42 240	46,0%	35 554	48,2%
czerwiec	42 143	47,3%	34 111	48,6%
lipiec	41 988	48,0%	33 068	48,1%
sierpień	41 589	48,5%	32 002	47,2%
wrzesień	41 047	49,5%	30 985	46,4%
październik	40 310	50,0%	30 281	46,4%
listopad	39 444	50,3%	29 650	45,8%
grudzień	39 054	51,2%	29 873	46,0%

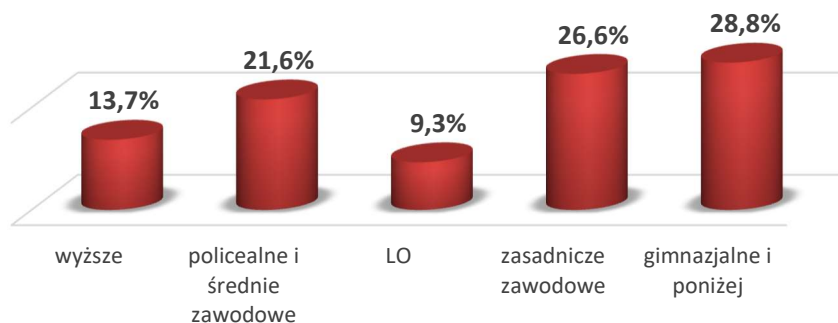
Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (16,9 tys. osób, tj. 56,5% w grudniu 2022 r.). Udział pań w ogólnej liczbie długotrwale bezrobotnych w ciągu roku zmniejszył się o 0,6 p. proc. (31.12.2021 r. – 57,1% pań).

W końcu 2022 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Bytomiu i Sosnowcu (po 1,8 tys.) oraz powiecie cieszyńskim (1,7 tys.). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotyczył powiatu bieruńsko – lędzińskiego (129 osób) oraz miasta Świętochłowice (204 osoby).

Na koniec roku wśród długotrwale bezrobotnych 47,5% stanowiły osoby, które pozostawały bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące. Z kolei 26,9% to bezrobotni, którzy poszukiwali zatrudnienia nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy.

Blisko jedna trzecia osób długotrwale bezrobotnych posiadała wykształcenie gimnazjalne lub poniżej, wysoki był również udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Wykres 17 Struktura długotrwale bezrobotnych według wykształcenia, stan 31.12.2022 r.

Najwięcej zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych legitymowało się stażem pracy do 1 roku – 23,1%, a najmniej powyżej 30 lat (2,8%). Natomiast prawie co dziesiąty bezrobotny z omawianej kategorii nie posiada stażu pracy.

5.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

W końcu grudnia 2022 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 18,4 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 28,4% ogółu wszystkich zaewidencjonowanych (rok wcześniej analogiczny odsetek był na podobnym poziomie – 28,3%).

Tabela 32 Bezrobotni powyżej 50 roku życia, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2021 r.		2022 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	25 271	26,7%	21 985	28,0%
luty	25 348	26,4%	21 895	28,0%
marzec	25 092	26,4%	21 593	27,7%
kwiecień	24 881	26,5%	21 389	27,8%
maj	24 489	26,7%	20 560	27,9%
czerwiec	24 068	27,0%	19 817	28,2%
lipiec	23 560	26,9%	19 452	28,3%
sierpień	23 063	26,9%	18 986	28,0%
wrzesień	22 252	26,8%	18 546	27,8%
październik	21 830	27,1%	18 116	27,7%
listopad	21 560	27,5%	18 044	27,9%
grudzień	21 583	28,3%	18 428	28,4%

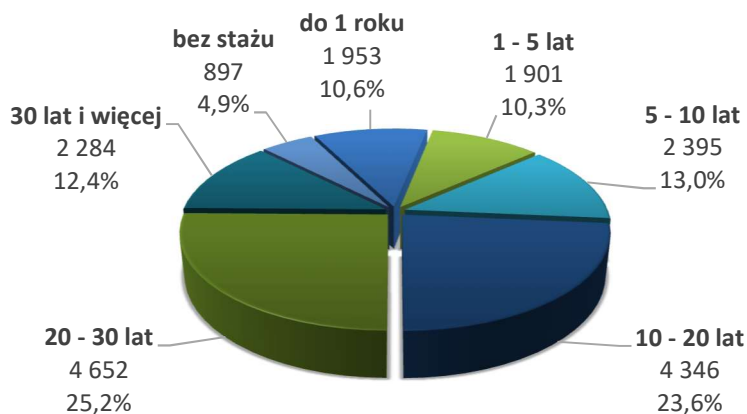
Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii, w których notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi zaledwie 39,3%. Należy jednak zauważyć, iż grupa mężczyzn wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia jest liczniejsza od kobiet, ponieważ w Polsce wiek emerytalny jest zróżnicowany w zależności od płci.

Wśród wszystkich bezrobotnych 50+ niespełna połowa pozostaje w rejestrach powiatowych urzędów pracy powyżej 12 miesięcy (45,0%, tj. 8 297 osób).

W końcu 2022 r. biorąc pod uwagę kryterium procentowe, problem braku pracy w grupie 50+ widoczny był głównie w: powiecie bieruńsko – lędzińskim (32,9%), Częstochowie (32,6%), a także Chorzowie i powiecie żywieckim (po 32,0%). Udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia wśród ogółu zaewidencjonowanych był najmniejszy w: Żorach (19,6%), Rudzie Śląskiej (23,7%) oraz powiecie kłobuckim (23,8%).

Niewątpliwym atutem osób z grupy wiekowej 50+ jest fakt posiadania doświadczenia zawodowego, 25,2% osób posiada staż od 20 do 30 lat, a 23,6% od 10 do 20 lat. Zaledwie 4,9% (897 osób) to bezrobotni powyżej 50 roku życia bez stażu pracy.

Wykres 18 Struktura bezrobocia według stażu pracy wśród osób powyżej 50 roku życia, stan 31.12.2022 r.

5.4 Bezrobotni niepełnosprawni⁹

Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 r. w województwie śląskim liczba osób, które posiadały ważne orzeczenie kwalifikujące je do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła 376,5 tys., z czego 51,3% stanowiły kobiety (193,0 tys.). Osoby prawnie niepełnosprawne z województwa śląskiego stanowią 10,8% ogółu tej kategorii w kraju. W świetle danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego na koniec 2022 roku w województwie śląskim zarejestrowanych było 5,7 tys. bezrobotnych niepełnosprawnych. W odniesieniu do sytuacji z grudnia 2021 r. liczebność w tej grupie spadła o 274 osoby (tj. 4,6%). Udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu zaewidencjonowanych wzrósł z 7,8% w grudniu 2021 r. do 8,8% w grudniu 2022 r.

Na koniec 2022 roku kobiety stanowiły 44,2% zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych (2 524 osoby) co oznacza, że ich udział w ujęciu rocznym zmniejszył się o 0,8 p. proc.

Tabela 33 Bezrobotni niepełnosprawni, stan w końcu miesiąca

Rok/miesiąc	2021 r.		2022 r.	
	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem	osoby	udział w liczbie bezrobotnych ogółem
styczeń	5 611	5,9%	6 120	7,8%
luty	5 572	5,8%	6 090	7,8%
marzec	5 561	5,9%	6 015	7,7%
kwiecień	5 481	5,8%	5 933	7,7%
maj	5 345	5,8%	5 842	7,9%
czerwiec	5 245	5,9%	5 731	8,2%
lipiec	5 191	5,9%	5 671	8,3%
sierpień	5 166	6,0%	5 628	8,3%
wrzesień	5 542	6,7%	5 645	8,5%
październik	6 035	7,5%	5 571	8,5%
listopad	5 967	7,6%	5 563	8,6%
grudzień	5 979	7,8%	5 705	8,8%

Według stanu na 31.12.2022 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych było w: Częstochowie (467 osób), Bytomiu (306 osób) oraz Sosnowcu (268 osób). Najmniej bezrobotnych omawianej kategorii zaewidencjonowano w: powiecie bieruńsko - lędzińskim (28 osób), Żorach (49 osób) oraz Świętochłowicach (71 osób). Jednocześnie biorąc pod uwagę udział zarejestrowanych niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zdecydowanie najwyższy był on w miastach: Bielsko – Biała oraz Częstochowa, odpowiednio 14,7% i 14,0%.

⁹ Źródłem danych dla tego rozdziału są sprawozdania MRiPS-07 „Sprawozdanie o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu” za drugie półrocze 2022 r. i 2021 r.

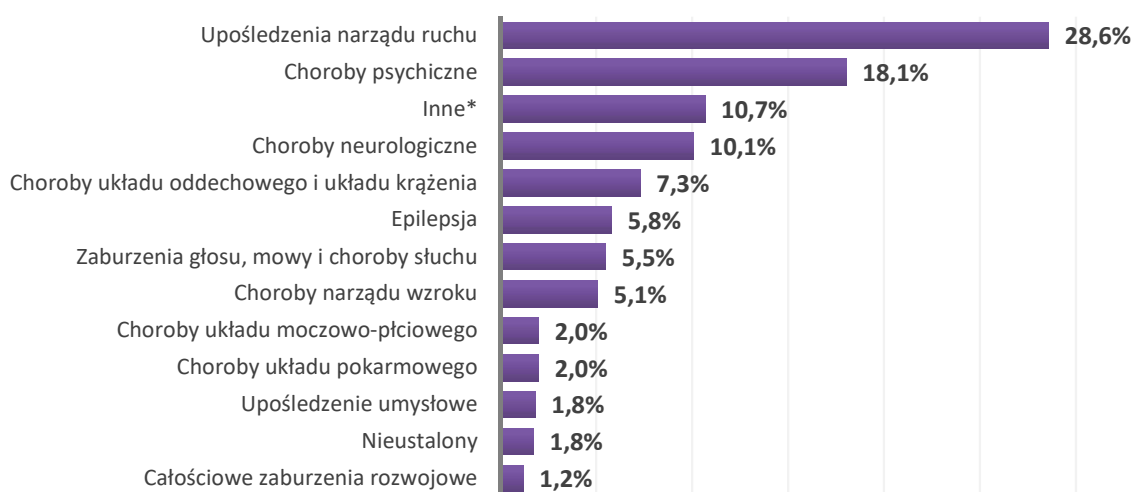
Natomiast najmniej niepełnosprawnych w stosunku do ogółu bezrobotnych notowano w powiecie kłobuckim, gdzie ich udział wynosił zaledwie 4,1%.

Niepełnosprawność najczęściej nabywa się z wiekiem, stąd w końcu grudnia 2022 r. osoby młode, do 29 roku życia stanowiły jedynie 10,5% bezrobotnych niepełnosprawnych (598 osób). Natomiast najbardziej liczną kategorią były osoby w wieku od 45 do 54 lat (1 692 osoby, tj. 29,7%).

Wśród zarejestrowanych niepełnosprawnych w województwie śląskim zdecydowana większość posiadała orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności – 3 296 osób (57,8%). Kolejne 2 205 osób legitymowało się umiarkowaną niepełnosprawnością (38,7%). Jedynie 204 niepełnosprawnych pozostających bez pracy to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (3,6%).

Biorąc pod uwagę przyczyny kwalifikujące do niepełnosprawności, niezmiennie najpowszechniejsze są kłopoty związane z funkcjonowaniem (upośledzeniem) narządu ruchu (wzrost o 0,3 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego) oraz choroby psychiczne (wzrost o 0,1 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego). Dokładne dane zawarto na wykresie 19.

Wykres 19 Przyczyny niepełnosprawności, stan na koniec 2022 r. (N= 5 705 bezrobotnych niepełnosprawnych)

*Inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych oraz bez symbolu niepełnosprawności.

5.5 Pozostałe kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Tabela 34 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	31.12.2021 r.		31.12.2022 r.		wzrost/spadek	
	liczba	udział w ogółem	liczba	udział w ogółem	osoby	Dynamika 2021 r. =100%
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	1 160	1,5%	1 198	1,9%	38	3,3
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	12 045	15,8%	9 633	14,8%	-2 412	-20,0
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	125	0,2%	130	0,2%	5	4,0
Liczba bezrobotnych ogółem		76 324		64 903	-11 421	-15,0

Jak widać z prezentowanych danych, w województwie śląskim relatywnie niska jest liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, deklarujących korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej – 1,9%. W końcu 2022 r. zaewidencjonowanych było 1 198 osób z tej kategorii, a w ujęciu rocznym ich liczba niemal nie uległa zmianie.

W końcu grudnia 2022 r. w regionie bez pracy pozostawało 9,6 tys. bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia. W omawianej kategorii zdecydowana większość to kobiety (89,2%). Najczęściej co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia wychowywali bezrobotni z przedziału wiekowego od 25 do 34 lat (51,3%), a następnie osoby z przedziału wiekowego od 35 do 44 lat (34,7%).

Bez względu na okres sprawozdawczy nieliczna była grupa bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. W końcu grudnia 2022 r. w śląskich urzędach pracy zarejestrowanych było 130 osób tej kategorii.

6. Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu. Aktywizacja bezrobotnych

6.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Od stycznia do grudnia 2022 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 135,4 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, czyli o 27,1 tys., tj. 16,7% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W 2022 r. do śląskich urzędów pracy wpłynęło 18 588 ofert pracy subsydiowanej, tj. 13,7% wszystkich zgłoszonych ofert (2021 r. – 16 864; 10,4%). Szczegółowe informacje zawarto w tabeli 35.

Tabela 35 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Wyszczególnienie		2021 r.	2022 r.	wzrost/spadek		
				liczby bezwzględne	Dynamika 2021 r. = 100%	
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej		162 460	135 358	-27 102	83,3	
z ogółem na:						
z ogółem	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	151 796	123 869	-27 927	81,6	
	miejsca aktywizacji zawodowej	10 664	11 489	825	107,7	
	z tego:	staże	8 999	10 072	1 073	111,9
		przygotowanie zawodowe dorosłych	3	7	4	233,3
		prace społecznie użyteczne	1 662	1 410	-252	84,8
	dla niepełnosprawnych	3 256	4 146	890	127,3	
	dla osób w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	118	41	-77	34,7	

W analizowanym roku w śląskich urzędach pracy odnotowano 28,8 tys. ofert pracy niesubsydiowanej mniej niż w roku 2021.

Największa liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej została zgłoszona w styczniu i marcu, natomiast najmniej ofert pracy wpłynęło do urzędów pracy województwa śląskiego w grudniu 2022 r.

Wykres 20 Liczba wolnych miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2022 roku (dane w tysiącach)

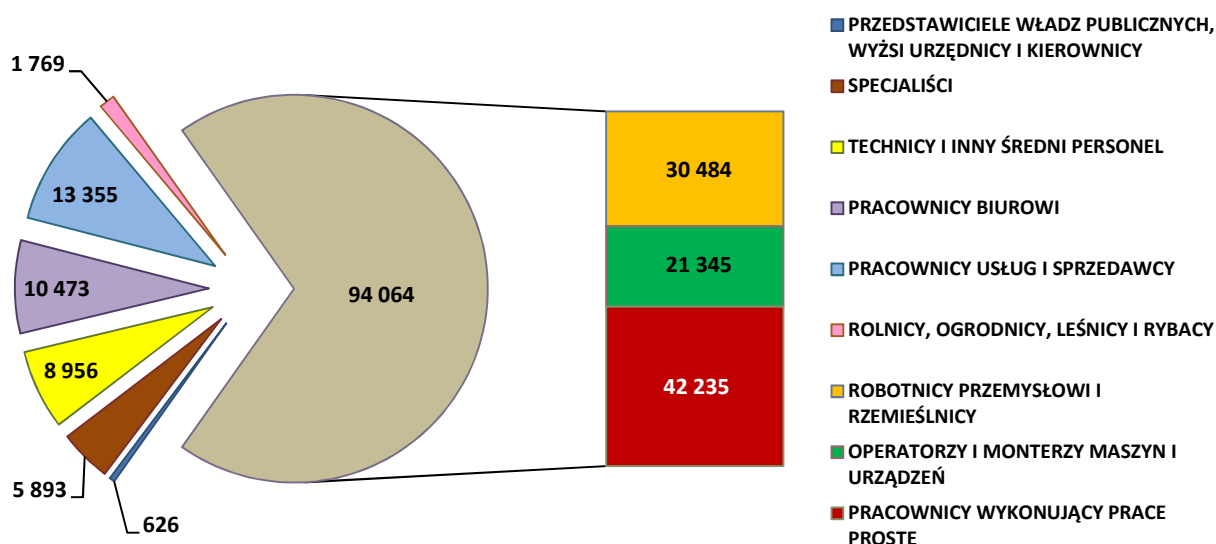

Oferty, podobnie jak w latach ubiegłych pochodziły w większości z sektora prywatnego: 91,3% (w 2021 r. – 93,1%). Spośród 36 powiatów województwa śląskiego w 2022 r. liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej w stosunku do roku poprzedniego spadła w 26 powiatach, a tylko w 10 wzrosła. Największy spadek liczby ofert pracy w stosunku do 2021 r. nastąpił w: Katowicach (spadek o 4 045 ofert pracy), Bielsku-Białej (o 3 616 ofert), powiecie będzińskim (o 3 251 ofert) oraz Rudzie Śląskiej (o 3 144 oferty). Największy wzrost liczby ofert pracy w stosunku do poprzedniego roku odnotowano w: powiecie rybnickim (wzrost o 1 603 oferty pracy) i Piekarach Śląskich (o 1 221 ofert pracy).

6.2 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów

Analizy struktury ofert zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy dokonano w oparciu o klasyfikację zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Spośród 135 136¹⁰ informacji o liczbie wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłoszonych do urzędów pracy w 2022 r. najczęściej (w ramach grup wielkich) przeznaczonych było dla grup: *pracownicy wykonujący prace proste* – 42 235 wolnych miejsc pracy, tj. 31,3% (w 2021 r. – 56 959 ofert), *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 30 484 wolne miejsca pracy, tj. 22,6% (w 2021 r. – 29 811 ofert) oraz *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* – 21 345 wolnych miejsc pracy, tj. 15,8% (w 2021 r. - 28 811 ofert). Najmniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej adresowanych było do grupy *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* – 626 wolnych miejsc pracy tj. 0,5% (w 2021 r. – 902 oferty) oraz dla grupy *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* – 1 769 wolnych miejsc pracy tj. 1,3% (w 2021 r. - 1 767 ofert). W grupie *siły zbrojne* nie zgłoszono żadnej oferty pracy.

Wykres 21 Struktura ofert według wielkich grup zawodowych w 2022 r.

W stosunku do 2021 r. spadek liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy odnotowano w sześciu wielkich grupach zawodów, a wzrost tylko w trzech. Największy liczbowy spadek dotyczył grupy *pracownicy wykonujący prace proste* (o 14 724 oferty pracy, tj. o 25,9% oraz grupy *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (o 7 466 ofert pracy, tj. o 25,9%). Największy wzrost liczby ofert pracy zanotowano w grupie *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (o 673 oferty pracy, tj. o 2,3%). Względem poprzedniego roku liczba wszystkich ofert pracy zmalała o 26 773 oferty, tj. o 16,5%.

Uwzględniając szczegółową klasyfikację (na poziomie kodów 6. cyfrowych), odnoszącą się do konkretnego zawodu lub specjalności, można zauważyć, iż zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane w 2022 r. przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy kształtowało się podobnie

¹⁰ Różnica między danymi ze sprawozdania MRiPS-01 a załącznikiem nr 1 wynika z metodologii naliczania poszczególnych sprawozdań. W załączniku 1 w rubrykach dotyczących ofert pracy wykazywana jest liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w I lub II półroczu danego roku. Jest to suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali lub korygowali.

jak w latach ubiegłych. Prezentowane poniżej zestawienie zawiera stanowiska pracy najczęściej poszukiwane przez pracodawców w 2022 r., w których liczba informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej była większa niż 1000. Warto dodać, że w wymienionych zawodach zgłoszono ogółem 66,2 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, co stanowiło 49,0% wszystkich ofert, które wpłynęły do śląskich powiatowych urzędów pracy. Jak widać, na poniższej liście nie znalazł się żaden zawód, do wykonywania którego niezbędne jest wyższe wykształcenie.

Tabela 36 Ranking zawodów/specjalności, w których w 2022 r. zgłoszono do powiatowych urzędów pracy największą liczbę informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej (uwzględniono tylko te zawody, w których zgłoszono więcej niż 1000 ofert pracy)

Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności 2022 r.	Liczba ofert		% ofert subsydiowanych
		Liczba ofert	w tym subsydiowanej	
932990	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	8 195	22	0,3
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	7 663	183	2,4
933304	Robotnik magazynowy	3 509	26	0,7
932101	Pakowacz ręczny	3 418	189	5,5
754903	Pracownik produkcji	3 390	54	1,6
932911	Pomocniczy robotnik przemysłowy	3 203	9	0,3
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	3 054	282	9,2
522301	Sprzedawca	2 687	1 051	39,1
432103	Magazynier	2 680	351	13,1
515303	Robotnik gospodarczy	2 659	1 683	63,3
911207	Pracownik utrzymania czystości	2 544	541	21,3
411003	Pracownik biurowy	2 049	1 405	68,6
313904	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	1 950	1	0,1
962201	Pracownik prac dorywczych	1 861	10	0,5
821109	Monter pojazdów i urządzeń transportowych	1 811	2	0,1
818990	Pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	1 778	7	0,4
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1 534	893	58,2
721404	Monter konstrukcji stalowych	1 471	7	0,5
411004	Technik prac biurowych	1 339	1 007	75,2
722204	Ślusarz	1 300	125	9,6
721204	Spawacz	1 290	20	1,6
941201	Pomoc kuchenna	1 287	595	46,2
832203	Kierowca samochodu osobowego	1 192	27	2,3
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1 113	23	2,1
541307	Pracownik ochrony fizycznej	1 112	33	3,0
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1 040	21	2,0
912990	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem niesklasyfikowani	1 034	37	3,6

W niektórych z wymienionych powyżej zawodach/specjalnościach odsetek ofert subsydiowanych (z ogółu ofert zgłoszonych w zawodzie) był szczególnie wysoki, np. *technik prac biurowych* – 75,2%, *pracownik biurowy* – 68,6%, *robotnik gospodarczy* – 63,3%, *pozostali pracownicy obsługi biurowej* – 58,2%.

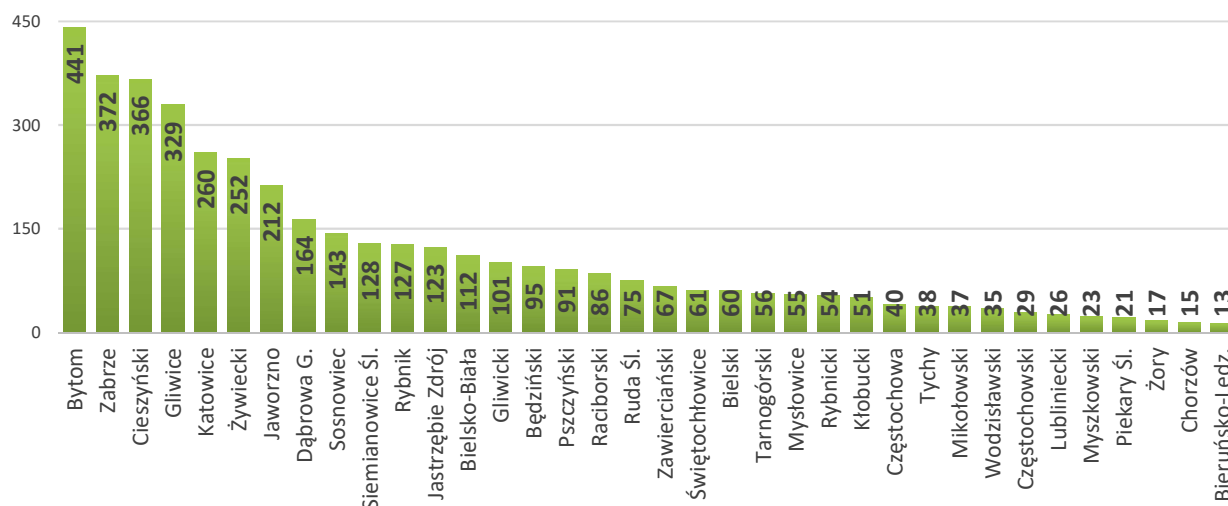
6.3 Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy urzędy pracy mogą wspierać podnoszenie kwalifikacji poprzez inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń bezrobotnych i innych uprawnionych osób oraz przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkoleniowych. Szkolenia

mogą trwać do 12 miesięcy, a w przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych, nawet 24 miesiące. Osoba bezrobotna może zostać skierowana na szkolenie grupowe organizowane przez urząd pracy lub szkolenie przez siebie wskazane (indywidualne).

W 2022 r. w województwie śląskim wyłączono 4 175 osób z tytułu rozpoczęcia szkoleń dla bezrobotnych, rok wcześniej odpowiednio 2 086 osób, w ujęciu rocznym liczba kierowanych na szkolenia wzrosła o 2 089 osób. W 2022 r. szkolenia w ramach bonu szkoleniowego rozpoczęło 260 osób, tj. 6,2% ogółu kierowanych na szkolenia (w 2021 r. – 194 osoby, tj. 9,3%). Uwzględniając podział terytorialny na powiaty, w 2022 r. najwięcej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w Bytomiu oraz w Zabrzu. Najmniej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w powiecie bieruńsko-lędzińskim oraz w Chorzowie. Szczegółowe dane zawiera wykres 22.

Wykres 22 Liczba osób, które rozpoczęły szkolenia zorganizowane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2022 r.

W 2022 roku odsetek kobiet wśród bezrobotnych wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń był wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 56,5% (w 2021 r. udział kobiet wyniósł 40,8%, zaś mężczyzn 59,2%).

Tabela 37 Wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w podziale na płeć

Wyszczególnienie		2021 r.		2022 r.	
		osoby	udział	osoby	udział
ogółem	bezrobotni ogółem (stan 31.12)	76 324	100%	64 903	100%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	2 086	100%	4 175	100%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		2,7%		6,4%	
mężczyźni	bezrobotni (stan 31.12.)	34 542	45,3%	29 348	45,2%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	1 234	59,2%	1 816	43,5%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		3,6%		6,2%	
kobiety	bezrobotni (stan 31.12.)	41 782	54,7%	35 555	54,8%
	wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	852	40,8%	2 359	56,5%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		2,0%		6,6%	

* *Wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń* – określono jako procentowy udział kierowanych na szkolenia w roku sprawozdawczym do liczby bezrobotnych wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego; obliczono dla ogółu bezrobotnych, mężczyzn oraz kobiet.

W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. 260 osób rozpoczęło szkolenia w ramach bonu szkoleniowego. Najczęściej otrzymywali go bezrobotni z powiatu cieszyńskiego (45 osób) oraz z Jastrzębia Zdroju (31 osób) i z Dąbrowy Górniczej (30 osób). W siedemnastu powiatach naszego województwa ta forma aktywizacji nie była stosowana.

6.4 Programy stażowe oraz przygotowanie zawodowe dorosłych

Działania w ramach aktywnej polityki rynku pracy polegają na wykorzystaniu specjalnych narzędzi, głównie w postaci różnego rodzaju programów zatrudnienia subsydiowanego oraz programów podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Osoby bezrobotne mogą liczyć na możliwość korzystania z dwóch następujących po szkoleniach, specjalnych instrumentów ich aktywizacji zawodowej - stażu oraz przygotowania zawodowego dorosłych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2022 r. w województwie śląskim staże były popularną formą aktywizacji i z tej formy skorzystało więcej osób niż w roku poprzednim. W ciągu całego roku 8 908 bezrobotnych zostało skierowanych na staż, było to o 1 353 osoby, tj. o 17,9% więcej niż w roku poprzednim (2021 r. – 7 555 osób). Bezrobotne panie stanowiły 77,6% skierowanych na staż, a ich liczba wynosiła 6 912 osób. W porównaniu z rokiem ubiegłym udział kobiet wśród ogółu rozpoczynających staże wzrósł o 2,1 p. proc.

W 2022 r. najwięcej bezrobotnych rozpoczęło staż w powiecie kłobuckim (631 osób), Częstochowie (468 osób), powiecie częstochowskim (428 osób) i w powiecie żywieckim (421 osób). Najmniej zarejestrowanych biorących udział w tym programie, to osoby z powiatu bieruńsko - lędzińskiego (52 osoby). Część osób rozpoczynających staże to bezrobotni kierowani w ramach bonu stażowego. W 2022 r. bon otrzymało 20 stażystów (0,2% wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu) z tego: w Żorach – 18 osób, powiecie pszczyńskim – 2 osoby. W trzydziestu czterech powiatach bonu stażowego nie otrzymał żaden bezrobotny. W 2022 r. 1 786 osób długotrwale bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu (w 2021 r. – 1 598 osób). Wśród długotrwale bezrobotnych wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu większość stanowiły kobiety, tj. 77,2% (2021 r. było to 77,3%).

W analizowanym okresie na staż skierowano 683 osoby po 50 roku życia, tj. 7,7% ogółu bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z tego tytułu (rok wcześniej 5,9%; 448 osób). W grupie powyżej 50 roku życia rozpoczynających staż, kobiety stanowiły 68,8% (w 2021 r. – 64,3%).

Przygotowanie zawodowe dorosłych to instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończony egzaminem. Zgodnie z założeniami ustawy uczestnicy korzystający ze wsparcia, jakim jest przygotowanie zawodowe dorosłych mają możliwość po jego zakończeniu uzyskania tytułu zawodowego, tytułu czeladniczego lub kwalifikacji i umiejętności zawodowych odpowiadających potrzebom pracodawcy. Jest to szansa dla osób bezrobotnych na podwyższenie lub zdobycie nowych kwalifikacji. Praktyczna nauka zawodu dorosłych trwa od 6 do 12 miesięcy, a przyuczenie do pracy dorosłych trwa od 3 do 6 miesięcy.

Z przygotowania zawodowego dorosłych w 2022 r. skorzystało zaledwie 5 osób, a w roku poprzednim 3 osoby. W większości powiatów, tj. w 32 nie odnotowano funkcjonowania tego instrumentu w ciągu całego roku. Tylko cztery powiaty zorganizowały tę formę kształcenia ustawicznego, miasta Mysłówice, Ruda Śląska i Rybnik oraz powiat tarnogórski.

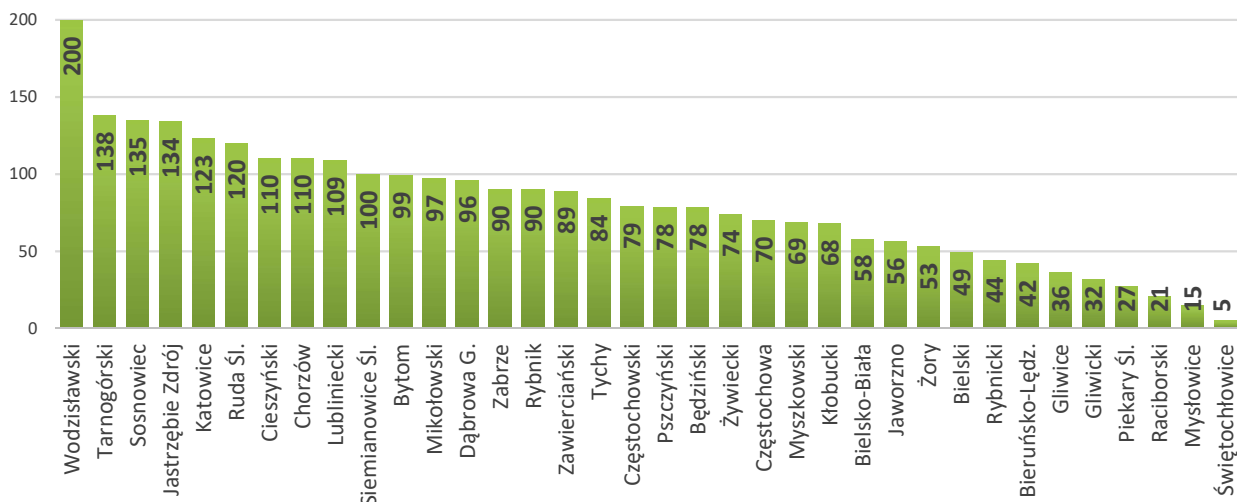
6.5 Zatrudnienie subsydiowane

Prace interwencyjne są inicjowane i finansowane przez powiatowe urzędy pracy w razie braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia dla bezrobotnych. W ich ramach pracodawcy zatrudniają bezrobotnych w zamian za uzyskiwaną z urzędu pracy refundację części kosztów wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne.

W 2022 r. w pracach interwencyjnych wzięło udział aż 2 878 osób, tj. o 466 więcej niż przed rokiem (w 2021 r. – 2 412 osób). Wśród korzystających z tej formy wsparcia kobiety stanowiły 64,9% (w 2021 r. odsetek kobiet był niższy i wynosił 59,0%). W skali całego 2022 r. udział zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił 25,7% (w 2021 r. 23,8%).

W województwie śląskim zróżnicowany jest stopień organizacji prac interwencyjnych. W 2022 r. najwięcej bezrobotnych podjęło prace interwencyjne w powiatach: wodzisławskim oraz tarnogórskim, a najmniej w Świętochłowicach.

Wykres 23 Liczba osób, które rozpoczęły prace interwencyjne inicjowane i finansowane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2022 r.

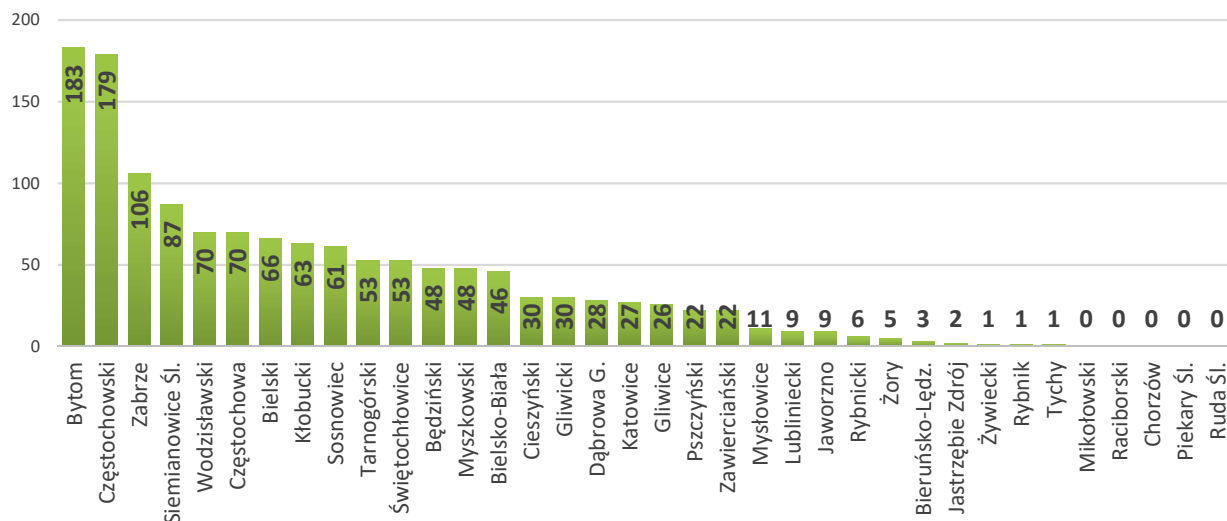

Roboty publiczne to zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

W województwie śląskim w 2022 r. w ramach robót publicznych udzielono wsparcia 1 366 osobom (rok wcześniej – 937 osobom). W 2022 r. udział kobiet w robotach publicznych, podobnie jak w latach poprzednich, był wyższy niż mężczyzn i wyniósł 71,1%.

Roboty publiczne najczęściej inicjowane były w Bytomiu, powiecie częstochowskim oraz w Zabrzu. W pięciu powiatach województwa w ogóle nie realizowano tej formy wsparcia. W skali całego 2022 r. udział zatrudnienia w ramach robót publicznych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wyniósł 12,2% (w 2021 r. 9,3%).

Wykres 24 Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w ramach robót publicznych w województwie śląskim w 2022 r.

Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej były najczęściej stosowaną przez śląskie urzędy pracy formą zatrudnienia subsydiowanego.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, starosta z Funduszu Pracy może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

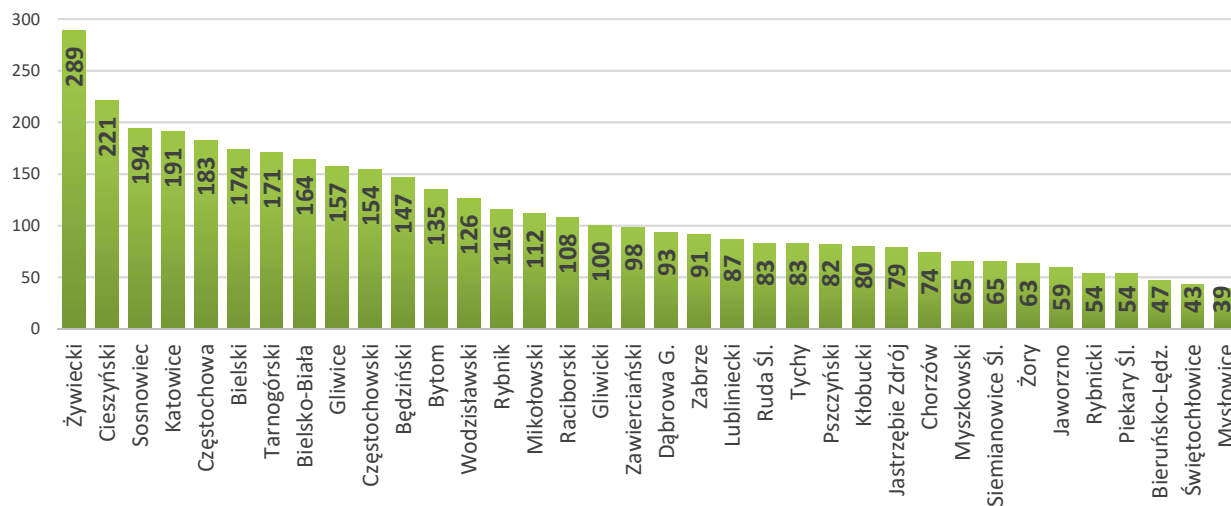
Instrument ten wsparł inicjatywę utworzenia 4 081 nowych firm na terenie województwa i taką liczbę bezrobotnych w 2022 r. wyłączono z rejestrów urzędów pracy z tego tytułu.

Porównując poprzedni rok sprawozdawczy obserwujemy zwiększenie liczby udzielonych dotacji o 217. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. najczęściej dotacji udzielono w powiecie żywieckim, powiecie cieszyńskim, Sosnowcu, a najmniej w Mysłowicach i Świętochłowicach. Szczegółowe dane zawarto na wykresie 25.

Kobiety rzadziej od mężczyzn korzystały z opisywanej formy wsparcia. W analizowanym okresie środki na rozpoczęcie własnego biznesu uzyskało 1 920 bezrobotnych pań tj. 47,0% ogółu wyłączonych z tytułu rozpoczęcia działalności gospodarczej (w 2021 r. - 1 719, tj. 44,5%).

W 2022 r. z tytułu otrzymania dotacji i rozpoczęcia działalności gospodarczej wyłączono 530 osób długotrwale bezrobotnych, tj. 13,0% wszystkich osób, które skorzystały z tego typu wsparcia oraz 195 osób po 50 roku życia, tj. 4,8%.

Wykres 25 Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przyznane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2022 r.

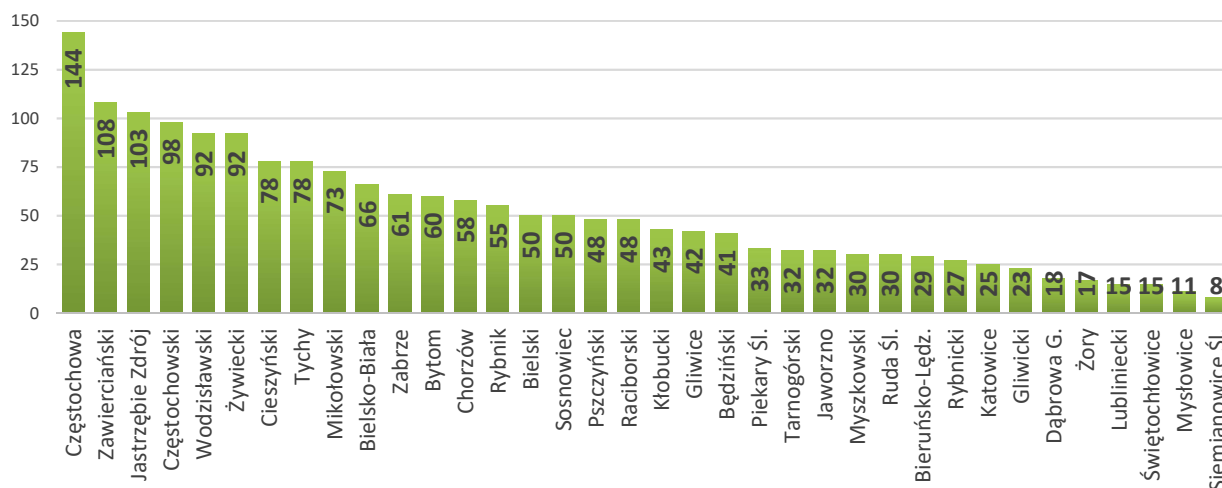
Refundowane miejsca pracy to środki z Funduszu Pracy na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą. W ramach tego instrumentu pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia na stanowisku refundowanym skierowanych bezrobotnych w pełnym wymiarze czasu pracy łącznie przez okres nie krótszy niż 24 miesiące. Jest to z założenia bardzo efektywna forma, wspierająca zarówno rozwój przedsiębiorstw jak i zapewniająca stabilne stanowiska pracy dla bezrobotnych.

W ramach tego instrumentu śląscy przedsiębiorcy w 2022 r. zatrudnili 1 833 bezrobotnych we wszystkich 36 powiatach (w 2021 r. 1 879 bezrobotnych). Udział kobiet zatrudnionych na stanowiskach refundowanych był niższy niż mężczyzn i wyniósł 45,3% (rok wcześniej 43,9%).

Największe zainteresowanie pracodawców omawianą formą wsparcia w 2022 r. notowano w: Częstochowie, powiecie zawierciańskim i Jastrzębiu Zdroju. Niewielki udział w aktywizacji miały stanowiska refundowane w Siemianowicach Śląskich, Mysłowicach oraz Świętochłowicach i powiecie lublinieckim.

Od stycznia do grudnia 2022 r. udział refundacji kosztów zatrudnienia w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił w województwie śląskim 16,4% (w 2021 r. – 18,6%).

Wykres 26 Refundowane miejsca pracy przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2022 r.

6.6 Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne mają przede wszystkim spełniać rolę pomocową, a także kształtować aktywne postawy oraz przywracać zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Mają na celu, oprócz zapewnienia osobom bezrobotnym możliwości uzyskania minimalnych przynajmniej środków do życia i wsparcia działań społeczności lokalnych, zdyscyplinowanie bezrobotnych i ograniczenie możliwości wykonywania przez nich pracy w szarej strefie.

W 2022 r. z tytułu podjęcia prac społecznie użytecznych z rejestrów powiatowych urzędów pracy wyłączono 1 318 osób, w tym 621 kobiet (w 2021 r. – 1 380 osób, w tym 662 kobiety).

W analizowanym okresie osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 75,6% wyłączonych z tytułu rozpoczęcia prac społecznie użytecznych, tj. 996 osób (rok wcześniej było to 1 005 osób; 72,8%). Ponadto z danych statystycznych wynika, że szczególnie często do prac społecznie użytecznych kierowani byli bezrobotni powyżej 50 roku życia (748 osób) i stanowili oni 56,8% wyłączonych z tego tytułu (w 2021 r. - 722 osoby, tj. 52,3%).

6.7 Pozostałe formy aktywizacji zawodowej

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stosowane są różne formy aktywizacji zawodowej przeznaczone dla poszczególnych grup bezrobotnych. Dla osób do 30 roku życia są to: bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy oraz refundacja pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne. Dla bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy lub sprawujących opiekę nad osobą zależną: grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, a dla bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat - dofinansowanie wynagrodzenia. Ponadto formą aktywizacji zawodowej są pożyczki na utworzenie stanowiska pracy oraz pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej udzielane przez pośredników finansowych wybieranych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W tabeli 38 przedstawiono dane liczbowe dotyczące udziału bezrobotnych w wymienionych formach aktywizacji, w układzie powiatów.

Tabela 38 Wybrane formy wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2022 r.

Powiaty	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2022 r. z przyczyny:			
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia działalności gospodarczej poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia
Będziński	3	0	5	6
Bielski	10	0	11	0
Cieszyński	18	0	58	0
Częstochowski	0	0	0	17

Powiaty	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2022 r. z przyczyny:			
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia działalności gospodarczej poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia
Gliwicki	2	1	5	3
Kłobucki	50	3	17	9
Lubliniecki	10	0	9	7
Mikołowski	0	0	0	4
Myszkowski	18	0	0	2
Pszczynski	5	1	3	0
Raciborski	41	3	13	12
Rybnicki	5	0	11	4
Tarnogórski	18	0	2	6
Bieruńsko - lędziński	2	0	2	2
Wodzisławski	11	0	24	1
Zawierciański	13	1	0	3
Żywiecki	19	0	4	0
Bielsko – Biała	22	0	13	0
Bytom	8	1	1	0
Chorzów	1	0	0	11
Częstochowa	0	0	0	17
Dąbrowa Górnicza	2	0	1	2
Gliwice	2	0	0	10
Jastrzębie – Zdrój	12	1	0	0
Jaworzno	4	0	5	15
Katowice	8	1	10	12
Mysłowice	0	0	0	2
Piekary Śląskie	0	0	0	5
Ruda Śląska	1	0	1	7
Rybnik	15	1	18	7
Siemianowice Śląskie	3	1	0	0
Sosnowiec	3	0	7	0
Świętochłowice	1	0	0	1
Tychy	1	0	2	13
Zabrze	12	0	12	14
Żory	4	0	2	0
RAZEM	324	14	236	192

W 2022 roku (podobnie jak w 2021 r.) w województwie śląskim nie odnotowano wyłączeń z przyczyn: podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne oraz podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego. Zarówno w ubiegłym roku, jak i w roku poprzednim nie odnotowano również podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę.

6.8 Dodatki aktywizacyjne

Bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W 2022 r. uprawnienia do dodatku aktywizacyjnego w wyniku podjęcia zatrudnienia nabyły 6 763 osoby (w 2021 r. – 7 478 osób), z których 6 761 osób podjęło zatrudnienie z własnej inicjatywy (w 2021 r. – 7 473 osoby). Najwięcej takich osób odnotowano w Częstochowie (415), w Bytomiu (378) oraz Sosnowcu (356), a najmniej w Świętochłowicach (55) i powiecie lublinieckim (64). Liczba uprawnionych do dodatku aktywizacyjnego w porównaniu z 2021 r. zmniejszyła się o 715 osób.

7. Pasywne działania urzędów pracy. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

Podstawowym instrumentem pasywnych działań powiatowych urzędów pracy jest wypłata zasiłków dla osób bezrobotnych. Świadczenie to jest formą wsparcia pieniężnego dla osób, które utraciły źródło utrzymania.

Zasiłek uzależniony jest od stażu pracy osoby bezrobotnej:

- gdy staż pracy wynosi do 5 lat pracy - zasiłek jest wypłacany w wysokości 80% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi od 5 do 20 lat pracy - zasiłek jest wypłacany w wysokości 100% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi co najmniej 20 lat pracy - zasiłek jest wypłacany w wysokości 120% zasiłku podstawowego.

Według stanu na 31.12.2022 r. zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych. W końcu roku prawo do tego świadczenia posiadało 14,0% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 781 osób, wzrósł natomiast ich procentowy udział w ogóle zarejestrowanych o 1,1 p. proc. (31.12.2021 r. – 9,9 tys., tj. 12,9% ogółu).

W końcu 2022 roku 5 487 kobiet, tj. 15,4% wszystkich bezrobotnych pań posiadało uprawnienie do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim udział ten wzrósł o 0,8 p. proc.

Tabela 39 Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych stan 31.12.2022 r.	Bezrobotni z prawem do zasiłku	
		osoby	udział
Bezrobotni ogółem	64 903	9 091	14,0%
Kobiety	35 555	5 487	15,4%
Mężczyźni	29 348	3 604	12,3%
Bezrobotni zamieszkali na wsi	15 702	2 444	15,6%
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	19 686	1 868	9,5%
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	11 816	17	0,1%
Kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	8 931	390	4,4%
Bezrobotni do 25 roku życia	6 943	384	5,5%
Bezrobotni do 30 roku życia	13 774	1 509	11,0%
Długotrwale bezrobotni	29 873	87	0,3%
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	18 428	3 183	17,3%
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	1 198	22	1,8%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	9 633	1 324	13,7%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	130	12	9,2%
Bezrobotni niepełnosprawni	5 705	652	11,4%

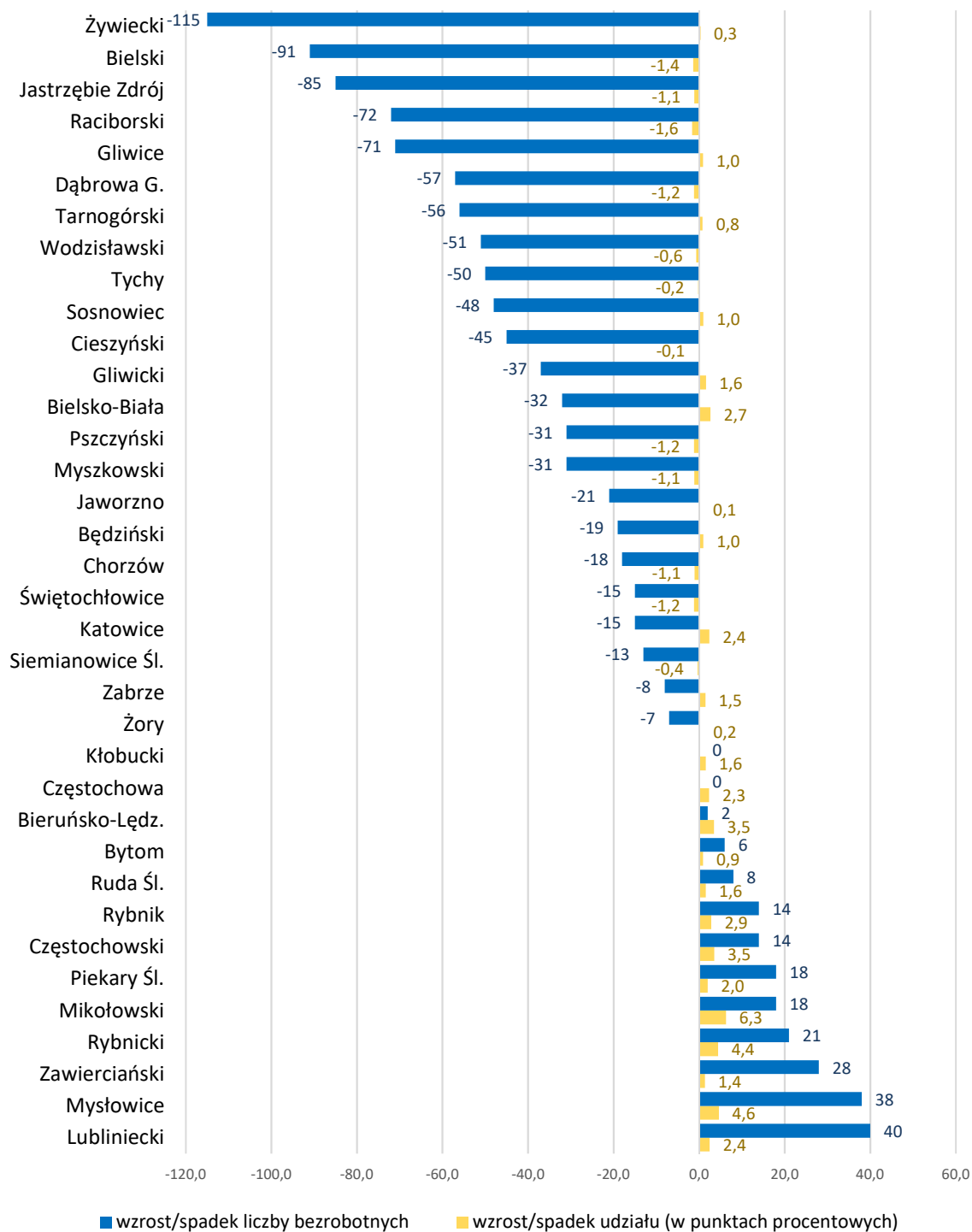
Na koniec 2022 roku najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w stosunku do ogółu zarejestrowanych notowano w: powiecie bieruńsko-łędzińskim, żywieckim oraz w Tychach. Odwrotna sytuacja wystąpiła w powiatach: raciborskim, tarnogórskim i wodzisławskim.

Tabela 40 Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku oraz ich udział w ogóle zarejestrowanych w powiatach województwa śląskiego wg. stanu na 31.12.2022 r.

Powiat	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	Udział w ogóle zarejestrowanych
Bieruńsko-Lędziński	94	22,7%
Żywiecki	451	18,9%
Tychy	190	17,9%
Częstochowski	446	17,7%
Ruda Śląska	182	17,4%
Mikołowski	177	17,2%
Bielski	299	16,8%
Bielsko-Biała	295	16,8%
Częstochowa	549	16,5%
Żory	117	15,5%
Rybnik	228	15,5%
Rybnicki	125	15,5%
Siemianowice Śląskie	130	15,1%
Kłobucki	326	15,1%
Jaworzno	184	14,5%
Lubliniecki	213	14,2%
Bytom	503	14,0%
Myszkowski	216	13,7%
Pszczynski	184	13,5%
Zawierciański	270	13,5%
Cieszyński	422	13,4%
Jastrzębie Zdrój	136	13,1%
Katowice	402	13,1%
Świętochłowice	69	13,0%
Gliwicki	168	12,9%
Mysłowice	163	12,9%
Będziński	333	12,3%
Zabrze	283	12,3%
Gliwice	294	12,2%
Dąbrowa Górnicza	297	12,2%
Chorzów	166	12,2%
Sosnowiec	432	12,1%
Piekary Śląskie	117	11,4%
Wodzisławski	251	11,2%
Tarnogórski	236	10,2%
Raciborski	143	9,5%

Analizując sytuację w ujęciu rocznym zaobserwować można, iż największy spadek liczby zarejestrowanych omawianej kategorii zanotowano w powiecie żywieckim o 115 osób, powiecie bielskim o 91 osób i w Jastrzębiu Zdroju o 85 osób. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w powiecie żywieckim mimo spadku liczby osób bezrobotnych tej kategorii wzrósł ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych o 0,3 p. proc. Największy wzrost liczby zarejestrowanych osób z prawem do tego świadczenia zanotowano w powiecie lublinieckim (o 40 osób), w Mysłowicach (o 38 osób) i powiecie zawierciańskim (o 28 osób). W powiecie kłobuckim i Częstochowie liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku nie zmieniła się, mimo to, ich udział w obu powiatach wzrósł (odpowiednio o 1,6 i 2,3 p. proc.).

Wykres 27 Roczny spadek/wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych z prawem do zasiłku oraz zmiany w wysokości udziału bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie zarejestrowanych w powiatach woj. śląskiego.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 maja 2022 r. w sprawie wysokości zasiłku dla bezrobotnych (MP 2022 poz. 486) od 1 czerwca 2022 r. wysokość świadczenia wynosi 1 304,10 zł w okresie pierwszych 90 dni oraz 1 024,10 zł w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku.

8. Wydatki z Funduszu Pracy

Jednym z instrumentów ekonomicznych służących łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy jest Fundusz Pracy (FP) będący państwowym funduszem celowym. Zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dysponentem FP jest minister właściwy do spraw pracy.

Ze środków FP finansowane są tzw. aktywne i pasywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Formy aktywne mają za zadanie przywrócić bezrobotnego na otwarty rynek pracy, pasywne zaś, częściowo rekompensują brak pracy i stanowią osłonę socjalną na czas pozostawania bez zatrudnienia (zasiłki). Środki te w głównej mierze wspierają aktywizację zawodową osób bezrobotnych na regionalnym rynku pracy poprzez usługi świadczone przez powiatowe urzędy pracy. W ramach działań PUP na rzecz osób bezrobotnych wzmocniony nacisk położony jest na aktywizację osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Duży wpływ na skalę i strukturę wydatków z FP ma sytuacja występująca w danym okresie na rynku pracy, a w szczególności poziom bezrobocia, liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłków i świadczeń, a także sytuacja społeczno-gospodarcza kraju. W 31 powiatowych urzędach pracy z województwa śląskiego wydatki FP na obsługę bezrobocia w okresie styczeń – grudzień 2022 r. wyniosły 535 357 tys. zł.¹¹, w porównaniu z kosztami poniesionymi w 2021 r. kwota ta uległa zmniejszeniu o 41,6%. Tak znaczne obniżenie wydatków wynika przede wszystkim z faktu, iż w 2021 r. urzędy pracy ponosiły koszty związane z tzw. tarczą antykryzysową. Były one ujęte w pozycji „pozostałe”, zmiany w wielkości i strukturze wydatków z FP przedstawia tabela 41.

Tabela 41 Wydatki z FP w województwie śląskim w latach 2021 – 2022

Wyszczególnienie	2021 r.		2022 r.	
	w tys. zł	udział	w tys. zł	udział
Wydatkowane środki FP ogółem	916 567,2	100,0%	535 357,0	100,0%
zasiłki dla bezrobotnych (łącznie ze składkami)	206 280,3	22,5%	167 822,8	31,3%
programy na rzecz promocji zatrudnienia	226 441,2	24,7%	296 503,2	55,4%
pozostałe	483 845,7	52,8%	71 031,0	13,3%

W ramach wydatków z Funduszu Pracy w 2022 roku na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych wydatkowano 167 822,8 tys. zł, tj. o 18,6% mniej niż w okresie styczeń – grudzień 2021 r.

W tym miejscu należy przypomnieć, że na dzień 31.12.2022 r. uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych było 9 091 osób. W roku 2022, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej środków na zasiłki wydatkowano w Powiatowych Urzędach Pracy w: Częstochowie 17 229,9 tys. zł oraz w Bielsku Białej 11 807,0 tys. zł, a najmniej w Świętochłowicach 1 474,4 tys. zł.

W województwie śląskim na realizację wszystkich aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2022 roku wydatkowano 322 196,7 tys. zł (60,2% ogółu wydatków).

W poniższej tabeli przedstawiono nakłady na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2021 – 2022. Wśród tych wydatków najwięcej środków przeznaczono na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej oraz staże. Z danych wynika również, iż prowadzone przez urzędy pracy projekty pilotażowe cieszą się coraz większą popularnością – wzrost wydatków o 4 107,6 tys. zł.

Tabela 42 Wydatki na wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Wyszczególnienie	2021 r.		2022 r.		Wzrost w tys. zł
	w tys. zł	udział w ogółem	w tys. zł	udział w ogółem	
Suma wybranych wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	226 423,1	100,0%	296 011,2	100,0%	69 588,1
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	93 970,7	41,5%	112 837,1	38,1%	18 866,4
Staże	59 493,2	26,3%	79 903,8	27,0%	20 410,6
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	34 263,8	15,1%	35 147,0	11,9%	883,3
Roboty publiczne	10 928,3	4,8%	18 637,9	6,3%	7 709,6
Prace interwencyjne	11 042,4	4,9%	17 355,3	5,9%	6 312,9
Szkolenia	7 082,2	3,1%	14 254,9	4,8%	7 172,7
Projekty pilotażowe	125,7	0,1%	4 233,4	1,4%	4 107,6

¹¹ Źródło: sprawozdanie MRiPS-02 o przychodach i wydatkach FP za grudzień 2022 r.

Wyszczególnienie	2021 r.		2022 r.		Wzrost w tys. zł
	w tys. zł	udział w ogółem	w tys. zł	udział w ogółem	
Bon na zasiedlenie	2 670,4	1,2%	3 291,9	1,1%	621,5
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia	1 815,5	0,8%	2 938,5	1,0%	1 122,9
Bon zatrudnieniowy	1 553,7	0,7%	2 504,7	0,9%	951,0
Studia podyplomowe	1 024,0	0,5%	1 777,8	0,6%	753,8
Prace społecznie użyteczne	1 442,2	0,6%	1 461,6	0,5%	19,4
Badania osób bezrobotnych	392,2	0,2%	648,3	0,2%	256,1
Koszty przejazdu, zakwaterowania	194,5	0,1%	282,7	0,1%	88,2
Opieka nad dzieckiem lub osobą zależną	172,1	0,1%	262,6	0,1%	90,5
Koszty specyficznych elementów programów specjalnych	158,2	0,1%	255,7	0,1%	97,5
Zatrudnienie wspierane	62,2	0,0%	127,8	0,0%	65,6
Przygotowanie zawodowe dorosłych	31,8	0,0%	90,1	0,0%	58,4

Źródło: Sprawozdania MRiPS-02 za 2021 r. i 2022 r.

W analizowanym roku prowadzone przez powiatowe urzędy pracy działania aktywizacyjne ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych oraz osób bezrobotnych po 50 roku życia uległy zwiększeniu.

W Śląskiem w 2022 r. spośród wszystkich środków z FP 115 598,9 tys. zł przeznaczonych zostało na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia młodych bezrobotnych i w porównaniu z 2021 r. uległy one zwiększeniu o 21 082,7 tys. zł (tj. o 22,3%). Wśród powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego największy udział wydatków na wsparcie młodzieży, do 30 roku życia, odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żorach (53,2% wszystkich wydatków w tym powiecie na programy na rzecz promocji zatrudnienia), w Lublińcu (53,0%) i Kłobucku (48,5%), natomiast najmniejszy udział odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy: w Sosnowcu (14,0%) i Raciborzu (24,4%).

W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. na aktywizację osób 50+ przeznaczono 27 484,5 tys. zł, tj. o 8 872,4 tys. zł. więcej niż w 2021 r. Największy udział wydatków na tę grupę osób odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siemianowicach Śląskich (14,6% wszystkich wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia) następnie w: Chorzowie (13,5%) i Bielsku-Białej (13,0%). Natomiast najmniejszy odsetek wydatków na bezrobotnych powyżej 50 roku życia odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żorach (3,1%) oraz w Jastrzębiu Zdroju (3,9%). Należy zaznaczyć, iż struktura wydatków FP na programy na rzecz promocji zatrudnienia ze względu na grupy wiekowe jest uwarunkowana między innymi sytuacją demograficzną w poszczególnych powiatach województwa.

Tabela 43 Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące bezrobotnych do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia oraz ich udział w wydatkach na programy rzecz promocji zatrudnienia 2022 r.

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące osób bezrobotnych do 30 roku życia w 2022 r.		Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2022 r.	
	w tys. zł	udział	w tys. zł	udział
Będzin	4 154,9	37,8%	804,1	7,3%
Bielsko Biała	7 381,0	40,6%	2 367,4	13,0%
Bytom	5 148,1	44,5%	1 387,3	12,0%
Chorzów	2 055,2	35,8%	775,2	13,5%
Cieszyn	6 534,2	48,0%	905,0	6,6%
Częstochowa	10 748,7	35,9%	3 641,8	12,2%
Dąbrowa Górnicza	2 724,0	38,8%	661,2	9,4%
Gliwice	5 619,1	36,0%	1 528,6	9,8%
Jastrzębie	2 088,9	30,2%	268,9	3,9%
Jaworzno	2 001,2	29,8%	627,1	9,3%
Katowice	4 679,7	43,0%	1 207,8	11,1%
Kłobuck	5 026,1	48,5%	1 124,3	10,9%
Lubliniec	3 048,7	53,0%	330,7	5,7%
Mikołów	2 836,7	42,8%	548,2	8,3%
Mysłowice	1 108,2	38,1%	257,2	8,9%

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące osób bezrobotnych do 30 roku życia w 2022 r.		Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2022 r.	
	w tys. zł	udział	w tys. zł	udział
Myszków	2 833,0	42,7%	687,1	10,4%
Piekary Śląskie	1 950,3	43,4%	406,8	9,1%
Pszczyna	2 403,0	37,2%	494,9	7,7%
Racibórz	1 763,4	24,4%	362,9	5,0%
Ruda Śląska	2 490,7	40,4%	302,1	4,9%
Rybnik	5 171,7	45,3%	730,4	6,4%
Siemianowice Śląskie	2 179,8	35,8%	889,7	14,6%
Sosnowiec	1 912,0	14,0%	1 013,0	7,4%
Świętochłowice	1 158,6	35,7%	345,7	10,6%
Tarnowskie Góry	4 865,4	40,7%	904,0	7,6%
Tychy	3 503,0	40,0%	777,2	8,9%
Wodzisław Śląski	4 092,2	38,6%	917,4	8,6%
Zabrze	3 731,5	39,2%	988,8	10,4%
Zawiercie	4 172,7	42,5%	819,2	8,3%
Żory	1 974,8	53,2%	115,2	3,1%
Żywiec	6 242,1	44,9%	1 295,8	9,3%
Ogółem PUP	115 598,9	39,0%	27 484,5	9,3%

W ramach wydatków z Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, istotną pozycją są środki wydatkowane w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS). W 2022 r. wydatki na szkolenia w ramach KFS wynosiły w województwie śląskim 25 693,5 tys. zł. Z danych zamieszczonych w tabeli 44 wynika, iż nakłady w stosunku do 2021 r. w województwie śląskim spadły o 2,9 mln zł. Największy spadek wydatków z KFS w stosunku do roku poprzedniego wystąpił w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pszczynie o 609,8 tys. zł oraz w Sosnowcu o 558,2 tys. zł. Natomiast wzrost wydatków na ten cel odnotowano w 8 śląskich urzędach pracy.

Tabela 44 Wydatki w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki z KFS (w tys. zł)		Spadek/wzrost w 2022 r. w stosunku do 2021 r.	
	2021 r.	2022 r.	w tys. zł	Dynamika 2021 r. = 100%
Będzin	855,6	667,2	-188,4	78,0%
Bielsko Biala	1 083,4	1 566,5	483,1	144,6%
Bytom	852,0	734,3	-117,7	86,2%
Chorzów	746,2	693,7	-52,5	93,0%
Cieszyn	849,9	863,6	13,7	101,6%
Częstochowa	1 703,0	1 687,6	-15,4	99,1%
Dąbrowa Górnicza	994,2	826,6	-167,6	83,1%
Gliwice	2 697,6	3 085,8	388,1	114,4%
Jastrzębie Zdrój	728,1	599,4	-128,7	82,3%
Jaworzno	1 025,0	589,7	-435,3	57,5%
Katowice	1 193,6	1 625,5	431,8	136,2%
Kłobuck	377,9	370,6	-7,3	98,1%
Lubliniec	374,3	406,7	32,4	108,7%
Mikołów	750,0	704,3	-45,7	93,9%
Mysłowice	394,8	353,1	-41,7	89,4%
Myszków	437,7	353,5	-84,2	80,8%
Piekary Śląskie	344,8	233,7	-111,1	67,8%
Pszczyna	1 381,2	771,4	-609,8	55,8%
Racibórz	1 114,0	698,9	-415,1	62,7%
Ruda Śląska	933,2	796,6	-136,6	85,4%
Rybnik	934,0	1 000,0	66,0	107,1%
Siemianowice Śląskie	460,7	399,8	-61,0	86,8%
Sosnowiec	1 408,6	850,4	-558,2	60,4%
Świętochłowice	480,0	192,6	-287,4	40,1%
Tarnowskie Góry	1 084,9	873,0	-211,9	80,5%
Tychy	1 508,2	1 758,6	250,4	116,6%

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki z KFS (w tys. zł)		Spadek/wzrost w 2022 r. w stosunku do 2021 r.	
	2021 r.	2022 r.	w tys. zł	Dynamika 2021 r. = 100%
Wodzisław Śląski	878,8	719,1	-159,7	81,8%
Zabrze	1 171,2	918,5	-252,6	78,4%
Zawiercie	1 005,2	542,7	-462,5	54,0%
Żory	185,3	251,5	66,2	135,7%
Żywiec	641,6	558,6	-83,0	87,1%
Ogółem	28 595,2	25 693,5	-2901,6	89,9%

9. Sytuacja w górnictwie

9.1 Pracujący w sekcji Górnictwo i wydobywanie – dane statystyczne GUS

Według danych GUS w województwie śląskim w 2021 r. w sekcji Górnictwo i wydobywanie pracowało 77,9 tys. osób stanowiących 55,5% ogółu pracujących w sekcji B w Polsce i jednocześnie 4,6% ogółu pracujących na Śląsku. Liczba osób pracujących w sekcji B w województwie śląskim spadła o 2,5 tys. osób, tj. o 3,0% w stosunku do 2020 r. Mężczyźni stanowili 89,7% wszystkich zatrudnionych w górnictwie (zob. tabela 45).

Tabela 45 Pracujący ogółem, w tym w sekcji B Górnictwo i wydobywanie w Polsce i na Śląsku w latach 2020 – 2021

Wyszczególnienie	Pracujący ogółem wg faktycznego miejsca pracy								Pracujący w sekcji B Górnictwo i wydobywanie							
	ogółem		Spadek/wzrost w stosunku do 2020 r.		mężczyźni				ogółem		Spadek/wzrost w stosunku do 2020 r.		mężczyźni			
	2020 r.	2021 r.	osoby	w %	2020 r.	% w ogółem	2021 r.	% w ogółem	2020 r.	2021 r.	osoby	w %	2020 r.	% w ogółem	2021 r.	% w ogółem
POLSKA	14 449 894	14 658 050	208 156	1,4	7 693 589	53,2	7 774 212	53,0	144 353	140 524	-3 829	-2,7	129 103	89,4	125 690	89,4
ŚLĄSKIE	1 685 830	1 691 016	5 186	0,3	919 285	54,5	917 639	54,3	80 378	77 927	-2 451	-3,0	71 987	89,6	69 913	89,7

Źródło: GUS, BDL Kategoria: RYNEK PRACY; Grupa: PRACUJĄCY, ZATRUDNIENI I PRZECIĘTNE ZATRUDNIENI WEDŁUG PKD2007; Podgrupa: Pracujący (faktyczne miejsce pracy) wg sekcji, grup sekcji i płci data pobrania 02.02.2023 r.

9.2 Bezrobotni według zawodów związanych z górnictwem¹² - dane statystyczne WUP w Katowicach

Na koniec 2022 r. w zawodach górniczych zarejestrowanych było 1 166 osób, co stanowiło 1,8% ogółu bezrobotnych. Liczba bezrobotnych w wybranych zawodach górniczych w stosunku do 2021 roku spadła o 330 osób, tj. o 22,1%. Najwięcej osób było zarejestrowanych w zawodach: *górnik eksploatacji podziemnej, robotnik górniczy dołowy, mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego oraz elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego.*

Tabela 46 Zarejestrowani bezrobotni w zawodach górniczych w województwie śląskim na koniec 2021 i 2022 roku

Zawody i specjalności		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31.12.2021 r.		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31.12.2022 r.		wzrost/spadek w stosunku do 2021 r.	
symbol	nazwa	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
132201	Kierownik działu ruchu zakładu górnictwa lub zakładu	1	1	0	0	-1	-1
132204	Kierownik ruchu zakładu górnictwa lub zakładu	1	0	0	0	-1	0
132290	Pozostali kierownicy w górnictwie	1	0	4	1	3	1
214601	Inżynier górnik - górnictwo otworowe	2	2	1	1	-1	-1
214602	Inżynier górnik - górnictwo odkrywkowe	1	0	1	0	0	0
214603	Inżynier górnik - górnictwo podziemne	20	2	17	3	-3	1
214604	Inżynier górnik - wiertnictwo	0	0	1	0	1	0
214609	Inżynier geofizyk - geologia górnictwa i poszukiwawcza	6	2	7	2	1	0

¹² Na podstawie danych z Załącznika 1 do sprawozdania MRiPS-01 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” za rok 2021 i rok 2022

Zawody i specjalności		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31.12.2021 r.		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31.12. 2022 r.		wzrost/spadek w stosunku do 2021 r.	
symbol	nazwa	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
214690	Pozostali inżynierowie górnictwa i metalurgii	13	3	22	5	9	2
216502	Inżynier geodeta - geodezja górnicza	6	2	6	2	0	0
311701	Technik górnictwa odkrywkowego	2	0	1	0	-1	0
311702	Technik górnictwa otworowego	0	0	0	0	0	0
311703	Technik górnictwa podziemnego	40	1	25	3	-15	2
311706	Technik przeróbki kopalin stałych	3	2	3	2	0	0
311707	Technik wiertnik	0	0	1	0	1	0
311790	Pozostali technicy górnictwa metalurgii i pokrewni	5	0	1	0	-4	0
312101	Osoba dozoru ruchu w górnictwie odkrywkowym	1	0	1	0	0	0
312103	Osoba dozoru ruchu w górnictwie podziemnym	1	0	3	0	2	0
312190	Pozostałe osoby dozoru ruchu w górnictwie	0	0	2	0	2	0
541902	Ratownik górnicy	3	0	2	0	-1	0
712605	Monter rurociągów górnicych	1	0	0	0	0	0
723305	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego	1	0	0	0	-1	0
723306	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	140	16	104	13	-36	-3
741212	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	112	1	84	0	-28	-1
754201	Strzałowy (górnicy strzałowy)	1	0	1	0	0	0
811101	Górnicy eksploatacji podziemnej	827	0	641	0	-186	0
811102	Górnicy odkrywkowej eksploatacji złóż	18	0	9	0	-9	0
811103	Sygnalista szybowy	1	0	1	0	0	0
811108	Operator maszyn urabiających i ładujących	0	0	1	0	1	0
811190	Pozostali górnicy podziemni i odkrywkowi eksploatacji złóż	19	1	20	1	1	0
811203	Operator maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej węgla	26	12	25	14	-1	2
811204	Operator maszyn i urządzeń do rozdrabniania i sortowania surowców mineralnych	7	1	8	3	1	2
811205	Operator maszyn i urządzeń przeróbczych	0	0	1	0	1	0
811290	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki kopalin	4	2	3	0	-1	-2
811301	Górnicy eksploatacji otworowej	2	0	3	0	1	0
811302	Operator urządzeń do obróbki odwiertów wydobywczych	2	0	1	0	-1	0
811304	Wiertacz studni	1	0	0	0	-1	0
811305	Wiertacz	6	0	3	0	-3	0
811390	Pozostali operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	1	0	1	0	0	0
834302	Maszynista górnicych maszyn wyciągowych	9	1	4	0	-5	-1
931101	Robotnik górnicy dołowy	173	1	116	1	-57	0
931102	Robotnik naziemny w górnictwie	36	13	37	13	1	0
931190	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	4	4	5	4	1	0
Razem		1 497	67	1 166	68	-330	1

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w zawodach górniczych przeważają osoby powyżej 50 roku życia – 834 osoby, tj. 71,5% (2021 r. – 69,3%) oraz osoby długotrwale bezrobotne – 655 osób, tj. 56,2% (2021 r. – 60,4%).

W 2022 r. zgłoszono 1 456 informacji o wolnych miejscach pracy i aktywizacji zawodowej w zawodach górniczych¹³, co stanowiło 1,1% wszystkich zgłoszonych ofert pracy (2021 r. – 0,6%). W stosunku do analogicznego okresu 2021 r. liczba ofert pracy w zawodach górniczych wzrosła o 40,1%, czyli o 417 ofert. Najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach *górnicy eksploatacji podziemnej*, tj. 37,5% z ogółu ofert zgłoszonych w zawodach górniczych, *robotnik górnicy dołowy*, tj. 17,7%, *pozostali górnicy podziemni i odkrywkowi eksploatacji złóż*, tj. 10,9% oraz *elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego*, tj. 9,7%. Na koniec okresu sprawozdawczego w dyspozycji powiatowych urzędów pracy pozostało 299 ofert pracy dotyczących zawodów górniczych.

¹³ W załączniku 1 za 2021 r. i 2022 r. każde wolne miejsce pracy i miejsce aktywizacji zawodowej zgłoszone przez pracodawcę powinno zostać przypisane do odpowiedniego symbolu zawodu zgodnie z wykazem zawodów.

Tabela 47 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej zgłoszone w zawodach górniczych w województwie śląskim w 2021 i 2022 roku

zawody i specjalności		zgłoszone w okresie sprawozdawczym w 2021 r.			zgłoszone w okresie sprawozdawczym w 2022 r.			wzrost/spadek w stosunku do 2021 r.
symbol	nazwa	ogółem	w tym pracy subsydiowanej	w końcu okresu sprawozdawczego	ogółem	w tym pracy subsydiowanej	w końcu okresu sprawozdawczego	
132290	Pozostali kierownicy w górnictwie	3	0	0	0	0	0	-3
214603	Inżynier górnik - górnictwo podziemne	3	0	0	10	0	0	7
214690	Pozostali inżynierowie górnictwa i metalurgii	2	0	0	2	0	0	0
311703	Technik górnictwa podziemnego	6	0	0	4	0	0	-2
312103	Osoba dozoru ruchu w górnictwie podziemnym	56	0	12	76	0	34	20
312190	Pozostałe osoby dozoru ruchu w górnictwie	0	0	0	7	0	5	7
712605	Monter rurociągów górniczych	2	0	0	0	0	0	-2
723306	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	0	0	0	14	0	0	14
741211	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego	0	0	0	10	0	0	10
741212	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	70	0	15	141	0	30	71
754201	Strzałowy (górnik strzałowy)	40	0	10	65	0	10	25
811101	Górnik eksploatacji podziemnej	464	0	40	546	0	112	82
811103	Sygnalista szybowy	0	0	0	3	0	0	3
811108	Operator maszyn urabiających i ładujących	1	0	0	30	0	0	29
811190	Pozostali górnicy podziemni i odkrywkowi eksploatacji złóż	36	0	6	159	0	0	123
811203	Operator maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej węgla	58	0	1	28	0	1	-30
811204	Operator maszyn i urządzeń do rozdrabniania i sortowania surowców mineralnych	1	0	0	1	0	0	0
811290	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki kopalin	1	0	0	0	0	0	-1
811304	Wiertacz studni	1	0	0	0	0	0	-1
811305	Wiertacz	4	0	1	14	0	0	10
811390	Pozostali operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	1	0	0	0	0	0	-1
834302	Maszynista górniczych maszyn wyciągowych	40	0	10	57	0	10	17
931101	Robotnik górniczy dołowy	241	0	30	257	0	97	16
931102	Robotnik naziemny w górnictwie	9	9	0	2	2	0	-7
931190	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	0	0	0	30	0	0	30
Razem		1 039	9	125	1 456	2	299	417

9.3 Sytuacja w górnictwie na podstawie opracowania Banku Światowego pn.: „W kierunku sprawiedliwej transformacji regionów węglowych. Wyzwania rynku pracy i perspektywy mieszkańców województwa śląskiego”¹⁴

Działalność górnicza w województwie śląskim jest skoncentrowana w środkowej części regionu, w zagłębiach węgla kamiennego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego oraz Rybnickiego Okręgu Węglowego. Zakłady wydobywcze i elektrownie węglowe położone są w 17 powiatach,

¹⁴ L. Christiaensen, C. Ferré, T. Gajderowicz, E. Ruppert Bulmer, S. Wrona: „W kierunku sprawiedliwej transformacji regionów węglowych. Wyzwania rynku pracy i perspektywy mieszkańców województwa śląskiego.”, World Bank Group, 2022 r.

zlokalizowanych wzdłuż osi Rybnik-Katowice¹⁵, a większość produkcji węgla odbywa się w podregionie rybnickim. Górnictwo odpowiada za 1% zatrudnienia w Polsce i prawie 5% w województwie śląskim.

Na Śląsku transformacja dotknie bezpośrednio i pośrednio znaczną liczbę pracowników – 72 tys. osób zatrudnionych w spółkach górniczych (dane z 2020 r.) i dodatkowo według szacunków 21 tys. miejsc pracy, z czego 17,3 tys. w firmach podwykonawczych i 3,7 tys. w spółkach powiązanych.

Większość pośrednich miejsc pracy w firmach podwykonawczych dotyczy pracy fizycznej w produkcji i budownictwie, ale rośnie udział firm z sektora średnio-wysokich technologii.

W 2019 roku średni wiek pracownika górnictwa węgla kamiennego w województwie śląskim wynosił 39 lat, przy czym odnotowano znaczną różnicę pomiędzy pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach pod ziemią i na powierzchni (odpowiednio: 36 i 48 lat). Tak młodą strukturę wiekową tłumaczy kryteria kwalifikujące do przejścia na emeryturę. Zdecydowana większość pracowników górnictwa to mężczyźni – kobiety stanowią mniej niż 10% zatrudnionych, przy czym zdecydowana większość pracuje na powierzchni, na stanowiskach robotniczych lub administracyjnych. Większość z nich osiągnie wiek emerytalny w trwającej dekadzie (IBS, 2021). Ośmiu na dziesięciu pracowników sektora górniczego to pracownicy fizyczni, z których większość posiada wykształcenie zawodowe: średnie lub zasadnicze (odpowiednio: 52% i 37%). Górnicy dołowi najczęściej ukończyli szkołę średnią (55%), podczas gdy pracownicy naziemni częściej mieli wykształcenie zawodowe (52%). Większość kadry inżyniersko-technicznej ma wykształcenie wyższe lub średnie (odpowiednio: 68% i 30%) – tak wysoki poziom wykształcenia wynika z procedur wymaganych do awansu. Ponadto, pracownicy biurowi i administracyjni w równej proporcji posiadają wykształcenie średnie lub wyższe (odpowiednio: 49% i 50%).

W 2021 roku przeprowadzono badanie umiejętności i preferencji zawodowych wśród pracowników bezpośrednio dotkniętych odejściem od węgla, zatrudnionych w 16 oddziałach spółek Tauron, PGG i SRK, w którym udział wzięło 3 030 pracowników. Przekrojowe kompetencje pracowników górnictwa są oceniane poprzez porównanie z kompetencjami szerszej pojmowanej wojewódzkiej i ogólnokrajowej puli pracowników, przy użyciu tych samych pytań i podobnych ram badania co w przypadku Bilansu Kapitału Ludzkiego (BKL).

Wyróżniono następujące umiejętności, zbieżne z tymi stosowanymi w BKL: samoorganizacja i inicjatywa, komunikatywność, organizowanie i wykonywanie pracy biurowej, umiejętność zarządzania ludźmi i organizowania ich pracy, biegła znajomość języka polskiego (w mowie i piśmie), umiejętność wyszukiwania i analizowania informacji oraz wyciągania wniosków, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych, wykonywanie prostych rachunków, gotowość do częstych podróży służbowych, znajomość specjalistycznych programów komputerowych, umiejętność kodowania i tworzenia stron internetowych, zdolności artystyczne i twórcze, sprawność fizyczna.

Pracownicy koncernów górniczych z wykształceniem wyższym uzyskują podobne wyniki w zakresie umiejętności przekrojowych jak pozostali Polacy. Natomiast pracownicy z niższym wykształceniem mają stosunkowo niższe kwalifikacje w odniesieniu do pozostałej populacji. W obu przypadkach lepiej wypadają jednak umiejętności techniczne, a gorzej cyfrowe.

W ramach koncernów górniczych górnicy mają najniższy profil umiejętności, znacznie niższy od kierowników i techników zawodowych, pracowników elektrowni, pracowników administracyjnych i remontowych. Luka w umiejętnościach jest największa w zakresie organizacji pracy, umiejętności cyfrowych i prostych rachunków. Z drugiej strony górnicy czują się pewniej w zakresie konserwacji, montażu i naprawy urządzeń technicznych. Mężczyźni wykazują wyższe kompetencje techniczne i kierownicze oraz sprawność fizyczną (większość pracowników związanych z węglem to mężczyźni); kobiety wykazują większe zdolności twórcze oraz mają lepsze umiejętności współpracy i komunikacji. Podsumowując, górnicy stanowią większość całkowitej siły roboczej związanej z węglem, co sugeruje, że będą mieli większe trudności z przejściem do innych zawodów ze względu na niższe umiejętności przekrojowe. Większość pracowników byłaby jednak skłonna do przekwalifikowania się lub nabycia nowych kompetencji przy poszukiwaniu innej pracy, w tym umiejętności językowych i cyfrowych.

Pracownicy związani z węglem w województwie śląskim wykazują dużą niechęć do zmiany miejsca zamieszkania (szczególnie kobiety i osoby gorzej wykształcone oraz starsze) wykazują także niechęć do dłuższych dojazdów do pracy (zwłaszcza kobiety, osoby z wyższym wykształceniem

¹⁵ Zatrudnienie w górnictwie jest skoncentrowane w 17 powiatach: Jastrzębie-Zdrój, bieruńsko-lędzki, Rybnik, Ruda Śląska, Katowice, wodzisławski, pszczyński, gliwicki, mikołowski, Bytom, Mysłowice, Jaworzno, Gliwice, bielski, będzkiński, Zabrze, Piekary Śląskie.

i starsze), ważna jest dla nich stabilność zatrudnienia i dalsze wykorzystywanie już posiadanych kompetencji (głównie kobiety i osoby starsze). Pracownicy bardzo cenią sobie zgodność nowej pracy z posiadaniem wykształceniem i kompetencjami oraz bezpieczeństwo zatrudnienia mierzone umową na czas nieokreślony. Są skłonni zaakceptować gorsze warunki na początku zatrudnienia, jeśli będą mieli dobre perspektywy na wzrost wynagrodzenia w ciągu najbliższych kilku lat. Większość pracowników zgodziłaby się zamienić część wynagrodzenia na korzyści pozapłacowe (np. kursy certyfikowane/szkolenia, prywatna opieka medyczna, elastyczny czas pracy). Jednocześnie nie cenią sobie dodatków rzeczowych, takich jak telefon komórkowy czy komputer, ani opieki nad dziećmi. Przywiązanie do pracy w sektorze górniczym było najsilniejsze wśród osób starszych i pracujących pod ziemią. Jedyne osoby młodsze, a także lepiej wykształcone (pracujące na powierzchni) pozytywnie oceniali pracę w sektorach energii odnawialnej. Większość pracowników uważa, że ich umiejętności są zgodne z zakresem zadań i obowiązków służbowych. Dotyczy to 66% pracowników górnictwa; przy czym 26% zatrudnionych w spółkach PGG/SRK/Tauron uważa, że posiada wystarczające umiejętności, by wykonywać bardziej wymagające zadania. Co siódma kobieta (15%) i co dziewiąty mężczyzna (12%) deklaruje, że potrzebuje dodatkowego szkolenia, aby dobrze wykonywać swoją obecną pracę. Dla 39% osób praca wykonywana w spółce górniczej jest niezgodna z posiadaniem wykształceniem i umiejętnościami, dotyczy to szczególnie pracowników w młodszym wieku (do 45 roku życia włącznie). Większość pracowników (61%) byłaby skłonna przekwalifikować się lub zdobyć dodatkowe kompetencje potrzebne w nowej pracy. Pracownicy spółek PGG/SRK/Tauron są przede wszystkim zainteresowani szkoleniami rozwijającymi/podnoszącymi kompetencje twarde (65%), a prawie 53% chciałoby rozwinąć umiejętności miękkie (asertywność, komunikacja itp.) i umiejętności w zakresie metod poszukiwania pracy. Najbardziej poszukiwanym rodzajem szkolenia były kursy językowe, co sugeruje, że pracownicy upatrują źródeł dobrej jakości miejsc pracy w sektorach o wyższej konkurencyjności w skali krajowej lub globalnej. Pracownicy podkreślają również chęć uczestnictwa w szkoleniach z umiejętności cyfrowych – jest to dziedzina, w której oceniają swoje kompetencje jako wyjątkowo niskie. Ustalenia te rzucają istotne światło na preferencje pracowników dotkniętych skutkami transformacji i warto je wziąć pod uwagę przy sporządzaniu planów ponownego zagospodarowania i projektowaniu inwestycji, aby stworzyć atrakcyjne miejsca pracy i opracować realne ścieżki zmiany pracy. Na podstawie zebranych informacji oraz wyników badań ogólnopolskich i wojewódzkich podjęto prace nad zbudowaniem narzędzia do analizy realnych ścieżek zmiany pracy osób pracujących w sektorach związanych z węglem, wspomagającego doradców zawodowych, koncerny górnicze, publiczne służby zatrudnienia (PSZ) i władze lokalne w wyborze właściwych priorytetów oraz podjęciu optymalnych decyzji co do nakładów czasowych i inwestycyjnych oraz zaprojektowania programów przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Kluczowym wyzwaniem w przyszłości będzie zapewnienie odpowiednich możliwości zawodowych pracownikom dotkniętym skutkami transformacji, a zwłaszcza z najsilniej dotkniętych gmin, którzy nie są zatrudnieni w kopalniach. Ta grupa zasługuje na szczególną uwagę: ich liczba jest niebagatelna, są mniej wykwalifikowani, działają w silnie poszkodowanych, już i tak zacofanych gospodarkach lokalnych i nie są objęci umowami społecznymi dotyczącymi pracowników kopalń.

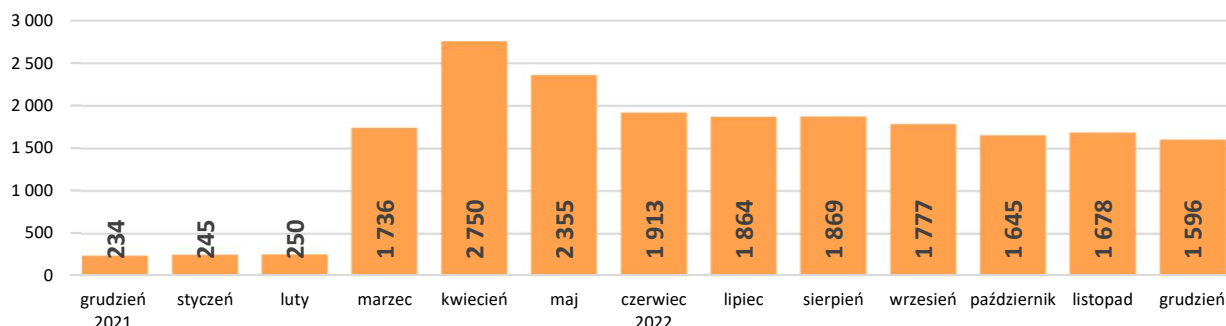
10. Cudzoziemcy na śląskim rynku pracy

10.1 Bezrobotni i poszukujący pracy cudzoziemcy, ze szczególnym uwzględnieniem obywateli Ukrainy

Liczba bezrobotnych cudzoziemców zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 1 596 osób co stanowiło 2,5% ogółu zaewidencjonowanych. Wśród bezrobotnych obcokrajowców przeważały kobiety w liczbie 1 388, tj. 87,0% ogółu danej kategorii. W ujęciu rocznym zbiorowość zarejestrowanych cudzoziemców zwiększyła się o 1 362 osoby (tj. o 582,1%). Tak duży wzrost od marca 2022 r. spowodowany był nabyciem specjalnych uprawnień przez obywateli Ukrainy, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* (Dz. U. poz. 583). Na jej podstawie zarówno obywatele Ukrainy, którzy przyjechali do Polski po 24 lutego 2022 r., jak i wcześniej przebywający legalnie na terytorium Polski uprawnieni są do rejestracji w urzędzie pracy jako: bezrobotny lub poszukujący pracy, na takich samych

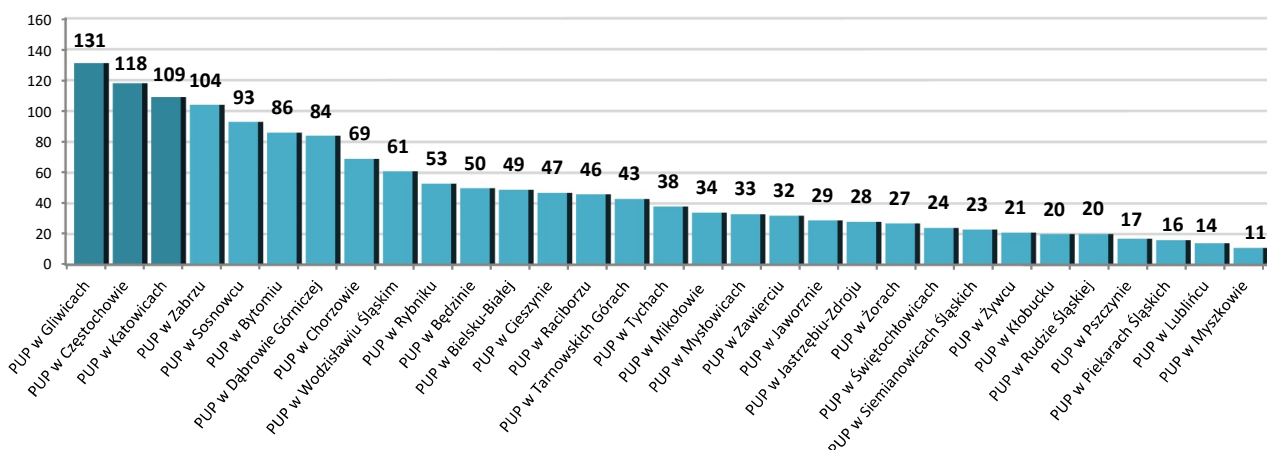
zasadach jak obywatele RP. Ponadto rejestracji podlegają również starsi Ukraińcy, tj. kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 lat.

Wykres 28 Liczba bezrobotnych cudzoziemców w województwie śląskim – stan na koniec miesiąca

Na podstawie danych z systemu CeSAR¹⁶ spośród zarejestrowanych cudzoziemców w końcu 2022 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 1 530 bezrobotnych i poszukujących pracy obywateli Ukrainy. Wśród 1 430 zaewidencjonowanych bezrobotnych udział kobiet wynosił 90,9%, a w gronie 100 osób poszukujących pracy obywatelki Ukrainy stanowiły 83,0%. Biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych Ukraińców w poszczególnych urzędach pracy najczęściej notowano ich w: Gliwicach (131 osób), Częstochowie (118 osób) oraz Katowicach (109 osób). Na przeciwnym końcu listy z najmniejszą liczbą bezrobotnych i poszukujących pracy znajdowały się PUP w: Myszkowie (11 osób), Lublińcu (14 osób) oraz Piekarach Śląskich (16 osób).

Wykres 29 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy obywateli Ukrainy w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego - stan na 31 grudnia 2022 r.

Największą grupę wśród zarejestrowanych obywateli Ukrainy stanowiły osoby w wieku od 35 do 44 lat (tj. 38,5%) oraz pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (tj. 25,7%). Wśród zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy Ukraińców co trzecia osoba legitymowała się wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej oraz wyższym (odpowiednio: 33,7%; 33,4%), a prawie co piąta posiadała wykształcenie policealne i średnie zawodowe (22,0%).

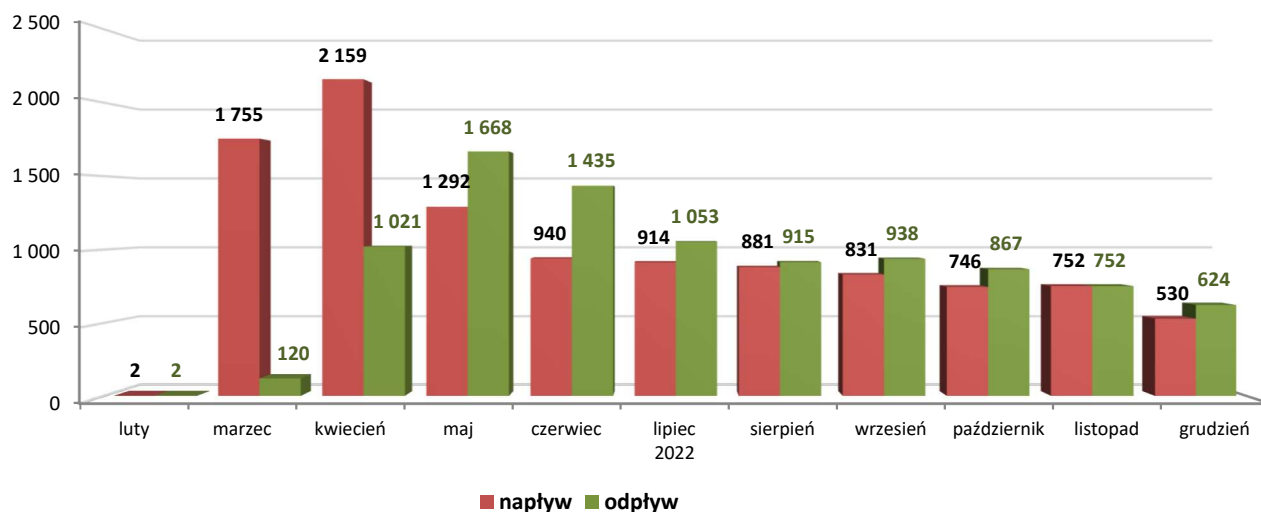
¹⁶ Dane pobrane z systemu CeSAR, dnia 06.02.2023 r.

Tabela 48 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy obywateli Ukrainy – stan na 31.12.2022 r.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba poszukujących pracy	Liczba kobiet poszukujących pracy
Wiek	18-24	105	93	5	4
	25-34	369	346	24	20
	35-44	550	512	39	36
	45-54	233	210	17	14
	55-59	94	84	4	3
	60 lat i więcej	79	55	11	6
Wykształcenie	wyższe	466	431	45	38
	policealne i średnie zawodowe	312	281	25	21
	średnie ogólnokształcące	128	120	6	4
	zasadnicze zawodowe	32	27	1	1
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	492	441	23	19
Ogółem		1 430	1 300	100	83

W okresie od 24 lutego do 31 grudnia 2022 r. do powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego w celu rejestracji zgłosiły się 10 802 osoby (tzw. „napływ”), z tego 10 102 bezrobotnych i 700 poszukujących pracy obywateli Ukrainy. Śląskie zajmowało drugie miejsce w kraju pod względem ilości rejestrujących się w urzędach osób przybyłych z Ukrainy, a ich udział w odniesieniu do całego kraju wynosił 13,0% (najwyższy udział odnotowano w województwie mazowieckim 16,8%).

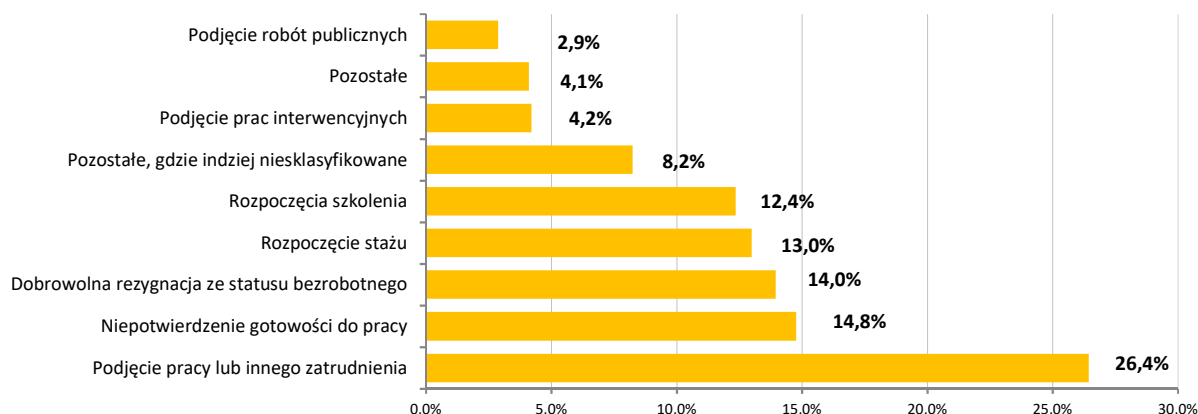
Wykres 30 Bezrobotni i poszukujący pracy zarejestrowani w ciągu miesiąca tzw. napływ i wyłączeni z rejestrów tzw. odpływ

W opisywanym okresie z powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim wyrejestrowano 9 395 Ukraińców (tzw. „odpływ”), w tym 8 788 bezrobotnych oraz 607 osób poszukujących pracy. Województwo śląskie z udziałem 13,6% wszystkich wyrejestrowań w kraju zajęło drugą pozycję zaraz za województwem mazowieckim, w którym udział wynosił 16,2%.

Z rejestrów powiatowych urzędów pracy najczęściej osób wyłączono z tytułu podjęcia zatrudnienia, tj. 2 484 Ukraińców, co stanowiło 26,4%. Co siódma osoba została wyrejestrowana z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy, a także z powodu dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego. Również duża grupa obywateli Ukrainy została wyłączona z rejestrów z powodu skorzystania z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, tj. rozpoczęcia stażu (1 221 osób), szkolenia (1 161 osób), prac interwencyjnych (395 osób) oraz robót publicznych (270 osób).

Wykres 31 Powody wyrejestrowań obywateli Ukrainy z PUP w okresie od 24 lutego do 31 grudnia 2022 r. w województwie śląskim

10.2 Zatrudnienie cudzoziemców na śląskim rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem obywateli Ukrainy

Polski rynek pracy w ostatnich latach cieszy się dużym zainteresowaniem wśród obcokrajowców. Warunkiem powierzenia pracy cudzoziemcowi jest uzyskanie odpowiedniego pozwolenia oraz jego legalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ważny tytuł pobytowy. W 2022 roku obowiązywały następujące formy zatrudniania obcokrajowców:

- zezwolenia na pracę cudzoziemca,
- oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi,
- zezwolenia na pracę sezonową,
- powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy.

Zezwolenie na pracę to dokument, który uprawnia cudzoziemca do podjęcia legalnej pracy w Polsce pod warunkiem posiadania wizy lub zezwolenia na pobyt czasowy, co umożliwia wykonywanie pracy zgodnie z przepisami. O zezwolenie na pracę dla obcokrajowca występuje podmiot powierzający wykonywanie pracy. Zezwolenie wydaje wojewoda właściwy ze względu na siedzibę/miejsce zamieszkania pracodawcy. Na podstawie zarządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 17 stycznia 2022 r. wprowadzono wykaz zawodów i rodzajów pracy, w stosunku do których wydanie zezwolenia na pracę nie wymagało uwzględnienia informacji starosty, o której mowa w art. 88c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Na podstawie wskazanego dokumentu nastąpiło uwolnienie 18 zawodów. Mimo wprowadzonych zmian w 2022 roku w województwie śląskim wydano 33 061 zezwoleń na pracę cudzoziemców, a ich udział w odniesieniu do całego kraju wynosił 9,0%. Natomiast liczba zezwoleń na pracę cudzoziemców według faktycznego miejsca wykonywania pracy była wyższa i wynosiła 37 203 zezwolenia. Najczęściej zezwolenia na pracę wydawane były obywatelom: Ukrainy (21,4%), Uzbekistanu (12,0%) oraz Indii (11,4%). Województwo śląskie biorąc pod uwagę miejsce świadczenia pracy zajęło trzecią pozycję w kraju z udziałem wynoszącym 10,1%.

Tabela 49 Liczba zezwoleń na pracę cudzoziemca wydanych w latach 2021 i 2022 w poszczególnych województwach

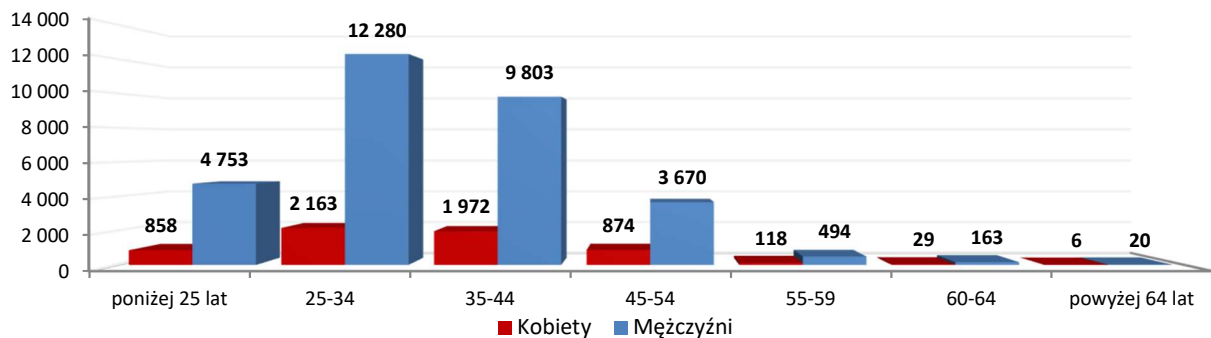
Województwo	Liczba zezwoleń na pracę cudzoziemca wydanych wg organu		Liczba zezwoleń na pracę cudzoziemca wydanych wg miejsca wykonywania pracy	
	2021 r	2022 r	2021 r	2022 r
mazowieckie	104 843	79 725	90 962	66 795
wielkopolskie	57 878	36 100	74 558	53 226
śląskie	48 736	33 061	54 315	37 203
pomorskie	21 692	17 363	38 668	32 118
dolnośląskie	26 662	17 380	44 579	27 316
łódzkie	53 202	38 028	34 894	25 663
małopolskie	42 994	31 433	32 359	20 892
kujawsko-pomorskie	40 948	25 118	30 095	20 860
lubelskie	16 399	8 447	27 378	19 619

Województwo	Liczba zezwoleń na pracę cudzoziemca wydanych wg organu		Liczba zezwoleń na pracę cudzoziemca wydanych wg miejsca wykonywania pracy	
	2021 r	2022 r	2021 r	2022 r
zachodniopomorskie	21 597	19 701	17 438	13 647
lubuskie	14 199	12 654	13 935	13 414
podlaskie	21 750	24 988	13 511	11 240
świętokrzyskie	4 931	3 774	9 036	8 199
opolskie	13 894	8 651	8 726	5 558
podkarpackie	7 845	5 057	7 414	5 147
warmińsko-mazurskie	6 602	4 010	6 304	4 593
Razem	504 172	365 490	504 172	365 490

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180075-zezwolenia-na-prace-cudzoziemcow>, data pobrania: 09.02.2023 r.

Wśród 37,2 tys. zezwoleń wydanych w województwie śląskim zdecydowana większość, tj. 83,8% dotyczyła mężczyzn (31 183). Analizując strukturę wieku osób, dla których wydano zezwolenia na pracę w 2022 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25 - 34 lata (tj. 38,8%) oraz pomiędzy 35 a 44 rokiem życia (tj. 31,7%). W każdej grupie wiekowej dominowali panowie.

Wykres 32 Liczba zezwoleń na pracę cudzoziemca wydanych w 2022 r. wg wieku i płci cudzoziemca (wg miejsca wykonywania pracy)

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180075-zezwolenia-na-prace-cudzoziemcow>, data pobrania: 09.02.2023 r.

W analizowanym okresie w województwie śląskim cudzoziemcy najczęściej podejmowali zatrudnienie w: Przetwórstwie przemysłowym (30,8%), Transporcie i gospodarce magazynowej (25,0%) oraz Działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (22,2%). Biorąc pod uwagę liczbę wydanych zezwoleń na pracę według wielkich grup Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najliczniejszą grupę stanowili *Pracownicy wykonujący prace proste* (29,9% ogólnej liczby wydanych zezwoleń). Znaczny udział wśród wszystkich zezwoleń zaobserwowano także wśród *Robotników przemysłowych i rzemieślników* 28,1% oraz *Operatorów i monterów maszyn i urządzeń* 23,3%.

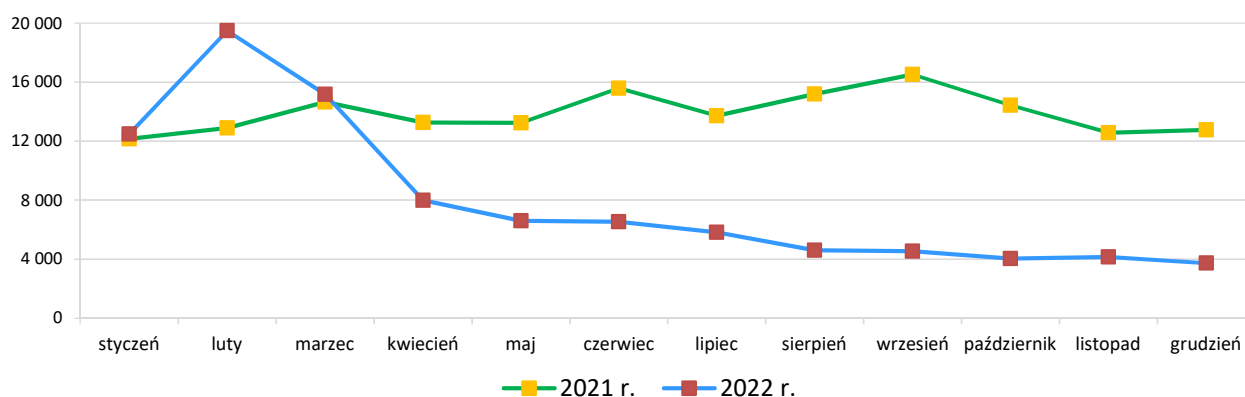
Tabela 50 Liczba wydanych zezwoleń na pracę w 2022 roku wg wielkich grup zawodów w województwie śląskim

Wielkie grupy zawodów i specjalności	Liczba wydanych zezwoleń
Pracownicy wykonujący prace proste	11 131
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10 467
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8 667
Pracownicy biurowi	2 979
Technicy i inny średni personel	1 649
Pracownicy usług i sprzedawcy	1 196
Specjaliści	695
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	216
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	203
Ogółem	37 203

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180075-zezwolenia-na-prace-cudzoziemcow>, data pobrania: 09.02.2023 r.

Biorąc pod uwagę rodzaj umowy na podstawie, której cudzoziemcy świadczyli pracę w województwie śląskim była to najczęściej umowa zlecenie, tj. 63,2%. W oparciu o umowy o pracę zatrudnienie podjęło 36,0% obcokrajowców, najczęściej na okres powyżej 24 miesięcy. Dotychczas przy ubieganiu się o pracę w Polsce obywatele 6 krajów: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji oraz Ukrainy mogli skorzystać z uproszczonej procedury wydawania **oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz zezwoleń na pracę sezonową**. Z listy państw, dla których obywatele wydawane były pozwolenia na pracę na warunkach preferencyjnych zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 października 2022 r., nastąpiło usunięcie Federacji Rosyjskiej. Warunkiem zatrudnienia obcokrajowców na podstawie **oświadczenia o powierzeniu pracy** było uzyskanie przez pracodawcę wpisu do ewidencji w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na siedzibę lub miejsce stałego pobytu przedsiębiorcy. Jak wynika z danych pozyskanych z powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego w 2022 roku do ewidencji wpisano 95,1 tys. oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano ich spadek o 72,0 tys. (tj. o 43,1%). Na zmniejszenie liczby wydanych oświadczeń m.in. miało wpływ wydłużenie okresu wykonywania pracy na podstawie oświadczenia z 12 do 24 miesięcy. Spadek spowodowany był również wprowadzeniem „ustawy specjalnej” i zatrudnianiem obywateli Ukrainy na podstawie powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy.

Wykres 33 Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego w poszczególnych miesiącach 2021 i 2022 roku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego

Biorąc pod uwagę narodowość zatrudnianych cudzoziemców na podstawie oświadczeń w 2022 roku, podobnie jak w latach ubiegłych w województwie śląskim pracodawcy najchętniej powierzali pracę obywatelom Ukrainy – 65,4% wszystkich oświadczeń, na drugim miejscu obywatelom Gruzji – 16,0%, a następnie Białorusi – 13,1%.

Tabela 51 Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy według obywatelstwa cudzoziemca w latach 2021 - 2022

Rok	Kraj obywatelstwa						Razem
	Armenia	Białoruś	Gruzja	Mołdawia	Rosja	Ukraina	
2022 r.	592	12 482	15 202	3 470	1 131	62 251	95 128
2021 r.	457	6 081	13 820	4 183	2 634	139 903	167 078

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180211-oswiadczenia-o-powierzeniu-wykonywania-pracy-cudzoziemcowi-wpisane-do-ewidencji-oswiadczen-obowiazujace-od-2018-r->, data pobrania: 08.02.2023 r.

Województwo śląskie (z miejsca szóstego w 2021 r.) awansowało w 2022 roku na miejsce czwarte w kraju pod względem największej ilości oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy. Stanowiło to 9,0% wszystkich oświadczeń w kraju i był to wzrost o 0,6 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego.

Tabela 52 Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez powiatowe urzędy pracy w 2021 i 2022 roku w poszczególnych województwach

Województwo	Liczba złożonych oświadczeń	
	2021 r.	2022 r.
mazowieckie	347 085	202 752
wielkopolskie	196 257	109 964
łódzkie	220 002	100 981
śląskie	167 078	95 128
pomorskie	170 011	90 749
dolnośląskie	191 563	84 611
małopolskie	93 507	57 296
opolskie	133 152	53 123
lubuskie	100 649	47 982
zachodniopomorskie	83 013	40 724
podlaskie	46 074	36 081
kujawsko-pomorskie	72 750	35 335
lubelskie	43 130	31 258
warmińsko-mazurskie	68 439	28 992
podkarpackie	28 012	13 035
świętokrzyskie	19 164	10 305
razem	1 981 907	1 060 338

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180211-oswiadczenia-o-powierzeniu-wykonywania-pracy-cudzoziemcowi-wpisane-do-ewidencji-oswiadczen-obowiazujace-od-2018-r->, data pobrania: 08.02.2023 r.

Kolejną formą zatrudniania cudzoziemców w Polsce na zasadach preferencyjnych były **zezwolenia na pracę sezonową** i dotyczyły one obywateli wszystkich państw spoza Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Pracodawcy prowadzący działalność w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, tj. działalności bezpośrednio związanych z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem lub branżą związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, chcący zatrudnić cudzoziemca zobowiązani byli do złożenia wniosku do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce swojego stałego pobytu. Zezwolenie na pracę sezonową wydaje starosta powiatowy, na okres nie dłuższy niż 9 miesięcy w roku kalendarzowym.

W 2022 roku w województwie śląskim wydano 570 zezwoleń na pracę sezonową, tj. o 980 mniej niż przed rokiem (czyli o 41,8%), a ich udział w kraju wyniósł zaledwie 2,3%. Podobnie jak w przypadku oświadczeń najczęściej, bo aż 75,1% zezwoleń wydano obywatelom Ukrainy. Jednocześnie należy zauważyć wzrost zainteresowania podjęciem pracy sezonowej na śląskim rynku pracy przez obywateli Kazachstanu oraz Filipin (odpowiednio: 61 i 27 wydanych zezwoleń).

Tabela 53 Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową według obywatelstwa cudzoziemca w latach 2021 - 2022

Rok	Kraj obywatelstwa							Razem
	Armenia	Białoruś	Gruzja	Mołdawia	Rosja	Ukraina	Pozostałe	
2022 r.	0	9	12	7	0	428	114	570
2021 r.	0	9	43	5	0	1 431	62	1 550

źródło: Dane MRiPS, <https://psz.praca.gov.pl/web/urzed-pracy/-/8180228-zezwolenia-na-prace-sezonowa-cudzoziemca> - data pobrania: 03.02.2023 r.

Na podstawie ustawy specjalnej z dnia 12 marca 2022 r. została wprowadzona nowa forma zatrudniania obywateli Ukrainy na zasadach uproszczonych. Zgodnie z art. 22 podmiot powierzający wykonywanie pracy zobowiązany został powiadomić, w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy, powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi. Do śląskich urzędów pracy w okresie od 24 lutego do 31 grudnia 2022 r. pracodawcy (zgodnie z adresem siedziby swojej firmy) zgłosili 71 995¹⁷ **informacji o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy**, co stanowiło 9,2% wszystkich zgłoszonych powiadomień w kraju. Śląskie zajęło piątą

¹⁷ Dane pobrane z systemu CeSAR, dnia 06.02.2023 r.

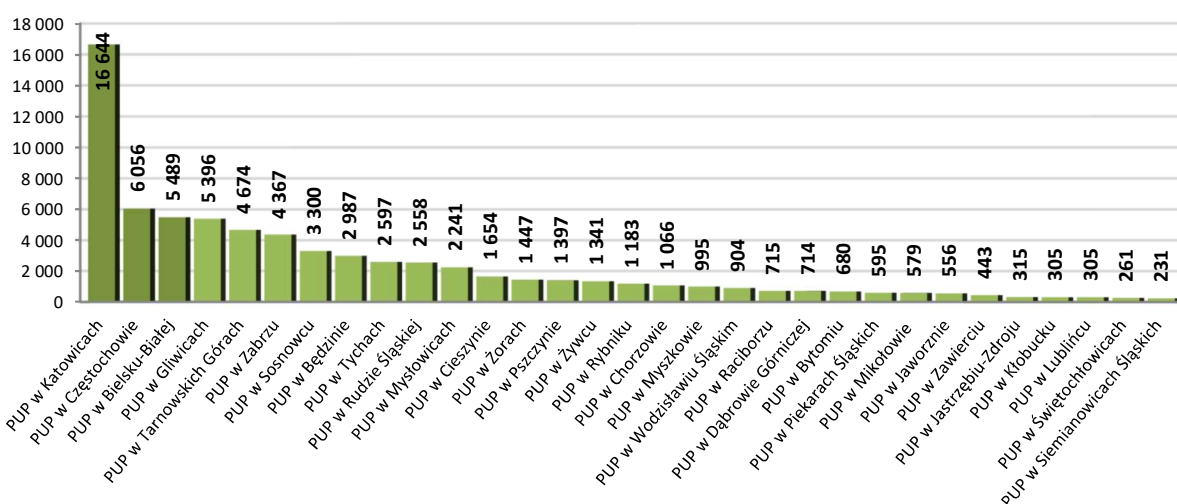
miejsce pod względem ilości zgłoszeń, na pierwszym miejscu uplasowało się województwo mazowieckie z liczbą 177 832 powiadomienia i udziałem wynoszącym 22,6%.

Tabela 54 Liczba powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w poszczególnych województwach w 2022 roku

Województwo	Liczba powiadomień	Udział
mazowieckie	177 832	22,6%
dolnośląskie	82 260	10,5%
łódzkie	76 791	9,8%
wielkopolskie	73 781	9,4%
śląskie	71 995	9,2%
pomorskie	60 894	7,7%
małopolskie	43 067	5,5%
opolskie	42 761	5,4%
zachodniopomorskie	35 579	4,5%
kujawsko-pomorskie	27 140	3,5%
lubuskie	24 033	3,1%
warmińsko-mazurskie	23 073	2,9%
lubelskie	19 787	2,5%
podlaskie	12 283	1,6%
podkarpackie	8 869	1,1%
świętokrzyskie	6 019	0,8%
razem	786 164	100,0%

Wśród 72,0 tys. informacji o powierzeniu pracy obywatelom Ukrainy najwięcej powiadomień śląscy pracodawcy zgłosili do PUP w: Katowicach, Częstochowie i Bielsku-Białej. Biorąc pod uwagę płeć obywateli Ukrainy podejmujących zatrudnienie w oparciu o powierzenie pracy w województwie śląskim 65,4% dotyczyło kobiet (tj. 47,1 tys. powiadomień), udział mężczyzn stanowił 34,6% (tj. 24,1 tys. powiadomień). Tylko w dwóch powiatach województwa śląskiego udział panów był wyższy niż udział kobiet, były to Świętochłowice (58,6%) oraz Kłobuck (51,1%). W pozostałych zdecydowanie dominowały obywatelki Ukrainy, a największy ich udział odnotowano w: Jastrzębiu – Zdroju 72,7%, Chorzowie (71,6%) oraz Będzinie i Sosnowcu (po 70,4%).

Wykres 34 Liczba zgłoszonych powiadomień o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy w okresie od 24 lutego do 31 grudnia 2022 roku w podziale na powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego

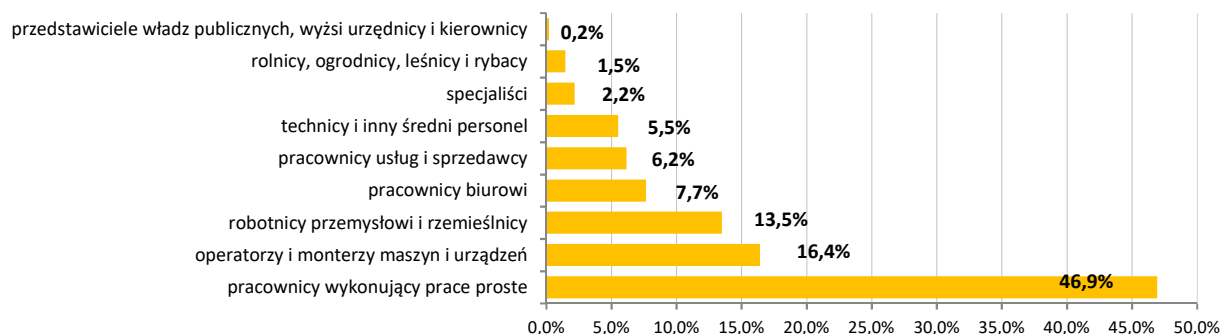
Przedsiębiorcy zatrudniający obywateli Ukrainy na podstawie powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy, najczęściej prowadzili działalność gospodarczą w sekcjach: Przetwórstwo przemysłowe 31,1%, Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca 21,0%, a także Transport i gospodarka magazynowa 19,0%. Biorąc pod uwagę rodzaj działalności najczęściej, tj. 12,7% powiadomień zgłoszonych zostało w Magazynowaniu i przechowywaniu pozostałych towarów. Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 55.

Tabela 55 Liczba powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy wg rodzaju działalności w okresie od 24 lutego do 31 grudnia 2022 roku

Rodzaj działalności	Liczba powiadomień (dystynktywnie)	W tym kobiet
Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów	9 133	6 308
Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	3 181	1 919
Pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników	2 636	1 825
Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	2 555	1 422
Transport drogowy towarów	2 358	441
Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	2 219	2 011
Działalność związana z pakowaniem	2 049	1 527
Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku	1 931	1 224
Działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy	1 448	1 031
Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych	1 356	1 083
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	1 335	71
Pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana	1 320	962
Pozostałe badania i analizy techniczne	1 305	1 009
Działalność agencji pracy tymczasowej	1 254	875
Przeładunek towarów w pozostałych punktach przeładunkowych	1 206	655
Obróbka mechaniczna elementów metalowych	1 024	472
Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	960	903
Pozostałe sprzątanie	924	770
Produkcja sucharów i herbatników; produkcja konserwowanych wyrobów ciastkarskich i ciastek	860	773
Produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana	833	623
Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	792	730
Produkcja wyposażenia elektrycznego i elektronicznego do pojazdów silnikowych	778	517
Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	682	671
Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego	658	487
Działalność szpitali	620	556
Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego	569	428
Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	565	353
Uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych	556	464
Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu	547	405
Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	532	441
Produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	521	409

Ukraińcy najczęściej podejmowali się zatrudnienia w zawodach, które nie wymagały od nich szczególnych umiejętności bądź doszkolenia zawodowego, w 46,9% były to prace proste.

Wykres 35 Liczba powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy wg wielkich grup zawodów w okresie od 24 lutego do 31 grudnia 2022 roku

Obywatele Ukrainy, którzy podejmowali zatrudnienie na podstawie powiadomień o powierzeniu pracy w województwie śląskim, w większości pracowali na umowę zlecenie/umowę o świadczenie usług, tj. 72,4%. Pozostałe formy zatrudnienia stanowiły niewielki odsetek.

10.3 Wyniki badań dotyczące sytuacji uchodźców z Ukrainy

W 2022 roku zrealizowano 2 badania tematyczne, poniżej przedstawiono syntetyczne informacje na ich temat:

– **„Sytuacja na śląskim rynku pracy w związku z napływem uchodźców z Ukrainy w 2022 roku – cykliczne badanie sondażowe”**

Badanie było realizowane w dwóch cyklach badawczych (I cykl – czerwiec 2022 r.; II cykl – wrzesień 2022 r.) według tej samej metodologii, a jego produktem końcowym są dwa raporty przedstawiające diagnozę sytuacji zatrudnieniowej uchodźców z Ukrainy na śląskim rynku pracy. Każdy raport składa się z dwóch części, w pierwszej opisano metodologię badania: cel badania, problematykę badawczą, zakres badania, dobór próby i metody badawcze. W drugiej części zaprezentowano analizę wyników badania empirycznego, w ramach którego respondenci, tj. śląscy pracodawcy udzielili odpowiedzi na pytania problemowe dotyczące sytuacji zatrudnieniowej uchodźców z Ukrainy w województwie śląskim. Raport kończy wnioski odnoszące się do zrealizowanego badania przedstawiające m.in. informacje o planach zatrudnieniowych śląskich pracodawców w perspektywie najbliższych 3 miesięcy. W czerwcu 2022 r. nowe zatrudnienia planowała niemal połowa pracodawców (45%), a we wrześniu już tylko, co czwarty z nich (28%). Natomiast w obu przypadkach, większość respondentów planujących zatrudnianie nowych pracowników chciała uzupełniać kadrę pracownikami z Ukrainy (czerwiec – 62%; wrzesień – 69%) głównie na specjalistycznych stanowiskach pracy (I cykl – 37%; II cykl – 43%) oraz na stanowiskach pracowników wykonujących prace proste (czerwiec – 29%; wrzesień – 33%). Podstawową barierą w zatrudnianiu uchodźców z Ukrainy wskazywaną przez śląskich pracodawców, niezależnie od tego czy zatrudniają lub czy mają zamiar zatrudnić uchodźców, jest brak znajomości języka polskiego (I cykl – 55%; II cykl – 48%), brak dokumentów potwierdzających kwalifikacje/uprawnienia (czerwiec – 24%; wrzesień – 18%), biurokracja, brak chętnych do pracy, brak kwalifikacji, w tym tych specjalistycznych (czerwiec – 24%; wrzesień – 31%) oraz obawa, że uchodźcy szybko zrezygnują z pracy (np. wrócą do Ukrainy) (I cykl – 23%; II cykl – 17%).

– **„Sytuacja kobiet na śląskim rynku pracy w 2022 r., w tym uchodźczyń z Ukrainy”**

Celem zrealizowanego ilościowego i jakościowego badania była diagnoza sytuacji bezrobotnych/pracujących kobiet: Polek i uchodźczyń z Ukrainy na śląskim rynku pracy w percepcji badanych pań oraz analiza informacji dotyczących zatrudniania kobiet: Polek i uchodźczyń z Ukrainy w opiniach śląskich pracodawców. Produktem końcowym jest raport składający się z czterech części. W części pierwszej opisano metodologię procesu badawczego, tj. jego cele i problematykę badawczą wraz z doбором metod i technik badania, a także opisano dobór i rozkład próby badawczej w badaniu ilościowym i jakościowym. W drugiej części przedstawiono analizę danych statystycznych dotyczących aktywności ekonomicznej pracujących i bezrobotnych Polek oraz uchodźczyń z Ukrainy. Trzecia część raportu poświęcona jest analizie i interpretacji wyników badania ilościowego, a czwarta badania jakościowego. Omówiono m.in. sposoby poszukiwania pracy i powody, dla których bezrobotne Polki

i uchodźczynie z Ukrainy chciałyby podjąć pracę oraz przeszkody w jej podjęciu. W obu przypadkach podstawowym powodem jest brak środków finansowych na utrzymanie siebie i/lub swojej rodziny (Polki – 55%; uchodźczynie – 69%). Bezrobotne Polki najchętniej szukają pracy w branżach: Pozostała działalność usługowa (44%), Administrowanie i działalność wspierająca i techniczna (19%) oraz Handel, naprawa pojazdów (17%), w następujących zawodach: pracownik biurowy, sprzedawca, sprzątaczką, pracownik administracyjny, pomoc kuchenna, pracownik produkcji, kucharz, kosmetyczka. Uchodźczynie z Ukrainy poszukują pracy w branżach: Pozostała działalność usługowa (46%), Administrowanie i działalność wspierająca i techniczna (23%) oraz Zakwaterowanie i gastronomia (22%), w zawodach: sprzedawca, pracownik biurowy, sprzątaczką, stylistka paznokci, kucharz, pokojówka, pracownik produkcji i kosmetyczka. Następnie przedstawiono warunki pracy, na jakich zdecydowałyby się podjąć zatrudnienie badane bezrobotne, na jakich obecnie pracują Polki i uchodźczynie z Ukrainy oraz jakie warunki oferują im pracodawcy. Z badań wynika, że obie grupy bezrobotnych kobiet zdecydowanie oczekują pracy etatowej (Polki – 94%; uchodźczynie – 92%), z pensją powyżej minimalnej (Polki – 68%; uchodźczynie – 74%), co znajduje potwierdzenie zwłaszcza w warunkach zatrudnienia, na jakich pracują Polki (umowa o pracę – 97%; pensja powyżej minimalnej – 66%). W przypadku uchodźczyń z Ukrainy sytuacja jest odmienna: zatrudnienie na umowę o pracę – 63%, pensja powyżej minimalnej – 28%. Oznacza to, że uchodźczynie z Ukrainy godzą się na warunki pracy poniżej swoich oczekiwań. Pracodawcy również proponują im nieco gorsze warunki niż Polkom zwłaszcza w przypadku umowy o pracę – 76% (Polki - 92%), ale za to częściej proponują im pensję powyżej minimalnej – 71% (Polki – 66%). W tej części omówiono również wyniki badania dotyczące atutów, jakimi dysponują pracujące kobiety w oczach pracodawców oraz postrzegania siebie na rynku pracy przez bezrobotne i pracujące Polki oraz uchodźczynie z Ukrainy. W czwartej części raportu opisano wyniki badania jakościowego, a w tym m.in. ocenę sytuacji kobiet (Polek i uchodźczyń z Ukrainy) na śląskim rynku pracy przez przedstawicieli powiatowych urzędów pracy i agencji zatrudnienia. Wnioski z przeprowadzonej analizy badawczej stanowią podsumowanie i zarazem zakończenie raportu.

Raporty z badań oraz ich syntezy dostępne są na stronie internetowej Urzędu:
<https://wupkatowice.praca.gov.pl/-/887818-analazy-i-badania>.

11. Podsumowanie

Przedstawione w opracowaniu informacje dotyczące sytuacji na rynku pracy w województwie śląskim, prezentowane w układzie powiatów, pozwoliły opisać cechy charakterystyczne rejestrowanego bezrobocia oraz zjawiska zachodzące na śląskim rynku pracy.

W 2022 roku rynek pracy zmagał się między innymi ze skutkami inwazji Rosji na Ukrainę i kryzysem energetycznym. Pomimo niepewnych warunków społeczno-ekonomicznych sytuacja na śląskim rynku pracy pozostała dość stabilna. Wzrosła liczba osób pracujących w sektorze przedsiębiorstw o 2,4% w stosunku do roku poprzedniego, przy jednoczesnym spadku bezrobocia w województwie. Liczba zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 64 903 osoby. W ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się o ponad 11 tys. W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Na koniec 2022 roku najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Bytomiu i Sosnowcu (po 3,6 tys. osób) oraz w Częstochowie (3,3 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lędziński (414 osób), Świętochłowice (532 osoby) oraz Żory (754 osoby).

W końcu roku w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 35 555 kobiet, co stanowiło 54,8% ogółu. W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 6 227 osób, tj. o 14,9%.

Jednym ze wskaźników obrazujących sytuację na rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego. W Śląskiem według stanu na 31.12.2022 r. wskaźnik ten wyniósł 3,7% (kraj 5,2%). W ujęciu rocznym w województwie wartość stopy bezrobocia zmniejszyła się o 0,6 p. proc. W końcu grudnia wartość omawianego wskaźnika wahała się od 1,4% w Katowicach do 8,0% w Bytomiu. Większość śląskich bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (88,3% ogółu zarejestrowanych), a tylko co dziewiąty nie posiadał doświadczenia zawodowego. W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 10 861 osób, odnotowano również spadek liczby bezrobotnych bez stażu pracy.

W końcu roku prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadało 9,1 tys. osób, tj. 14,0% zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 781 osób, wzrósł natomiast ich procentowy udział w ogóle zarejestrowanych o 1,1 p. proc. Najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w: powiecie bieruńsko – lędzińskim (22,7%), powiecie żywieckim (18,9%) oraz Tychach (17,9%). Odwrotna sytuacja wystąpiła w powiatach: raciborskim (9,5%), tarnogórskim (10,2%) i wodzisławskim (11,2%). W końcu grudnia 2022 r., tylko co czwarty bezrobotny zarejestrowany w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego był mieszkańcem terenów wiejskich – 15 702 osoby. Udział bezrobotnych mieszkańców wsi wśród ogółu zarejestrowanych wynoszący co najmniej 50% odnotowano w ośmiu powiatach.

W ciągu roku liczebność osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 9,2 tys., do poziomu 29,9 tys. w końcu grudnia 2022 r. Udział tej subpopulacji w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych zmniejszył się o 5,2 p. proc., z 51,2% w grudniu 2021 r. do 46,0% w końcu 2022 r. Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (16,9 tys. osób, tj. 56,5%). Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2022 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Bytomiu i Sosnowcu (po 1,8 tys.) oraz powiecie cieszyńskim (1,7 tys.). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotyczył powiatu bieruńsko – lędzińskiego (129 osób) oraz miasta Świętochłowice (204 osoby).

Na koniec roku w województwie śląskim zbiorowość bezrobotnych poniżej 30 roku życia liczyła 13,8 tys. osób, co stanowiło 21,2% wszystkich zarejestrowanych. W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych w wieku od 18 do 29 lat spadła o 12,7%.

W końcu grudnia 2022 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 18,4 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 28,4% ogółu wszystkich zaewidencjonowanych (rok wcześniej analogiczny odsetek był na podobnym poziomie – 28,3%). Problem braku pracy w tej grupie widoczny był głównie w: powiecie bieruńsko – lędzińskim (32,9%), Częstochowie (32,6%), a także Chorzowie i powiecie żywieckim (po 32,0%). Bezrobocie osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczne było w: Żorach (19,6%), Rudzie Śląskiej (23,7%) oraz powiecie kłobuckim (23,8%).

Na koniec 2022 roku w województwie śląskim zarejestrowanych było 5,7 tys. bezrobotnych niepełnosprawnych. W odniesieniu do sytuacji z grudnia 2021 r. liczebność tej kategorii spadła o 274 osoby. Udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu wzrósł z 7,8% w grudniu 2021 r. do 8,8% w grudniu 2022 r.

W analizowanym okresie struktura wykształcenia bezrobotnych nie uległa znaczącym zmianom. Mimo zmniejszającego się udziału bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym lub niższym, nadal w województwie śląskim ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem poniżej średniego (50,5%).

Na przestrzeni 2022 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowały się 126 502 osoby, czyli o 14 535 więcej niż rok wcześniej. Najwięcej rejestracji odnotowano we wrześniu (12 523), a najmniej w lutym (8 772). Natomiast od stycznia do grudnia 2022 r. z rejestrów wyłączono 137 923 bezrobotnych, tj. o 11 248 osób więcej niż w roku poprzednim. W całym 2022 roku ze śląskich urzędów pracy wyrejestrowano więcej osób niż zarejestrowano.

Z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu wyłączono 25 615 osób, rok wcześniej ich liczba była niższa o 4 466 osób.

W roku 2022 do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 135,4 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, czyli o 27,1 tys. mniej niż w 2021 roku.

W 2022 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim przedsiębiorcy zgłosili zamiar objęcia zwolnieniami grupowymi 1 481 pracowników (2021 r. – 2 339 osób). W tym samym czasie w ramach „grupówek” pracę straciło 1 057 osób. W ujęciu rocznym liczba zwolnionych w tym trybie spadła o 809 osób, tj. aż o 43,4%.

Według danych GUS w województwie śląskim w 2021 r. w sekcji Górnictwo i wydobywanie pracowało 77,9 tys. osób stanowiących 55,5% ogółu pracujących w sekcji B w Polsce i jednocześnie 4,6% ogółu pracujących na Śląsku. Mężczyźni stanowili 89,7% wszystkich zatrudnionych w górnictwie. Na koniec 2022 r. w zawodach górniczych zarejestrowanych było 1 166 osób, co stanowiło 1,8% ogółu. Liczba bezrobotnych w wybranych zawodach górniczych w stosunku do 2021 roku spadła o 330 osób, tj. o 22,1%. Najwięcej zarejestrowanych było w zawodach: *górnika eksploatacji podziemnej, robotnika górniczego dołowy, mechanika maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego oraz elektromontera maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego.*

W analizie przedstawiono również sytuację w górnictwie na podstawie opracowania Banku Światowego. Na Śląsku skutki transformacji dotyczyć będą 72 tys. osób zatrudnionych w spółkach górniczych i dodatkowo według szacunków 21 tys. powiązanych miejsc pracy. W 2019 roku średni

wiek pracownika górnictwa węgla kamiennego w województwie śląskim wynosił 39 lat. Większość pracowników górnictwa to mężczyźni – kobiety stanowią mniej niż 10% zatrudnionych i pracują głównie na powierzchni. W 2021 roku przeprowadzono badanie umiejętności i preferencji zawodowych wśród pracowników bezpośrednio dotkniętych odejściem od węgla, zatrudnionych w 16 oddziałach spółek Tauron, PGG i SRK, w którym udział wzięło 3 030 pracowników. Z przeprowadzonego badania wynika, że pracownicy koncernów górniczych z wykształceniem wyższym uzyskują podobne wyniki w zakresie umiejętności przekrojowych jak pozostali Polacy. Natomiast pracownicy z niższym wykształceniem mają stosunkowo niższe kwalifikacje w odniesieniu do pozostałej populacji. W obu przypadkach lepiej wypadają jednak umiejętności techniczne, a gorzej cyfrowe. Luka w umiejętnościach jest największa w zakresie organizacji pracy, umiejętności cyfrowych i prostych rachunków. Górnicy czują się natomiast pewniej w zakresie konserwacji, montażu i naprawy urządzeń technicznych. Mężczyźni wykazują wyższe kompetencje techniczne oraz sprawność fizyczną, kobiety wykazują większe zdolności twórcze oraz mają lepsze umiejętności współpracy i komunikacji.

Liczba bezrobotnych cudzoziemców zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 1 596 osób co stanowiło 2,5% ogółu zaewidencjonowanych. Wśród bezrobotnych obcokrajowców przeważały kobiety (87,0%). W ujęciu rocznym zbiorowość zarejestrowanych cudzoziemców zwiększyła się o 1 362 osoby (tj. o 582,1%). Tak duży wzrost od marca 2022 r. spowodowany był nabyciem specjalnych uprawnień przez obywateli Ukrainy, zgodnie z zapisami ustawy *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*. Na jej podstawie zarówno obywatele Ukrainy, którzy przyjechali do Polski po 24 lutego 2022 r., jak i wcześniej przebywający legalnie na terytorium Polski uprawnieni są do rejestracji w urzędzie pracy jako: bezrobotny lub poszukujący pracy, na takich samych zasadach jak obywatele RP.

W roku 2022 obowiązywały cztery formy zatrudniania obcokrajowców: zezwolenia na pracę cudzoziemca; oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi; zezwolenia na pracę sezonową oraz powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy. W województwie śląskim w całym roku wydano 33 061 zezwoleń na pracę cudzoziemców. Liczba zezwoleń na pracę cudzoziemców według faktycznego miejsca wykonywania pracy była wyższa i wynosiła 37 203 zezwolenia. Najczęściej zezwolenia na pracę wydawane były obywatelom: Ukrainy (21,4%), Uzbekistanu (12,0%) oraz Indii (11,4%).

W 2022 roku do ewidencji wpisano 95,1 tys. oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi. Biorąc pod uwagę narodowość zatrudnianych cudzoziemców na podstawie oświadczeń w 2022 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, pracodawcy najchętniej powierzali pracę obywatelom Ukrainy (65,4% wszystkich oświadczeń), na drugim miejscu obywatelom Gruzji (16,0%), a następnie Białorusi (13,1%).

W całym roku w województwie śląskim wydano 570 zezwoleń na pracę sezonową, tj. o 980 mniej niż przed rokiem (czyli o 41,8%). Podobnie jak w przypadku oświadczeń najwięcej, bo aż 75,1% zezwoleń wydano obywatelom Ukrainy.

Na podstawie ustawy specjalnej w okresie od 24 lutego do 31 grudnia 2022 r. pracodawcy (zgodnie z adresem siedziby swojej firmy) zgłosili 71 995 informacji o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy, co stanowiło 9,2% wszystkich zgłoszonych powiadomień w kraju.

W 2022 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach zrealizował dwa badania tematyczne. Pierwsze z nich pt. *„Sytuacja na śląskim rynku pracy w związku z napływem uchodźców z Ukrainy w 2022 roku – cykliczne badanie sondażowe”* dotyczyło zdiagnozowania sytuacji zatrudnieniowej uchodźców z Ukrainy na śląskim rynku pracy. Drugie badanie pt. *„Sytuacja kobiet na śląskim rynku pracy w 2022 r., w tym uchodźczyń z Ukrainy”* dotyczyło zdiagnozowania sytuacji bezrobotnych/pracujących kobiet: Polek i uchodźczyń z Ukrainy na śląskim rynku pracy. Raporty z przeprowadzonych badań oraz ich syntezy dostępne są na stronie internetowej Urzędu.

12. Spis tabel

TABELA 1 PRACUJĄCY (FAKTYCZNE MIEJSCE PRACY) WEDŁUG SEKCJI. STAN 31.12.2021 R.	5
TABELA 2 LICZBA PRACUJĄCYCH PRZYPADAJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW, STAN 31.12.	6
TABELA 3 PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W 2022 R.	6
TABELA 4 AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W III KWARTALE 2021 R. I 2022 R.	7
TABELA 5 STOPA BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH KWARTAŁACH 2022 R.	9
TABELA 6 DYNAMIKA SPADKU LICZBY BEZROBOTNYCH W POWIATACH (2021 R. – 2022 R.)	10
TABELA 7 LICZBA OSÓB REJESTRUJĄCYCH SIĘ W ŚLĄSKICH URZĘDACH PRACY W LATACH 2021 I 2022.....	11
TABELA 8 GŁÓWNE PRZYCZYNY ODPIĘTYCH Z BEZROBOCIA – BEZROBOTNI OGÓŁEM ORAZ BEZROBOTNE KOBIETY	13
TABELA 9 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIET WEDŁUG WIEKU, STAN NA KONIEC GRUDNIA.....	15
TABELA 10 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIET WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAN NA KONIEC GRUDNIA	16
TABELA 11 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIET WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, STAN NA KONIEC GRUDNIA	16
TABELA 12 STRUKTURA BEZROBOTNYCH KOBIET WEDŁUG STAŻU PRACY, STAN NA KONIEC GRUDNIA	16
TABELA 13 BEZROBOTNE KOBIETY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA ŚLĄSKIM RYNKU PRACY, STAN NA KONIEC GRUDNIA	17
TABELA 14 PŁYNNOŚĆ BEZROBOCIA W 2022 R. – NAPŁYW I ODPIĘTYCH KOBIET W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM ORAZ LICZBA WYŁĄCZEŃ Z TYTUŁU PODJĘCIA PRACY	17
TABELA 15 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA TERENACH WIEJSKICH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.	18
TABELA 16 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG WIEKU, STAN 31.12.	19
TABELA 17 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG STAŻU PRACY, STAN 31.12.	19
TABELA 18 BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, STAN 31.12.....	19
TABELA 19 BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY W 2022 R.	20
TABELA 20 LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU, STAN 31.12.	21
TABELA 21 LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.	22
TABELA 22 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG STAŻU PRACY, STAN 31.12.	22
TABELA 23 STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, STAN 31.12.	23
TABELA 24 BEZROBOTNI W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI, STAN 31.12.	24
TABELA 25 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH ZAREJESTROWANYCH BYŁO, CO NAJMNIEJ 20 ABSOLWENTÓW WEDŁUG STANU NA 31.12.2022 R.	25
TABELA 26 STRUKTURA BEZROBOTNYCH W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI	25
TABELA 27 RANKING ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI O NAJWIĘKSZEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH.....	27
TABELA 28 LICZBA ZAREJESTROWANYCH OSÓB BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	28
TABELA 29 BEZROBOTNI PONIŻEJ 30 ROKU ŻYCIA, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	28
TABELA 30 BEZROBOTNI PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA, STAN W KOŃCU MIESIĄCA	29
TABELA 31 DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI, STAN W KOŃCU MIESIĄCA.....	30
TABELA 32 BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA, STAN W KOŃCU MIESIĄCA.....	31
TABELA 33 BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI, STAN W KOŃCU MIESIĄCA.....	32
TABELA 34 BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY	33
TABELA 35 WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ.....	34
TABELA 36 RANKING ZAWODÓW/SPECJALNOŚCI, W KTÓRYCH W 2022 R. ZGŁOSZONO DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY NAJWIĘKSZĄ LICZBĘ INFORMACJI O WOLNYCH MIEJSCACH PRACY I MIEJSCACH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ (UWZGLĘDNIONO TYLKO TE ZAWODY, W KTÓRYCH ZGŁOSZONO WIĘCEJ NIŻ 1000 OFERT PRACY)	36
TABELA 37 WYŁĄCZENI Z TYTUŁU ROZPOCZĘCIA SZKOLENIA W STOSUNKU DO OGÓLNEJ LICZBY BEZROBOTNYCH W PODZIALE NA PŁEĆ.....	37
TABELA 38 WYBRANE FORMY WYŁĄCZEŃ Z EWIDENCJI BEZROBOTNYCH W 2022 R.....	41
TABELA 39 LICZBA BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU	43
TABELA 40 LICZBA BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU ORAZ ICH UDZIAŁ W OGÓLE ZAREJESTROWANYCH W POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WG. STANU NA 31.12.2022 R.	44
TABELA 41 WYDATKI Z FP W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W LATACH 2021 – 2022.....	46
TABELA 42 WYDATKI NA WYBRANE AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU	46
TABELA 43 WYDATKI NA PROGRAMY NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA DOTYCZĄCE BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA ORAZ POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA ORAZ ICH UDZIAŁ W WYDATKACH NA PROGRAMY RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA 2022 R.	47
TABELA 44 WYDATKI W RAMACH KRAJOWEGO FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO	48
TABELA 45 PRACUJĄCY OGÓŁEM, W TYM W SEKCJI B GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE W POLSCE I NA ŚLĄSKU W LATACH 2020 – 2021 ..	49
TABELA 46 ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI W ZAWODACH GÓRNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM NA KONIEC 2021 I 2022 ROKU ...	49
TABELA 47 WOLNE MIEJSCA PRACY I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ ZGŁOSZONE W ZAWODACH GÓRNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2021 I 2022 ROKU	51
TABELA 48 STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY OBYWATELI UKRAINY – STAN NA 31.12.2022 R.	55
TABELA 49 LICZBA ZEZWOLEŃ NA PRACĘ CUDZOZIEMCA WYDANYCH W LATACH 2021 I 2022 W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH .	56

TABELA 50 LICZBA WYDANYCH ZEZWOLEŃ NA PRACĘ W 2022 ROKU WG WIELKICH GRUP ZAWODÓW W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM	57
TABELA 51 LICZBA OŚWIADCZEŃ WPISANYCH DO EWIDENCJI PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY WEDŁUG OBYWATELSTWA CUDZOZIEMCA W LATACH 2021 - 2022	58
TABELA 52 LICZBA OŚWIADCZEŃ WPISANYCH DO EWIDENCJI PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W 2021 I 2022 ROKU W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH	59
TABELA 53 LICZBA WYDANYCH ZEZWOLEŃ NA PRACĘ SEZONOWĄ WEDŁUG OBYWATELSTWA CUDZOZIEMCA W LATACH 2021 - 2022	59
TABELA 54 LICZBA POWIADOMIEŃ O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY OBYWATELOWI UKRAINY ZGŁOSZONYCH DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH W 2022 ROKU	60
TABELA 55 LICZBA POWIADOMIEŃ O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY OBYWATELOWI UKRAINY ZGŁOSZONYCH DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI W OKRESIE OD 24 LUTEGO DO 31 GRUDNIA 2022 ROKU	61

13. Spis wykresów

WYKRES 1 PRACUJĄCY (FAKTYCZNE MIEJSCE PRACY). STAN 31.12. (W TYS. OSÓB)	4
WYKRES 2 WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG GRUP WIEKU W III KWARTALE 2022 R.	8
WYKRES 3 WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ WEDŁUG GRUP WIEKU W III KWARTALE 2022 R.	8
WYKRES 4 WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA POZIOM WYKSZTAŁCENIA W III KWARTALE 2022 R.	8
WYKRES 5 WYBRANE PRZYCZYNY BIERNOŚCI ZAWODOWEJ	9
WYKRES 6 LICZBA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM – STAN NA KONIEC MIESIĄCA	9
WYKRES 7 STOPA BEZROBOCIA W POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WG STANU NA KONIEC GRUDNIA 2022 R.	11
WYKRES 8 WYKRES NAPŁYW I ODPIŁYW BEZROBOTNYCH OD GRUDNIA 2021 DO GRUDNIA 2022 - OGÓŁEM	12
WYKRES 9 BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, STAN NA KONIEC DANEGO MIESIĄCA 2022 R.	14
WYKRES 10 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH KOBIEŃ WŚRÓD OGÓŁU ZAREJESTROWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA STAŻ PRACY, STAN 31.12.2022 R.	14
WYKRES 11 UDZIAŁ BEZROBOTNYCH KOBIEŃ WŚRÓD OGÓŁU ZAREJESTROWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM, W GRUPACH WYODRĘBNIONYCH ZE WZGLĘDU NA POZIOM WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2022 R.	15
WYKRES 12 ZWOLNIENIA GRUPOWE DOKONANE W 2022 R. WEDŁUG POWIATÓW (W OSOBACH)	21
WYKRES 13 BEZROBOTNI ABSOLWENCI SZKÓŁ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2022 R.	24
WYKRES 14 BEZROBOTNI WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW, STAN 31.12.2022 R.	26
WYKRES 15 BEZROBOTNI PONIŻEJ 30 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2022 R.	29
WYKRES 16 UDZIAŁ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE ZAREJESTROWANYCH W PODZIALE NA WOJEWÓDZTWA, STAN 31.12.2022 R.	30
WYKRES 17 STRUKTURA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA, STAN 31.12.2022 R.	31
WYKRES 18 STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG STAŻU PRACY WŚRÓD OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA, STAN 31.12.2022 R.	32
WYKRES 19 PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, STAN NA KONIEC 2022 R. (N= 5 705 BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH)	33
WYKRES 20 LICZBA WOLNYCH MIEJSC PRACY I MIEJSC AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ W 2022 ROKU (DANE W TYSIĄCACH)	34
WYKRES 21 STRUKTURA OFERT WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODOWYCH W 2022 R.	35
WYKRES 22 LICZBA OSÓB, KTÓRE ROZPOCZĘŁY SZKOLENIA ZORGANIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2022 R.	37
WYKRES 23 LICZBA OSÓB, KTÓRE ROZPOCZĘŁY PRACE INTERWENCYJNE INICJOWANE I FINANSOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2022 R.	39
WYKRES 24 LICZBA OSÓB, KTÓRE PODJĘŁY ZATRUDNIENIE W RAMACH ROBÓT PUBLICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2022 R. ...	39
WYKRES 25 DOTACJE NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ PRYZNANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2022 R.	40
WYKRES 26 REFUNDOWANE MIEJSCA PRACY PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2022 R.	41
WYKRES 27 ROCZNY SPADEK/WZROST LICZBY ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU ORAZ ZMIANY W WYSOKOŚCI UDZIAŁU BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU W OGÓLNEJ LICZBIE ZAREJESTROWANYCH W POWIATACH WOJ. ŚLĄSKIEGO.	45
WYKRES 28 LICZBA BEZROBOTNYCH CUDZOZIEMCÓW W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM – STAN NA KONIEC MIESIĄCA	54
WYKRES 29 LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY OBYWATELI UKRAINY W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO - STAN NA 31 GRUDNIA 2022 R.	54
WYKRES 30 BEZROBOTNI I POSZUKUJĄCY PRACY ZAREJESTROWANI W CIĄGU MIESIĄCA TZW. NAPŁYW I WYŁĄCZENI Z REJESTRÓW TZW. ODPIŁYW	55
WYKRES 31 POWODY WYREJESTROWAŃ OBYWATELI UKRAINY Z PUP W OKRESIE OD 24 LUTEGO DO 31 GRUDNIA 2022 R. W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM	56
WYKRES 32 LICZBA ZEZWOLEŃ NA PRACĘ CUDZOZIEMCA WYDANYCH W 2022 R. WG WIEKU I PŁCI CUDZOZIEMCA (WG MIEJSCA WYKONYWANIA PRACY)	57
WYKRES 33 LICZBA OŚWIADCZEŃ WPISANYCH DO EWIDENCJI PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH 2021 I 2022 ROKU	58

WYKRES 34 LICZBA ZGŁOSZONYCH POWIADOMIEŃ O POWIERZENIU PRACY OBYWATELOWI UKRAINY W OKRESIE OD 24 LUTEGO DO 31 GRUDNIA 2022 ROKU W PODZIALE NA POWIATOWE URZĘDY PRACY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	60
WYKRES 35 LICZBA POWIADOMIEŃ O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY OBYWATELOWI UKRAINY ZGŁOSZONYCH DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY WG WIELKICH GRUP ZAWODÓW W OKRESIE OD 24 LUTEGO DO 31 GRUDNIA 2022 ROKU.....	62